

Mercator
Za vroče dni...
Sladoled Eskimo 329,00 SIT
 več okusov, 1 l
Fando Bibita 99,00 SIT
 orange light, 1,5 l
 Mercator Dolenjski, d.d., Ljubla 8, Novo mesto
 V akciji še 48 izdelkov od 26.7. do 9.8.2001!

DOLENJSKI LIST

Št. 31 (2710), leto LII • Novo mesto, četrtek, 2. avgusta 2001 • Cena: 240 tolarjev

Moral novorojenček umreti?

Prizadeti starši sumijo, da zdravnik ni vestno opravil svojega dela - Pomoč tožilstva in policije - Ponovna obdukcija

NOVO MESTO - Porod, ki je v življenju eden najbolj srečnih dogodkov, se je za belokranjsko družino pretekli teden končal tragično. Mati je 23. julija ob 6.50 rodila mrtvo deklico. Starše je ta nesreča zelo prizadela, še posebej, ker so posumili, da zdravnik ni vestno opravil svojega dela. Niso se strinjali z ugotovitvijo obdukcije, imeli so težave pri pridobitvi dokumentacije o zadevi, zato so se po pomoč obrnili na tožilstvo in policijo. Želeli so, da se ponovno opravi obdukcija.

Na novomeškem tožilstvu so povedali, da so vest o dogodku prejeli dva dni kasneje, 25. julija, ob 13. uri od pogrebništev Komunalne Novo mesto, istega dne ob 17. uri pa so kriminalisti Policijske uprave Novo mesto preiskovalni sodnici že dostavili medicinsko dokumentacijo in poročilo o dogodku. Ta je odredila ponovno obdukcijo umrlega otroka na Inštitutu za sodno medicino v Ljubljani.

Konzilijski izvedeniski mnenje naj bi dalo odgovore na vprašanja: ali je bil porod tak, da je zahteval prisotnost zdravnika porodničarja ves čas poroda ali je bila dovolj le ustrezna pomoč babice; kdaj v fazi poroda je zarodek umrl in kaj je bil vzrok smrti ter ali bi se z ustrezno zdravniško pomočjo smrt dalo preprečiti. Prizadeti starši so na po-

liciji dali ovadbo za sum storitve kaznivega dejanja malomarnosti zdravniške pomoči po čl. 190 KZ RS proti predstojniku ginekološko porodniškega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto dr. M. P., ki je bil tisto noč dežurni. Kot je policiji povedala porodnica, je pri porodu sodelovala babica, zdravnik pa jo je v noči rojevanja pregledal enkrat. Na babičine klice po pomoči, ko se je porod zapletel, se domnevno ni pravočasno odzval.

Ali se bodo sumi staršev, da je bilo z zdravniške strani karkoli narobe, potrdili, bo jasno šele po pregledu dokumentacije in obdukciji mrtvorojenega otroka, ki pa ob zaključku naše redakcije še ni znana. Mamica namreč trdi, da je bilo ob sprejemu v porodnišnico nekaj po enajsti uri zvečer vse normalno in da je še dolgo čutila bitje

• **Strokovni direktor Splošne bolnišnice Novo mesto dr. Jože Smodej** je v zvezi s primerom povedal, da je imenoval in odredil izredni strokovni nadzor, dokončno poročilo strokovne komisije pa bo znano v teh dneh.

otrokovega srca. Kako, da je potem malo pred sedmo zjutraj rodila mrtvo hčerko?

M. L.

ZA ZAKLJUČEK POKLON VIVALDIJU - Osrednji koncertni program Festivala Brežice se je zaključil v soboto, 28. julija, zvečer z nastopom belgijskega ansambla Il Gardelino, ki sta ga leta 1988 ustanovila Jan De Winne in Marcel Poncele, v njem pa igrajo odlični glasbeniki, specialisti za staro glasbo. Ansambel si je ustvaril velik sloves in redno nastopa na vseh velikih festivalih. Koncert v brežiški Viteški dvorani je bil v celoti posvečen Antoniju Vivaldiju, izjemnemu violinistu in zelo plodovitemu skladatelju, ki velja za osrednjega baročnega skladatelja. Po naslovu enega od njegovih koncertov, Il Gardelino, je belgijski ansambel tudi prevzel svoje ime. Kot gost je nastopil flautist Michael Schneider, ki je ob tej priložnosti zamenjal stalnega člana ansambla. Z bogastvom Vivaldijeve glasbe se je tako zaključil osrednji festivalni program, ki je obsegal kar petnajst koncertnih večerov. Z njimi se je Festival Brežice uvrstil ne samo kot največji festival stare glasbe pri nas, ampak kot vrhunska tovrstna evropska kulturna prireditev. (Foto: M. Markelj)

Bo avtocesta povzela Otočec?

Od tega, kod bo potekala avtocesta od Lešnice do Kronovega, je odvisno, ali se bo Otočec, eden od redkih biserov slovenskega turizma, lahko razvijal - Besedo ima občina

NOVO MESTO - Nihče ne more povedati, kdaj bo dolenski krak slovenske avtoceste zgrajen, a ta, še posebej 13-kilometrski odsek od Hrastja do Kronovega v novomeški občini, že sedaj buri duhove. Če bi vso stvar prenesli na drugo raven, bi lahko rekli, da gre za mogočne zagovornike globalizacije in njene ostre nasprotnike. Eni in drugi se sicer strinjajo, da je avtocesta potrebna in da jo treba čimprej zgraditi (pravili, načelnih in odločnih nasprotnikov tega "prepotrebne projekta" za čuda sploh ni oziroma jih ni slišati), le njen potek na tem delu je sporen. Pravzaprav ne na celotnem delu.

Slovenska vlada je konec junija letos sprejela osnutek uredbe o lokacijskem načrtu za ta odsek dolenske avtoceste. In ta je sedaj v javni razpravi, ki traja do 9. avgusta. Do tega dne je možno posredovati pripombe nanj, do katerih mora vlada oziroma pristojno ministrstvo zavzeti stališče. Potem ima besedo občina, ki sprejme odločilni akt o poteku avtoceste po njenem ozemlju ali pa ne. Če bi se glede tega stvari med državo in občino do konca zaostreli in ne bi ena ne druga stran popustila, bi o poteku avtoceste na spornem odseku odločal parlament, seveda potem, ko bi se poslanci natančno seznanili z argumenti enih in drugih.

S tem, kar je glede poteka avtoceste po novomeškem območju sprejela vlada, se novomeška občina (v celoti) ne strinja, a je kljub temu dala soglasje, češ da "ne želi zavirati postopkov sprejemanja prostorske dokumentacije za gradnjo avtoceste" na tem odseku. A to soglasje občina pogojuje z izgradnjo drugega priključka. Državni načrtovalci so namreč predvideli le en priključek za Novo mesto, in to malo pred sedanjim mačkovskim, občina pa vztraja pri tem, da je treba zgraditi dva, tudi na karteljevskem območju, ki naj bi se takoj navezal na Ljubljansko cesto, kasneje pa neposredno tudi na novomeško zahodno in južno obvoznico.

S tem se skoraj strinja tudi nasprotna državna stran in naj bi bilo to vprašanje le bolj ko ne formalno, nekakšen okrasek v javni razpravi na to temo. Bolj pa se stvari zapletajo pri poteku avtoceste na območju od Lešnice in naprej mimo Otočca. Občina ni zadovoljna z umestitvijo dveh t.i. oskrbnih postaj na tem odseku, pri katerih država nepopustljivo vztraja. (Že

ve, zakaj.) Oskrba postaja je namreč le milejši izraz za hrupno in umazano kamionsko postajališče in parkirišče, ki pa očitno investitorju prinaša denar. In, kot kaže, tudi pri nas šteje le to.

V Krkih Zdraviliščih in v krajevni skupnosti Otočec pa niso le proti temu dvema oskrbnima postajama, ampak proti poteku avtoceste na tem delu sploh. Tak potek avtoceste bi namreč povsem zavrl nadaljnji smeli razvoj otoškega turizma in bistveno okrnil kakovost

življenja prebivalcev vsaj dveh vasi, Lutrskega sela in Prapreč. Če bi obveljal predlagan potek avtoceste na tem delu, bi neprekinjen promet tek, hrumel in smrdel komaj 250 m od otoškega turističnega kompleksa. Zato so Krkina Zdravilišča in KS Otočec odločno proti predlaganemu poteku avtoceste na tem odseku. Zdravilišča so dala izdelati tudi drugo, t.i. severno varianto poteka avtoceste, ki bi se izognila tako Otočcu, enemu od redkih biserov slovenskega turizma, v razvoj katerega naj bi v prihodnosti vložili 25 milijonov mark, kot tudi Lutrskemu selu in Praprečam, ki bi ju sedaj načrtovani potek avtoceste močno prizadel: v Lutrskem selu bi šla avtocesta pod okni hiš, Prapreče pa bi kar prepolovila.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Berite danes

stran 2:

• **Novo mesto plačuje še za druge?**

stran 3:

• **Hrastova bitka za Topliško vas**

stran 8:

• **"Svoje bi obdavčili, tuje pustili"**

Kako do denarja na Hrvaškem?

LJUBLJANA - Nova Ljubljanska banka obvešča stranke, da se lahko med počitnicami na hrvaški obali izognejo prenašanju večjih količin gotovine in s tem izgubi ali kraji. Stranke lahko v hrvaških bankah oz. označenih bankomatih dvigajo denar s karticama LB Eurocard in LB Visa, o višini provizije pri dvigu hrvaških kun pa naj se poanimajo pri tamkajšnjih bankah. Po novem lahko za plačila nakupov in dvige gotovine na bankomatih, ki so označeni z nalepko Maestro ali Cirrus, uporabljajo tudi BA/Maestro kartice. Če se zgodi, da dopustniki ostanejo brez denarja, jim ga lahko starši, prijatelji ali znanzi nakažejo preko sistema Western Union Money Transfer iz katerekoli poslovalnice Nove LB v poslovalnicah Splitske banke, Varaždinske banke, Slavonske banke, Riadria Banke in v vse poslovalnice pošte na Hrvaškem. Uporabniki Teledoma pa si lahko preko tega sistema po telefonu celo sami nakažejo denar s svojega računa.

7. počitniški muzejski vlak

TRŽIŠČE - Letos, 25. avgusta, bo zjutraj iz Ljubljane že sedmič počitniški muzejski vlak Slovenskih železnic in društva Zagon Tržišče brezplačno popeljal na enodnevni izlet socialno ogrožene otroke, rejence in druge otroke med 9. in 14. letom, ki si pač niso mogli privoščiti primernih poletnih počitnic. V Zidanem Mostu se bodo letos prvi pridružili otroci iz Maribora, Celja in drugih krajev ob progi Maribor-Zidani Most. Na sevniskem gradu bodo otroci dobili tudi tople obroke in napitke, pričakali pa jih bodo člani skupine 12. nasprotje. Za otroke iz Sevnice in okolice so priskrbeli tudi avtobusni prevoz do Ljubljane. Prijave sprejemajo v društvu Zagon v Tržišču po telefonu (07) 29 83 303, vsak delovni dan med 9. in 12. uro, do zapolnitve mest.

MALO ČEZ GORJANCE - PO PEČENE JANJCE? - Konec tedna so se kolone razgrete pločvine vile proti morju, toda mnogi Dolenjci so jo raje ubrali v drugo, manj razgreto in bolj zeleno smer. Osvjila jih je belokranjska lepota Kolpa, ker je lepa, čista in topla, ker ni daleč in ponuja osvežitve med zelenjem in vodo. In če smo pošteni, še posebej zato, ker je poceni, če ne kar zastonj. Le kako ob tako vročem koncu tedna ne bi bila obremenjena tudi čista čez Gorjance? (Foto: B. D. G.)

SMRTNO NEVARNE PLESNE DROGE

Dvignili roke nad ekstazijem?

Potem, ko se je konec julija v celjski hali Golovec na revji zabavi zgodila tragedija in je zaradi uživanja tablet ekstazi umrla 16-letna spela, se je pri nas ponovno začelo več razmišljati in govoriti o drogah. Ekstazi naj bi menda ponujal strašno prijetne občutke, toda ne vedno in ne brez stranskih posledic, ki so očitno lahko tudi tako hude, kot je smrt.

Je za najstnike in mladostnike dandanes jemanje ekstazija, ki je postal nekakšen hit, res mujen del zabave? Se ne zavedajo, da varne uporabe drog sploh ni? Nekateri strokovnjaki pravijo, da mladi danes težko najdejo samega sebe, ker ali nimajo prave perspektive v življenju ali jih pravzaprav nič ne zanima, pri čemer ne gre pozabiti pomena vzgoje v družini. Toda jemanje drog pač ne more in ne sme biti edina rešitev. V Sloveniji so zaradi nedovoljenih drog leta 1990 umrli trije ljudje, devet let pozneje devetnajst, lani pa je zaradi opojnih substanc izgubilo življenje dvajset ljudi. Čeprav naše raziskave iz leta 1999 kažejo, da ekstazi občasno, na plesnih zabavah, uporablja šest odstotkov fanov in sedem odstotkov deklet, starih od 15 do 16 let, je treba problem jemanja "srečne tabletki, ki ubija", vzeti zelo resno.

Vladni urad za droge in DrogArt, nevladna organizacija, ki si prizadeva za zmanjšanje škodljivih posledic drog, se sicer trudi in osveščata mlade in tudi nedavno sprejete zaostrenih ukrepov za organizatorje revj zabav spada zraven, pa vendarle se ob vsem tem ni mogoče znebiti občutka, da smo ob smrtonosni tabletki vrgli puško v koruzo. Beremo: če mladi ekstazi res že morajo vzeti, potem jim je treba omogočiti testiranje tablet, da vedo, katere so čiste in manj nevarne, na revjih jim je treba zagotoviti prvo medicinsko pomoč, ustrezno zračenje in hlajenje prostora za zabavo, brezplačno hladno pitno vodo itd.

Torej pristajamo na to, da se mladi zabavajo s pomočjo prepovedanih umetnih substanc? Se res ne da narediti nič drugega, kot osveščati uporabnike o tveganjih, da bodo znali pravilno ukrepati ob morebitnih zapletih? Smo nad ekstazijem dvignili roke? **LIDIJA MURN**

VREME
 Ob koncu tedna bo še naprej sončno in vroče.

tradicionalni, prodajni
51. GORENJSKI SEJEM
 v KRANJU od 10. do 19. avgusta
 ♦ največja in najugodnejša trgovina ♦ kulinarika ♦
 ♦ popoldanski program za otroke in odrasle ♦
 ♦ večerni zabavni program - po 19. uri prost vstop ♦

CITROËN CENTER
 C I K A V A
 Podbevškova 6a, Novo mesto
 tel.: 07/393 04 54, 393 04 64 Avto - BH

KZ KRKA z.o.o. Novo mesto, Rozmanova 10

 PARADIŽNIK 129 SIT/kg
 SOLATA 99 SIT/kg
 PAPRIKA 119 SIT/kg
Darovi dolenske narave!
 KZ Krka z.o.o. Novo mesto
 Ponudba velja v trgovinah KZ Krka do 19. 8. 2001 oz. do prodaje zalog.

PVC OKNA VRATA
SENCILA
 tel.: 07/3930-930
 fax: 07/3930-947
25 let
 ROLETARSTVO
medle

ISSN 0416-2242

9 770416 224000

Slovensko-hrvaška meja

Ali so slovenski pogajalci iztržili največ, kar se je dalo dobiti za našo državo, ali so hrvaškim popustili prehitro? Koliko so upoštevali voljo prebivalcev ob meji, ki stvari vidijo drugače kot vladni predstavniki? Če vladi obeh držav prepričujeta svoje državljane, da sta iztržili zase največ, kar se je dalo, se obmejno prebivalstvo ne da povsod prepričati, da naj bo zadovoljno z doseženim. "Ne damo rodovitne hrvaške orne zemlje za zapuščeno slovensko zemljišče," so o razmejitvi rekli prebivalci Svetega Martina na Muri. O nepravilni menjavi ozemlja govorijo tudi ponekod v Sloveniji. Ne bi moglo biti drugače. Meja je zmeraj težka stvar, premikanje mejnikov tudi, kot je pokazal Aškerc z Mejnikom. Poleg meje je v slovensko-hrvaških odnosih težak problem tudi jedrska elektrarna Krško, ki ga je pogajalsko dobro organizirana Hrvaška obrnila močno v svoj prid. Razmejitev med državama in slovensko-hrvaška delitev atomskega zaloga na Krškem polju živo zadevajo tudi obmejno in z jedrsko tehnologijo opremljeno Posavje. Posavci bodo o tem veliko povedali vladnim možem, če bo ti le prišli v Brežice, kamor so jih te dni najbrž že povabili. Državniki bodo tako od blizu slišali javno mnenje. Nekaj glasov javnosti južno od Ljubljane o urejanju slovensko-hrvaških problemov sporoča tudi tokratna anketa.

JOŽE PREGRAD, župan občine Bistrica ob Sotli: "Hrvaški ne bi popustil toliko, kot je Slovenija. Menim, da so imeli Hrvati veliko boljše diplomate. Slovenija je popustljiva. Tako je popustila tudi tokrat, mogoče zaradi višje sile - Evrope. Da ni tako, kot je bilo včasih, ko je veljal izrek: v Beogradu napišejo, v Zagrebu se tistemu smejejo, Slovenija pa izvaja?"

JOŽE ŽARN, strojni tehnik iz Velike vasi: "Maloobmejni sporazum s Hrvaško pušča mejo preveč odprto. Meja je že zdaj preveč odprta, premo je nadzorovana zunaj mejnih prehodov. Ljudje ob meji mislijo, da je meja preveč zaprta. Pri jedrski elektrarni je Slovenija preveč popustila Hrvaški. Mislim, da je to v zvezi z maloobmejnimi sporazumi in z mejo na morju."

PETER SVETIK, novinar in geograf, iz Vasi v občini Kostel: "Pri nas ni bilo spornih območij, zato so ljudje zadovoljni, da je podpisan maloobmejni sporazum. Glede meje smo Slovenci po nepotrebnem popustili. Zame so zadeve v Prekmurju, ob reki Dragonji in v Piranskem zalivu nesprejemljive. Pri določitvi meje na morju so nas Hrvati potegnili za nos."

MARJETKA PEZDIRC, študentka iz Metlike: "Zdi se mi, da je bila slovenska vlada pri urejanju obmejnih problemov s Hrvaško preveč radodarna. Še Mesič je rekel, da je njihova država dobila več. Na problematičnih območjih pa bi morali upoštevati predvsem mnenje ljudi, ki tam prebivajo. Prav bi bilo, da bi se sami odločili, v kateri državi želijo v prihodnje živeti."

JOŽE MRAVINC, kmet s Cerkevšč: "Da bi dobili čim več Piranskega zaliva, so naši politiki popustili drugje. Drag je bil ta zaliv in ne vem, če nas ni stal kar preveč. Na spornih območjih ob meji pa bi morali tamkajšnji prebivalci sami odločiti o svojem življenju v prihodnosti. Prav zato, ker niso upoštevali njihovega mnenja, utegne biti, kot kaže, še precej vroče."

JOŽE GIODANI, univ. dipl. org. dela, iz Klenovika pri Škocjanu: "Do sporazuma bi moralo priti, težko pa rečem, ali je sedanja rešitev ravno prava. Če je dobra ali ne, je nekaj treba narediti, ker ta vprašanja ne morejo ostati odprta. Verjetno dogovor ni tako blizu, kot kaže zdaj. Slovenija mora ohraniti izhod na odprto morje, sicer pa so potrebni kompromisi."

LUDVIK TONČIČ, kustos v Dolenjskem muzeju, iz Novega mesta: "Gotovo je potrebno in prav, da se sosedje dogovorijo o meji. Po moje pa je Hrvaška tu pridobila, saj je v Jugoslaviji katastrska občina Piran zajemala tudi Savudrijo, Istra pa v resnici ni bila nikoli hrvaška in je bila po vojni Hrvaški podarjena, medtem ko je Slovenija izgubila Gorico, Trst in Beneško Slovenijo. Glede krške nuklearke pa se tako in tako ne ve, kdo pije in kdo plača."

BRANKA GLOJNARIČ, pravica na Upravnih enotih Trebnje: "Čas bi že bil, da sosednji državi po 10 letih od osamosvojitve vendarle uredita tudi vsa odprta mejna vprašanja. To ni nujno le zaradi vstopa v Evropsko unijo, temveč še bolj zaradi obmejnega prebivalstva, ki je bilo doslej deležno več negativnega kot pozitivnega zaradi mednarodne meje."

BORIS STARIHA, upokojeni veteranski inšpektor, iz Sevnice: "Strinjam se, da je prav, ker smo se dogovorili s Hrvaško glede mednarodne skupne meje, nikakor pa se mi ne zdi pošteno, da so naši pogajalci toliko popustili, da so Hrvatom prepustili tudi slovenska naselja ob reki Dragonji, o katerih kataster v Piranu nedvoumno pravi, čigava last so bila in so."

Bo avtocesta...

(Nadaljevanje s 1. strani)

S severno varianto bi se vseh teh nevednosti izognili, poleg tega pa naj bi bil potek avtoceste po tej varianti celo cenejši. Lažje in manj moteče bi bilo ob njej umestiti tudi oskrbni postaji, zato se s severno varianto spogleduje tudi novomeška občina. Vsekakor pa tak potek avtoceste zahtevajo Krkina Zdravilišča, KS Otočec in tamkajšnji prebivalci. Slednji dvomijo o poštenosti volje občine za tak potek avtoceste. Na javni razpravi na Otočcu je bilo celo slišati, da je občina državi "prodala" potek avtoceste v karteljskem klancu in pri Otočcu za drugi novomeški priključek.

Novomeška priljučka bosta gotovo dva. Kje bo šla avtocesta, bomo pa tudi videli.

A. BARTEJ

Gasilski bron, dragocen kot zlato

Gasilci s Štrekljevca pri Semiču so na svoji tretji olimpiadi dosegli uspeh, o katerem niso niti sanjali: 3. mesto v svoji kategoriji. Za tekmovalce želijo navdušiti še druge

ŠTREKLJEVEC - Z veličastnim sprejemom, ki bi ga bili gotovo veseli marsikje, so na Štrekljevcu sprejeli domačo člansko ekipo Proostovoljnega gasilskega društva (PGD), ki se je v ponedeljek, 30. julija, zmagoslavno vrnila iz gasilske olimpiade iz Kuopie na Finskem. Štrekljevska ekipa, v kateri so bili deseter Jože Golobčič ter Mirko Sever, Rudi Kofalt, Rudi, Joško in Mladen Kamenšek, Jančez Simonič, Jože Malnarčič, Marko Pašič in Brane Saje, je namreč na olimpiadi v svoji skupini, v kateri je bilo 54 ekip, osvojila bronasto medaljo, ki pa jim pomeni toliko, kot bi bila zlata.

Uspeh si je ekipa še kako zaslužila, zlasti še, ker je zanj trdo garala. Res pa je tudi, da gre za uspešno delo v štrekljevskem gasilskem društvu tudi prejšnjim generacijam gasilcev in da so pot, po kateri so se vzpenjali, gradili že od leta 1974, ko sta vaje prišla v roke poveljnik Alojz Pašič in njegov namestnik Anton Malnarčič. Pri izbiri članov tekmovalne ekipe sta imela tako srečno roko, da je ekipa že po enem letu urjenja osvojila prvo mesto na občinskem tekmovalju takratne Občinske zveze Črnomelj ter s tem prvi pokal za PGD Štrekljevec. V naslednjih petnajstih letih se je to ponovilo še trinaškrat. Štrekljevčani so bili večkrat tudi regijski prvaki, pa prvaki obkoljske doline, velikokrat pa so zastopali Dolenjsko na prvenstvu takratne Socialistične republike Slovenije.

Z uspehi so nadaljevali tudi v samostojni Sloveniji, saj so se udeležili že prvega državnega tekmovalja leta 1992 v Velenju. S šestim mestom so se smeli potegovati za udeležbo na olimpiadi v Berlinu leta 1993 in uspelo jim je: domov so se vrnil s srebrno plaketo. Na državnem tekmovalju v Celju leta 1996 so Štrekljevčani postali državni prvaki v najmočnejši članski A kategoriji, s tem pa so se jim odprla vrata na velika mednarodna tekmovalja. Leta 1997 so na svoji drugi olimpiadi v danskem Herningu osvojili bronasto plaketo, v Bolzanu v Italiji izmed 465 ekip zasledili 12. mesto in v avstrijskem St. Pöltnu med 1.530 ekipami 54. mesto.

VSI DELILI VESELJE Z BRONASTIMI GASILCI - Da štrekljevski gasilci ob svojem uspehu niso sami, so pokazali tudi številni gasilski tovariši iz drugih društev, predstavniki gasilskih zvez iz Črnomlja, Metlike, Šentjerneja, Novega mesta in Trebnja ter seveda domačini. Nešteto jih je bilo, ki so jim na ponedeljkovem sprejemu na Štrekljevcu segli v roke (na fotografiji). Sicer pa je izmed 27 držav Slovenija na Finskem zmagala tudi ekipno, saj je osvojila medalje kar sedem od desetih ekip. (M. B.-J.)

Novo mesto plačuje še za druge?

Med okoliškimi občinami razburjenje, ker je mestna občina sprejela sklep, po katerem bodo starši otrok iz drugih občin plačevali višje cene vrtca - Je sklep protizakonit?

MIRNA PEČ, ŠENTJERNEJ, NOVO MESTO - Ko bodo v prihodnjih dneh tiskali položnice za plačilo vrtcev za mesec julij, bodo starše otrok, ki so v novomeških vrtcih, "razveselile" višje cene, tiste, ki prihajajo iz sosednjih občin, pa še poseben dodatek. Novomeški občinski svet je namreč konec maja sprejel sklep, da starši otrok iz drugih občin plačujejo za otroke približno 19 odst. višjo ceno.

Ob novici so se mnogi starši že obrnili na svoje občinske uprave. V Mirni Peči so se najprej posvetovali s sosednjimi občinami in nato še z ministrstvom za šolstvo. "Vsaka občina skrbi za obnovo svojih vrtcev, pri čemer pa denarja za investicijsko vzdrževanje ne sme vključevati v ceno programa. Doselej nismo vedeli, da je na tem področju kakšen problem, poleg tega

pa naša občina tudi redno plačuje dodatke do polne cene za varstvo. V vrtce je vpisanih 135 otrok iz naše občine, od tega je petina v novomeških vrtcih. Tudi na ministrstvu so bili mnenja, da tako ločevanje otrok ni zakonito, bojimo pa se, da bi se na podoben način začelo reševati tudi področja socialnega dela, bolnišnic, zdravstvenih domov ipd. Mislim, da bi se morale občine dogovoriti in sprejeti ključ, po katerem se bo vlagalo v vrtce, še pred tem pa pogledati, koliko je katera občina vlagala že doslej," je povedala Mira Barbo iz mirnoperške občinske uprave.

Po besedah Milana Jakšeta, županovega svetovaleca v upravi občine Šentjerneje, se je precej staršev odzvalo na novico, saj kar 25 do 30 od skupno 267 otrok obiskuje vrtce v drugih občinah. Kot je dejal, je tudi njim pravica v ministrstvu razložila, da mora biti cena vrtca enaka za vse otroke. "Prepričani smo, da se bo zadeva rešila, sicer bomo sprožili spor, starše pa pozvali, naj ne plačujejo položnic," je dejal. Poudaril je še, da se novomeška občina pred sprejemom takega sklepa ni pogovarjala z njimi.

In kaj pravijo v mestni občini Novo mesto? Pristojna sekretarka Nevenka Kulovec nas je napotila na Slavka Gegiča, ki je zadolžen za stike z javnostjo. Tam nam je pripravljen pisni odgovor in ga potem še pojasnil. "Mestna občina je v letoš-

njem proračunu za predšolsko vzgojo zagotovila 725 milijonov tolarjev, kar je 16,69 odst. celotnega proračuna, zaradi povečanih stroškov delovanja pa bo potrebno zagotoviti še dodatnih 20 milijonov," so zapisali ter dodali, da starši plačujejo povprečno 30 odst. cene, občina pa preostalo. Ker cene pred podražitvijo niso bile ekonomske, so vrtci lani poslovali z izgubo, ki jo je, kot pravijo, pokrivala samo MO Novo mesto.

"Ugotovili smo, da novomeške vrtce obiskuje za 4 oddelke 2. starostne skupine otrok iz drugih občin. Torej MO zagotavlja potreben prostor in kader za organizirano varstvo predšolskih otrok drugih občin, zato smo v ceno programov všteli še stroške, ki jih je MO doslej pokrivala sama. To so: investicijsko vzdrževanje, amortizacija, pokrivanje izgube, bolnišnični oddelek, drugi osebni prejemki zaposlenih (regres) in tudi investicijsko vzdrževanje," razlagajo.

Konec preteklega tedna so se problematike dotaknili tudi na srečanju županov iz območja bivše novomeške občine. Novo mesto predlaga, naj druge občine staršem povrnejo dodatne stroške z vrtcem (19 odst.), vendar dogovora o tem še ni. Če je tolmačenje o nezakonitosti sklepa pravilno, bodo občine prisiljene najti način za delitev stroškov. To bo morda komaj prvi korak v številna odprta skupna vprašanja.

B. DUŠIČ GORNIK

• Za proračunski kolač se najbolj borijo birokratski sladokusci.

Vržena rokavica

Za Krko od besed k dejanjem

Tokrat je izziv in rokavico s pomočjo Dolenjskega lista pobral žužemberški župan Franc Skufca. Vprašanje mu je zastavil novomeški kolega Anton Starc, ki ga zanima, kako so se v Žužemberku lotili oživitve življenja ob Krki in v njej, kako odpravljajo negativne vplive okolja na reko in kako pristopajo k celostnemu trženju Krke kot turistične točke.

"Krka je za občino zelo pomembna, saj je ena glavnih točk, na katerih gradimo razvoj turizma v Suhi krajini. Že dve leti se pogovarjamo o sanaciji jezov, saj so trije na našem območju močno poškodovani. V dogovoru z Zavodom za varstvo narave in kulturne dediščine in z varstvom voda se bomo sanacije prvega lotili že letos, potem pa bomo šli postopoma naprej. Denar bomo zagotavljali s pomočjo državnih razpisov, nekaj pa tudi iz občinskega proračuna, letos morda 5 do 10 milijonov, kar zadošča za kakih 50 metrov jezov. Lani smo počistili tudi podrtje vrbe."

Načrtujemo tudi sanacijo mostov čez Krko pri Dvoru, Žužemberku in višje do meje s sosednjo občino, saj so nekateri v zelo slabem stanju. Na tem področju sodelujemo v ZVNKD in z okoljskim ministrstvom ter se vključujemo v program CRPOV. Že štiri leta po vrsti ribiči, lovci in člani drugih društev s posebno akcijo čistijo strugo in bregove Krke. Tako je v reki zdaj manj navlake in prebivalci so bolj osveščeni."

• Imate pa tudi srečo, da ste tako visoko ob Krki, kjer ta še ni toliko onesnažena.

"Reka je že onesnažena, ko pride iz izvira, saj se vanj iztekajo odplake iz območja Ivančne Gorice, Dobropolja in Ribnice, zato bo treba začeti akcijo že zgoraj. Naš cilj je zgraditi kanalizacijo in čistilne naprave v vseh vaseh ob Krki. Dokumentacijo za območje Žužemberka že imamo, zdaj pa bomo začeli pripravljati idejne projekte za Dvor in idejne študije bioloških čistilnih naprav za manjše vasi

Franc Skufca

ob Krki. Izbrali smo že izvajalca in čakamo državni razpis, da vidimo, če bo tudi država kaj primaknila."

• Kaj si obetate od reke Krke?

"Radi bi dobili kak kamp, kamor bi lahko prišli gostje in ostali ter pustili kakega jurja v občini. Občina lahko vzpodbudi dejavnost v tej smeri z občinskim denarjem ali z ugodnim dolgoročnim najemom zemljišča ipd. Največja zadeva okrog Krke pa bi lahko bilo pismo o nameni vseh občin od izvira do izliva, čeprav sam podpis še ni nič prinesel. V letu dni bi se morali organizirati, a se ni še nič premaknilo. Treba bi bilo oblikovati operativno skupino in pripraviti načrt dela ter se lotiti analize vseh vplivov na Krko ter načrt zmanjševanja onesnaževanja. Ker bi šlo za regijski projekt, bi se lahko potegovali za denar na tujih razpisih po programu ISPO ali PHARE, kjer je mogoče dobiti do 70 odst. potrebne denarja. Toda pred tem moramo občine stopiti skupaj, ker država ne bo delala za nas projektov."

Ker so pred kratkim po naših krajih hodili ljudje, ki so zbirali humanitarne prispevke, tokratno rokavico naše uredništvo naslavlja na Rdeči križ, organizacijo, ki pogosto organizira humanitarne akcije. Vprašujemo, kako se pri izvedbi akcij zavarujejo pred zlorabami in kako zagotovijo, da pomoč res pride v prave roke.

BREDA DUŠIČ GORNIK

Hrastova bitka za Topliško vas

Agencija Planet nepremičnine prodaja apartmaje v Dolenjskih Toplicah, last Obrtne zadruga Hrast, za svoj račun - Do luksuznega apartmaja za 350 tisočakov

NOVO MESTO - Novomeška Obrtna zadruga Hrast je lani v neposredni bližini zdravilišča v Dolenjskih Toplicah začela graditi apartmajsko naselje Topliška vas. Celotna investicija je vredna 8 milijonov mark. Gradnja so letos junija končali in za naselje pridobili uporabno dovoljenje. V šestih objektih je 66 apartmajev, ki merijo od 38 do 100 m², ter okoli 600 m² poslovnih prostorov. Sprva so apartmaje začeli sami prodajati, v glavnem so sklenili nekaj kompenzacijskih pogodb z izvajalci del.

"Naša ciljna skupina kupcev pa je v glavnem na območju Ljubljane, na Gorenjskem in Primorskem, zato smo iskali primerno nepremičninsko agencijo, ki bo za nas prodajala te apartmaje," je povedal direktor Hrasta Martin Bajuk. Tako so lani oktobra sklenili pogodbo z agencijo Planet nepremičnine iz Ljubljane. Planetu so priznali zelo visoko provizijo od prodanih apartmajev - kar 10,3 odst. A obrnilo se je tako, da je do sedaj Hrast od prodanih apartmajev dobil manj kot tretjino denarja, ostalo pa drži Planet nepremič-

nine ali pa kdo drug. Lastnik Hrast pa niti ne ve, koliko apartmajev je do sedaj prodal, Planet mu ne daje pogodb in se nasploh obnaša, kot da je on lastnik Topliške vasi. Hrast pa nekakšen tečen in zoprn nebodigatreba. Še več: Hrast zmerjajo z dvornim norčkom. "Tako je pri nas: dvorni norček je tisti, ki zahteva svoj denar!" so ogorčeni v Hrastu.

"Od začetka letošnjega leta smo od Planeta zahtevali podatke o prodaji in pogodbah, ki jih Planet sklepa v našem imenu," pravijo v Hrastu. "Ali so bili tiho ali pa so se

na vse mogoče načine sprenevedali, zadnje čase pa so nam začeli celo groziti." Zato je Hrast sredi junija preklical pooblastilo Planetu nepremičnine za realizacijo vseh kupoprodajnih pogodb za nepremičnine in o tem obvestil notarsko zbornico.

Ker od Planeta niso mogli dobiti pogodb, so se sami obrnili na kupce. Tako so ugotovili, da je Planet nepremičnine prodal 13 apartmajev v vrednosti 173 milijonov tolarjev, od tega so bile 4 pogodbe sklenjene preko firme Planet inženiring, ki pa ni bila pooblaščen za prodajo; gre za firmo, katere ustanovitelj je isti kot ustanovitelj in direktor Planeta nepremičnine, le da v Planetu inženiring ni nobene zaposlenega. "Nam znanih plačanih kupnin za naše apartmaje je bilo za 155 milijonov tolarjev; od tega je Hrast od Planeta nepremičnine dobil 53 milijonov tolarjev, in to kot 'brezobrestno posojilo in avans'."

Na osnovi vloge za začasno odredbo je Planet Hrastu le dostavil 40 pogodb, med katerimi pa ni tistih 4, ki so jih s kupci sklenili preko za prodajo nepooblaščenega Planeta inženiring. Pa tudi več drugih pogodb iz tega kupa je, milo rečeno, nenavadnih in v Hrastu sumijo, da tu ni vse v redu. Tako so nekateri "kupci" za apartma, katerega cena je od 2.000 mark za kvadratni meter navzgor, dali polov v višini 350.000 tolarjev, ostalo pa naj bi plačali do septembra 2002 oziroma po dogovoru s prodajalcem. Nenavadno!

Za čimprejše dokončanje Topliške vasi je moral Hrast, ker mu Planet kljub obljubam ni priskrbel potrebnega denarja, pri Dolenjski banki najeti 250 milijonov posojila in za ta znesek zastaviti del apartmajev. Zaradi neplačevanja Planeta Hrast sedaj ne more sproti vračati posojila in stvari so se zapletle. "Vendar se mi do kupcev, tudi tistih, ki jih je Planet očitno zavedel, obnašamo kar se da korektno, saj ne samo da niso nič krivi, ampak so žrtve tako kot mi. Poleg tega se pojavljajo novi kupci, a mi ne vemo, kateri apartmaji so že prodani in kateri so še na voljo."

V Hrastu upajo, da se bo vse uredila čimprej po koncu sodnih postopkov.

A. BARTELJ

Raje pomagamo anonimnim

Izkušnje Rdečega križa

NOVO MESTO - Ob koncu letošnjega šolskega leta je nekaj prostovoljnih Rdečega križa iz Novega mesta obiskalo in ponudilo pomoč tistim družinam, za katere menijo, da bi jo pri nakupu novih šolskih potrebščin potrebovale. To je le ena od oblik pomoči, ki jo nudijo Rdeči križ.

Novomeško območno združenje RK je odvisno predvsem od prostovoljnih prispevkov posameznikov in raznih podjetij. Najbolj radodarni so Krka in Revov ter različna javna podjetja, ki zadožlenim na poziv RK dolgoročno zmanjšajo ali v celoti odpšejo. Oblačila zbira vsako sredo in petek v skladišču, kjer jih lahko tisti, ki jih potrebujejo, sami izberejo. Oblačila morajo biti čista, oprana in primerna za nošnjo. Pri donacijah pohištva RK deluje kot posrednik med ljudmi, ki prispevajo in tistimi, ki so za določeno stvar zaprosili.

Barbara Ozimek, sekretarka Območnega združenja RK Novo mesto, pravi, da je največji odziv v tistih primerih, kjer so navedeni konkretni ljudje s konkretnimi težavami. Novomeščani večkrat raje tudi sami pomagajo, namesto da bi to storili prek Rdečega križa. Meni pa, da se Sloveniji najbolj odzovemo na stisko tistih, ki nam niso blizu, tako za RK Novo mesto pogosto prispevajo ljudje iz drugih občin in obratno.

M. P.

SLOVESNA PRISEGA NA GLAVNEM TRGU - V prizadevanju, da bi slovenska vojska svojo dejavnost bolj približala lokalnemu civilnemu prebivalstvu, je 122. učni bataljon pehote, ki sicer domuje v novomeški vojašnici v petek, 27. julija, slovesno prisegel domovini na novomeškem Glavnem trgu in ne v vojašnici, kot je bilo v navadi do zdaj. Poleg sorodnikov in prijateljev nabornikov si je prireditve ogledalo tudi precej domačinov. Vojski so pripravili razstavo orožja in kulturni program. Slavnostni govornik je bil namestnik načelnika generalštaba Slovenske vojske brigadir Bojan Šuligoj. (Foto: I. V.)

Združitev čaka na sodišče

Formalne pripojitve Zavarovalnice Tilia k Zavarovalnici Maribor še ni, ker jo je zapletel sodni postopek

NOVO MESTO, MARIBOR - Upravi Zavarovalnice Tilia in Zavarovalnice Maribor sta že decembra lani potrdili pripojitveno pogodbo, vendar se 17 malih delničarjev Zavarovalnice Tilia ne strinja s predvidenim menjalnim razmerjem za delnice, zato so se odločili za tožbo. Konec avgusta pričakuje tretjo obravnavo na novomeškem sodišču.

Zavarovalnici zdaj poslujeta enotno, kolikor je pač mogoče, še vedno pa imata ločeni računovodstvi in informacijski sistem, kar povečuje stroške. Predsednik uprave Zavarovalnice Tilia Mitja Mejač je zato pred kratkim napovedal, da bodo od malih delničarjev zahtevali odškodnino.

Obe zavarovalnici sta konec julija imeli ločeni skupščini delničarjev, ki sta odločali o delitvi dobička, v Mariboru pa niso potrdili predlagane dokapitalizacije Zava-

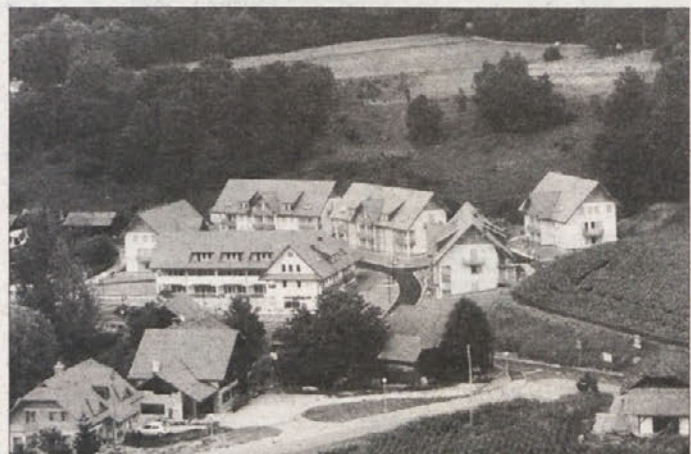
rovalnice Maribor, ker zanje še niso imeli potrebnega soglasja. V Tili so 27,6 milijonov tolarjev od skupno 35 milijonov lanskega čistega dobička pripisali zavarovalnim vsotam življenjskih zavarovanec. Dobiček je majhen, ker so iz tekočega poslovanja za dobre pol milijarde tolarjev povečali zavarovalno-tehnične rezervacije. Odločili so se še, da letos ne bodo delili nagrad upravi in nadzorne-mu svetu.

Zavarovalnica Maribor je lani ustvarila 1,6 milijarde tolarjev čistega dobička in življenjskim zavarovanjem pripisala 430 milijonov. Po sklepu nadzornega sveta ZM bosta poslej nova člana uprave te zavarovalnice tudi Mitja Mejač in Srečko Čebon iz uprave Tilia. Tak sklep naj bi bil del priprav na združitev, oba pa za zdaj še ostajata v Zavarovalnici Tilia.

B. D. G.

TEKAČ PO KURIRSKIH POTEH - Takole je maratonec Radovan Skubic - Hilarij (v sredini v beli majici) v spremstvu novomeških rekreativcev in mladih kolesarjev na svoji poti po transverzali kurirjev in vezistov NOV Slovenije minuli petek prišel na Otočec. 48-letni tekač iz Zasavja, po starših Dolenjec, je več kot 1000 km dolgi tek, ki ga bo predvidoma končal v soboto, 4. avgusta, posvetil očetu, ki je bil partizanski kurir, 60. obletnici slovenskega upora proti okupatorju in 10. obletnici slovenske osamosvojitve. Na svoji poti je Hilarij med drugim za trenutke postal tudi na Planini pri Sevnici, na Bohorju, v Senovem, na Bučki, pri Gosposdični, na Suhorju, v Črnomlju, Občicah, Kočevju in Ribnici. (Foto: I. V.)

TOPLIŠKA VAS - Novomeška Obrtna zadruga Hrast, lastnica 8 milijonov mark vrednega apartmajskega naselja v Dolenjskih Toplicah, ne ve, koliko apartmajev je doslej agencija Planet nepremičnine prodala, in ne more do svojega denarja.

NAJVEČJA ZADNJA NA VRSTI - Največja poslovalnica Dolenjske banke je zadnja prišla na vrsto za obnovo. Ta bo res temeljita in bo delno spremenila tudi zunanjo podobo upravne stavbe.

Prenova Dolenjske banke

Preuredili bodo največjo poslovalnico DB v upravni stavbi - V času prenove bodo poslovali v Zavarovalnici Tilia

NOVO MESTO - Sredi tega meseca, natančno v ponedeljek, 13. avgusta, bodo začeli obnavljati poslovalnico Dolenjske banke na sedežu banke na Seidlovi cesti v Novem mestu. V času temeljite obnove in prenove, ki naj bi bila končana do začetka novembra, bo poslovalnica delovala v avli Zavarovalnice Tilia nasproti stavbe Dolenjske banke, kjer bo strankam na voljo 6 bančnih okenc, 3 za gotovinsko in 3 za negotovinsko poslovanje.

"Minilo je že več kot 20 let, kar je bila zgrajena upravna stavba Dolenjske banke z likvidaturo na sedanji Seidlovi cesti. To je bila takrat velika in moderna poslovalnica, a bančno poslovanje, nova tehnologija in zahteve komitentov so se v zadnjih letih močno spremenile. Prostor, ki je pred leti še povsem ustrezal zahtevam poslovanja, danes že ni več primeren," pravi Mirjam Jevšek, vodja novomeške enote Dolenjske banke.

Tako je letos v sklopu obnove upravne stavbe, ki poteka že od

leta 1997, in po končanih obnavah večine starejših poslovalnic Dolenjske banke prišla na vrsto za obnovo tudi poslovalnica na sedežu banke. "To prenovalo smo zaposleni težko čakali. Glede na to, da gre za največjo poslovalnico naše banke, ki povzroča vsega deluje v upravni stavbi in je tudi ogledalo banke, smo njeno prenovalo zelo skrbno načrtovali. Načrtovanje prostorske ureditve je v največji meri sledilo sodobnim trendom v bančništvu in novemu načinu organizacije dela, ki je tudi posledica prilagajanja Novi Ljubljanski banki, katere del postajamo," je povedala Jevškova.

V tej osrednji poslovalnici Dolenjske banke med drugim vodijo preko 8.500 tekočih računov, 5.000 žiro računov, 13.000 deviznih računov, 11.500 hranilnih vlog in skoraj 2.000 vezanih depozitov. Tu prejema plačo preko 6.000 zaposlenih, pokojnino več kot 2.000 upokojencev in štipendijo skoraj 1.000 študentov.

A. B.

Ena gospa je rekla, da če bi zvišeni republikanci na Gorenjsko prišli zagovarjati potek trase avtoceste 200 m od Bleda, kot so ga na Otočcu, ne bi nihče prišel živ domov.

Dobiček za rezervo, nekaj za dividende

NOVO MESTO - V četrtek, 19. julija, so delničarji skupščine Cestnega podjetja Novo mesto odločali o letnem poročilu za lansko leto, o razporeditvi dobička, spremembah statuta družbe in volili člane nadzornega sveta. Po sprejetju letnega poročila so razporedili 252,6 milijona tolarjev dobička iz let od 1997 do 2000, ki je bil doslej nerazporejen. Pri tem so dobrih 7 milijonov tolarjev čistega dobička pustili nerazporejenih, enako tudi revalorizirani čisti dobiček iz leta 1999 (51 milijonov tolarjev). Za dividende delničarjem, ki so bili na dan 9. julija 2001 vpisani v delniško knjigo, bodo najpozneje v 90 dneh po skupščini nakazali 25 tolarjev bruto za delnico in za nagrade članom nadzornega sveta 2,1 milijona tolarjev. Preostalih 17 milijonov revaloriziranega čistega dobička iz leta 1997 in 148 milijonov revaloriziranega čistega dobička iz leta 1998 so razporedili v rezerve. Na skupščini niso sprejeli sprememb in dopolnitev statuta, so pa za štiri leta izvolili nov nadzorni svet družbe, ki mu bo začel mandat 28. januarja 2002.

Zagorela kabina tovornjaka

KARTELJEVO - Na hitri cesti št. 1 je med Mačkovicem in Karteljevem 30. julija zagorela kabina tovornega vozila. Voznik tovornjaka A. S. iz Iške Loke se je peljal proti Ljubljani, ko je med vožnjo v motorju močno počilo, se zakadilo in takoj nato zagorelo. Zagorela je celotna kabina. Vzrok požara policisti še ugotavljajo.

Zdaj je čas za domačo zelenjavo

Kot je povedal Gregor Vintar, vodja programa vrtnin in sadja pri poslovni enoti Polje, ki deluje v okviru KZ Krka, je sezona za odkup vrtnin na višku

SENTJERNEJ - Tako so v petek dopoldne odkupili 2 tona lubenic, tona jabolk, 2 tona čebule, tona solate, 2 tona kumaric ter 3 do 4 tona paprike in približno toliko tudi paradižnika. Paprike in paradižnika običajno v tem času poberejo več, vendar so imeli veliki trgovci v ponedeljek akcijo za tri dve vrsti vrtnin, zato je obiranje več v nedeljo.

V šentjernejski enoti KZ Krka vsak dan odkupujejo zelenjavo in sadje na podlagi naročil. Običajni povprečni odkup je po 5 ton dnevno, ob določenih dneh pa količine dosežejo tudi 15 ton. Odkup se je začel približevati vrhuncu prejšnji teden, zdaj pa bo na šentjernejskem polju živo vse do konca avgusta. "Kupci so že spoznali dolenske pridelke in tudi večji trgovci zdaj, npr. Živila ali Mercator Sadje, zaradi povpraševanja več kupujejo pri nas. Tako kupcem zagotavljajo res svežo zelenjavo. Če jutraj naročijo, se pridelki poberejo čez dan in popoldne že dobijo blago, ki ima tako daljši rok trajanja," pravi vodja enote Polje Damjan Kastelic.

pridelka je pobrala toča. Še vedno pa trgovci z uvoženo zelenjavo manipulirajo s ceno, tako da na veletržnici na Rudniku povzročijo nenadna nihanja in s ceno potisnejo domači trg nazaj.

Kastelic upa, da bodo kaj kmalu lahko tudi sami oz. njihova hladilnica sodelovali na dražbah in prišli neposredno do kupca. Veliko pričakujejo od nove pakirne linije, ki naj bi jo dobili še letos ali naslednje pomlad, morda prav v šentjerneju, ki jim bo omogočila, da bodo razširili ponudbo.

B. DUŠIČ GORNIK

PO PETIH LETIH JIM NI ŽAL - Ko se je Jožefa Jarkovič z Roj pri šentjerneju pred petimi leti, ko je ostala brez službe, odločila za pridelavo zelenjave, je verjetno naredila kar prav. Zdaj ji ni žal. Njena družina, še posebej sin Stanko, zdaj prideluje zelenjavo na vsaj dveh hektarjih površin. Sezono začnejo z zgodnjim krompirjem, zdaj pa se pod plodovi šibi kakih 25.000 sadik paprike: sladke, pekoče, debele, drobne, celo rdeče. Pridelujejo tudi paradižnike, kumare, jajčevce, lubenice, melone in buče, za prodajo na domu pa še korenček, peteršilj in fižol. Na polju se že razrašča tudi čez 50.000 sadik zelja. Vse sadike Jarkovičevi vzgajajo sami. Gospa Jožefa (na fotografiji) v teh dneh skrbi za obiranje in prodajo, sin Stanko pa za gnojenje, zalivanje in škropljenje. (Foto: B. D. G.)

Dvoru se obeta nova šola

Po pogovorih s predstavniki ministrstva za šolstvo sredi prejšnjega tedna kaže na novogradnjo

DVOR - Obnova stare šole na Dvoru oz. novogradnja sta bili minuli teden predmet pogovora med državnim sekretarjem na ministrstvu za šolstvo Hermanom Tomažičem, Miro Koren-Mlačnik, zadolženo za investicije v ministrstvu, žužemberškim županom Francem Škufco, svetovalec za družbene dejavnosti Daretom Pucljem in Mihom Hrovatičem iz IB Novo mesto, ki je pripravljala naložbene študije.

Podružnična šola na Dvoru z vrtecem in telovadnico je v srednjeročnem načrtu naložb na 10. mestu v državi, medtem ko je vrtec celo na prvem. Vzrok je sevanje

radona, adaptacija pa je potrebna tudi zaradi neprimernih, utesnjenih prostorov in lesenih stropov. Svet staršev pri podružnični šoli na Dvoru si že več let prizadeva za primernejše šolske prostore, po županovih besedah pa se tudi občina in občinski svet strinjata, da bo ta šola imela pri naložbah v šolstvo v naslednjih letih prednost. Občina predlaga novogradnjo, saj je šola že zdaj utesnjena v prostoru, zato bi prenova in dograditev le še povečala stisko. Manj vzpodbuden je podatek o upadanju števila rojstev na območju Dvora. Kot je bilo rečeno na sestanku, tudi ministrstvo podpira tako rešitev in novogradnjo ne bo nasprotovalo.

V nadaljevanju je pogovor stekel tudi o prehodu na devetletko, ki bo zahteval tudi prenovo starega dela matične šole v Žužemberku, na koncu pa so si gostje ogledali še šolo v Žužemberku, vrtec in podružnično šolo na Dvoru ter prostor za novogradnjo.

SLAVKO MIRTIC

Uspešno s kolesi

DOLENJSKE TOPLICE - Kolesarjenja v Dolenjskih Toplicah, ki ga je nedavno pripravilo domače turistično društvo, se je udeležila presenetljivo velika množica posameznikov in družin, ki so se na pot podali med 8. in 10. uro. Najstarejši kolesar gospod Muška se blizu že sedmemu križu, medtem ko je najmlajši Joži Gradišar imel komaj 5 let. Se mlajše so zagnani očete vozili na dodatnih sedežih. Turistično društvo je poskrbelo za nagrade ter za osvežitev in okrepčilo na najvišji točki, že zdaj pa razmišljajo o novih podobnih družinskih prireditvah. Tako naj bi že septembra pripravili kolesarski juriš na Bazo 20, ki naj bi postal tradicionalen.

B. DUŠIČ GORNIK

Zakaj se pri naložbah zatika?

V prvi polovici letošnjega leta v škocjanski občini niso porabili toliko denarja, kot so načrtovali, kar je še posebej izrazito na področju naložb

ŠKOCJAN - Tako so se na zadnji seji občinskega sveta, ki je bila v začetku preteklega tedna spraševali, pri katerih naložbah se zatika in zakaj. Še največ zaostankov, kot so ugotavljali, je pri naložbah na področju oskrbe z vodo in kanalizacije. Na tem področju dela vodi in organizira Javno podjetje Komunala, s katerim v Škocjanu niso nič kaj zadovoljni. „Za vrtno v Škocjanu, na Bučki in Tomažji vasi so dejali, da gredo lahko v delo, ko pa smo začeli z aktivnostmi, ni bilo nikjer nobenega dokumenta, zdaj pa se izgovarjajo na neurejeno lastništvo!“ je dejal župan Janez Povšič.

V letošnjem letu so v občini načrtovali dela na treh vrtnah, o katerih se prav v tem času intenzivno pogovarjajo. Za Bučko, kjer naj bi zgradili črpalnico in povezovalni cevovod, so v proračunu načrtovali 24 milijonov tolarjev. Kot so ugotavljali po preteklem polletju, država še ni izdala koncesije za črpanje vode na tem mestu, saj ministrstvo zahteva mesec dni namesto običajnega tedenskega poskusnega črpanja vode. Zaradi tega bodo kupili lastno črpalno, namesto da bi najemali agregat, in že zdaj napeljali elektriko do črpalnice.

Pridobili so že koncesijo za vrtno Škocjan, za katero so načrtovali porabo 18 milijonov tolarjev, a trenutno še niso porabili nič, saj še čakajo na prednostni vpis o parcelaciji v zemljiško knjigo in pripravljajo obnovo lokacijske dokumentacije. Za črpalnice na vrtni Jelendol in za vodovod so naročili dokumentacijo, za kar naj bi porabili 3 milijone tolarjev.

vali porabo 18 milijonov tolarjev, a trenutno še niso porabili nič, saj še čakajo na prednostni vpis o parcelaciji v zemljiško knjigo in pripravljajo obnovo lokacijske dokumentacije. Za črpalnice na vrtni Jelendol in za vodovod so naročili dokumentacijo, za kar naj bi porabili 3 milijone tolarjev.

Svetniki so se tudi spraševali, zakaj stoji izgradnja vodovodnega omrežja Tomažja vas - Ruhna vas, za katero so v letošnjem proračunu namenili 10 milijonov tolarjev. Z izgradnjo primarnega voda na tem področju se potegujejo tudi za državna sredstva (12,6 mio ministrstvo, 25,5 mio občina in 4 mio porabniki), razpis za izvajalca pa

je bil nedavno objavljen. Kot so povedali, so podpisane tudi pogodbe z uporabniki, ki zdaj dobivajo polnočnice.

Do polletja še tudi niso porabili 5 milijonov tolarjev za ureditev vrta pri OŠ Frana Metelke, kjer dela prav zdaj pospešeno potekajo, enaka vsota pa čaka še za odkup zemljišča za potrebe škocjanskega pokopališča, s katerim se lastniki strinjajo, zamudna pa je parcelacija in menjava zemljišč. Trenutno v občini z denarjem od takse za obremenjevanje voda nadaljujejo izgradnjo kanalizacijskega sistema. Komunala zdaj izbira izvajalca, odprta pa ostaja problem lastništva na območju komasacij. Še letos naj bi tudi pridobili dokumentacijo za čistilno napravo Stara vas.

Se na najbolj majavih nogah stoji naložba v Center za odpadke v Leskovcu, za katero je škocjanska občina letos rezervirala 9 milijonov tolarjev, a dela v tej smeri ne napredujejo.

B. DUŠIČ GORNIK

Šentjernejske črepinje

ODLOK O SNEGU - Osem dolenskih in belokranjskih občin ter 9 pomembnejših podjetij bo prevzelo poročilo, da bo družba z omejeno odgovornostjo Smučarsko-rekreacijski center Rog Črna na Koroškem najela posojilo in nadaljevala naložbo na edinem večjem smučišču južno od Ljubljane. Občine šentjernejske in zavrane. Verjetno zato, kjer imajo šentjernejski visoko nad svojim trgovom na Javorovici svoje smučišče. Šentjernejski ima že svojo občino, svojo Komunalo, svojo Gasilsko zvezo in celo svojega petelina. Pa da ne bi imel svojega smučišča! Le še snega mu je treba, ki se žal ne da dobiti z občinskimi odloki.

OTROŠKI VPADI - Ima pa šentjernejski tudi svoj "dislocirani oddelek" romske skupnosti, ki bo poslej ponekod imela svetniški sedež v občinskih svetih. Kako bo s svetništvom v šentjernejskem primeru, se še ne ve, prav lahko pa bi se zgodilo, da bi kaka mlada romska dušica prehitro odletela med svetnike. Tam za hipodromom namreč izza grmovja skačejo na cesto otroci - zdaj z žogo zdaj brez nje, s tricikli, bicikli in peš. Iz zelenja se nenadoma pojavijo pred avtomobilom dojenčki v vozičkih ali pa, kar je še huje, malo večji dojenčki s tovarnjaki!

Škocjanski ovinki

DOKAZ - V škocjanskih krajih kurijo kot marsikje drugje, zato morajo plačevati tudi dimnikarje, ki jim čistijo sajaste dimnike in v imenu varnosti preverjajo še druge stvari. Čeprav so vasi okrog Škocjana morda oddaljene od središča sveta, pa tukajšnje gospodinjstvo niso za luno in ne dovolijo, da bi jim dimnikar čistil kar po starem, pa pri tem vse zavinjal s črnimi sajami. Kot vedo, danes za te namene obstajajo sesalci, vedo pa tudi, da Jelančičevi dimnikarji dostikrat te naprave nimajo s sabo. In kako to vedo? Po tem, da se dimnikar pripelje s kolesom. Menijo, da ta dokaz zadostuje.

SKUPNO DELO - Med zadnjo sejo občinskega sveta v Škocjanu se je po sodobni praksi prihitotapila do udeležencev tudi najnovejša informacija, namreč, da je v bodoči vrtec že vpisanih 25 otrok. Svetniki so bili veseli in kar malo ponosni na uspešno skupno delo v občini. Sami so že pred časom potrdili naložbo v izgradnjo vrta pri šoli, starši pa so očitno, tudi pred časom, poskrbeli za naraščaj. Ko se je ravno razprava lahkotna razprava o tej temi, jo je župan neusmiljeno prekinil. V Škocjanu se otroke dela šole po seji!

Mirnopeško zijalo

HITI POČASI! - Zaman bi bilo in tudi krivično, če bi obtoževali Čestno podjetje ali pa domačine, ker ne poskrbijo za lep slovenski jezik in za pravilno izpisano ime krajev. Le kdo bi sledil hitrosti, s katero slovenski jezikoslovci, torej možje in žene, ki krojijo naš jezik in nam pravijo, kaj je prav in kaj ne, spreminjajo pravila! Če bo tale kazipot (na sliki) pri Mirni Peči počakal še kako leto, bo morda slovnič na njem spet ujela kaka nova pravopisna pravila. (P.S. Čeprav je omenjeni vrh na fotografiji mali, se trenutno piše v veliko začetnico!)

BETKE - Mirnopeško zijalo sliči in vidi marsikaj, rado pa se ozre tudi za Betkami, ki ob določenih urah, zlasti pred začetkom službe in po njej, preplavijo center Mirne Peči. In o kom govorimo? So ženske in vse znajo šivati. Šivajo v obratu metliške Beti, zato jih domačini kličejo kar Betke. V Novem mestu ali v Trebnjem bi take morda poimenovali Labodke in v Sevnici pa Lisičke.

Spet o zemljišču

DOLENJSKE TOPLICE - Danes popoldne bo občinski svet v Dolenjskih Toplicah nadaljeval 22. redno sejo, ki so jo svetniki s soglasjem prekinili ob vprašanju lastništva zemljišč v sklopu bazenskega kompleksa Krke Zdravilišč. Omenjena tema bo tudi prva in verjetno tudi osrednja tema na nadaljevanju seje, čeprav je na dnevnem redu še kar nekaj drugih točk.

ZLSD na Gorjance

SENTJERNEJ - Občinska organizacija Združene liste socialnih demokratov v šentjerneju vabi na tradicionalno srečanje svojih članov in simpatizerjev stranke, ki bo v nedeljo, 5. avgusta, ob 11. uri v lovski koči Orhovica na Gorjancih.

Na valovih Krke

DVOR - Prostovoljno gasilsko društvo Dvor priredi to soboto, 4. avgusta, tradicionalni Piknik na valovih Krke, kjer bosta obiskovalce zabavala zvezda slovenske glasbene scene Nuša Derenda in ansambel Happy hour band. Pričetek bo ob 20. uri.

Sušica je smrtonosna past

Ker voda na hitro presahne, ribji zarod v drstišču ostane na suhem, ribe pa morajo reševati ribiči

DOLENJSKE TOPLICE - Kdo bi vedel, od kdaj se ribe iz osrednjega dela reke Krke drstijo v topeljšem in plitkejšem potoku Sušica, ne da bi vedele, kaj jih tam čaka! Potok je namreč vreden svojega imena in vsako leto na drstišču presahne le malo potem, ko ribe odložijo svoje ikre, tako da ribji zarod vsako leto pogine. Odrasle ribe se premaknejo v globlje tolmune, kjer že po nekaj dneh tudi same postanejo ujetnice.

Včasih ni nihče razmišljal o njihovi usodi, okoličani pa so se je kvečjemu razveselili, saj so si lahko na lahek način nalovili rib, kolikor jim je srce dalo. Odkar je Krka vse revnejša z ribami, je drugače. Zadnjih 15 let ribe iz tolmunov rešujejo ribiči Ribiške družine Novo mesto.

Ribiči so prepričani, da je zaradi presihajoče Sušice v zadnjih 40 letih Krka ob nekaj deset ton rib. Še pred desetletjem so na primer iz tolmunov polovili in vrnili v Krko preko 3.000 platin, zdaj jih le še po 300.

"Presihanje Sušice v času drstenja je eden pomembnih vzrokov za zmanjšanje ribjega življa v Krki, saj

se matična jata stalno zmanjšuje, ribji zarod pa vsako leto propade. Če v kratkem ne bomo rešili tega problema, se bo v nekaj letih popolnoma porušilo ravnotežje zdaj že zelo prizadetega vodnega življa, saj so vse ribe tod okrog na seznamu ogroženih vrst," opozarjata brata Jože in Uroš Kapš, prvi gospodar v pododboru, in drugi, skupaj z Andrejem Badovincem avtor panoja, s katerim so ribiči nedavno opozorili na problem Sušice. Oba sta po pogodbi tudi prostovoljna ribiška čuvaja.

Ribiči so pred nekaj leti poskusno že postavili začasno zaporo, ki je bila učinkovita, zdaj pa si prizadevajo za stalno zaporo, ki bi ribam preprečila dostop do predelov, kjer Sušica presahne. Poslali so že predlog na VGP Novo mesto in dosegli, da so si pristojni ogledali možne lokacije za postavitev zapore, zdaj pa morajo dobiti še soglasja pristojnih služb in zagotoviti potreben denar. Pri iskanju virov zanj računajo tudi na pomoč domače ali sosednjih občin in, ne nazadnje, države, saj gre za širši problem.

VSako leto rešujejo ujetne ribe - V spomladanskih akcijah sodelujejo: poklicna ribiška čuvaja ter ribiči iz Straže in Dolenjskih Toplic, člani pododpora Ribiške družine Novo mesto, ki za akcije priskrbi tudi opremo in prevoz. Pri pobiranju rib iz tolmunov in njihovem vračanju v posebnih kisikovih cisternah do Krke (na sliki ena od akcij maja letos), morajo biti ribiči kar urni. Sušica namreč hitro presahne tudi na drugih delih, voda je topla in onesnažena s klorom in organskimi snovmi, poleg tega pa na ribe prežijo krivolovci, ki se plena lotijo največkrat ponoči in z elektriko! (Foto: Arhiv ribičev)

Zdravniki bežijo iz manjših mest

Zakaj v metliškem zdravstvenem domu ni pediatra? - Zobozdravnica za otroke se vozi iz Karlovca - Stalna dežurstva zdravnikov, Zavod za zdravstveno zavarovanje pa plačuje le pripravljenost

METLIKA - Eno od članic metliškega občinskega sveta je zanimalo, zakaj v metliškem zdravstvenem domu ni otroškega zdravnika. Pripomnila je še, da je otroška zobozdravnica zelo neprijetna, nedostopna za otroke, morala pa bi govoriti v sloveščini, a tega ne počne. Slišala je tudi, da metliški občani odhajajo po zdravniško pomoč v črnomaljski zdravstveni dom, ter dodala, da ve, zakaj domači zdravniki odhajajo iz Metlike.

Na vprašanja in pomisleke svetnice je odgovoril direktor metliškega zdravstvenega doma prof. dr. Blaž Mlačak. Pojasnil je, da dojenčkom, predšolskim in šolskim otrokom v metliški občini zagotavljajo zdravstveno varstvo zdravniki, zaposleni v metliškem zdravstvenem domu, ter enkrat na teden pediater, šolske ambulante v Novem mestu in pediatri v Črnomlju in Novem mestu. Pediatrinja, ki so ji omogočili specializacijo in dodelili trisobno stanovanje, se je po

končani specializaciji v dogovoru z bolnišnico, občinskim vodstvom in specialistko zaposlila v novo-meški bolnišnici, v Metliki pa dela enkrat na teden. Vendar je dr. Mlačak prepričan, da je kljub naštetemu zdravstveno varstvo otrok v občini primerno. Poleg tega v zadnjih letih ni umrl noben dojenček, kar je na ravni najrazvitejših držav v svetu.

Sicer pa se v metliškem zdravstvenem domu že vrsto let srečujejo s fluktuacijo zdravnikov, kar je v Sloveniji nasploh problem v manjših mestih. Štipendiralci so številne metliške študente, ki so kmalu po končanem študiju odšli na specializacijo. Trenutno sta dva zdravnika na specializaciji iz družinske medicine, štipendirajo pa študentko z Grma, ki naj bi se zaposlila v Metliki.

V Metliki delajo tudi trije zasebni zobozdravniki, od katerih imata dva v najemu prostore v zdravstvenem domu. Ti večinoma delajo za odrasle, zobozdravnica, zaposlena v zdravstvenem domu, pa je odgovorna za otroško zobozdrav-

stvo. "Otroško zobozdravstvo je zelo zahtevno, saj poleg strokovnosti zahteva tudi veliko potrpežljivosti in pedagoških prijemov. Poleg tega ni komercialno zanimivo, zato se ga zobozdravniki praviloma izogibajo," je v odgovoru pojasnil dr. Mlačak. Ne čudi torej, da se zobozdravnica, ki dela v otroški zobni

• V metliškem zdravstvenem domu imajo rešeno prostorsko vprašanje, pri nabavi opreme pa jim pomagajo tudi sponzorji. Nezadovoljni pa so z (ne)urejenostjo dežurstev, saj jim Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije glede na število prebivalcev plačuje le pripravljenost zdravnika. Zaradi bližine meje, prometa in turizma pa je zdravnik stalno prisoten, vendar to dežurstvo v zdravstvenem domu financirajo sami.

ambulanti, vozi iz Karlovca. Opremljenih ima nekaj več kot tisoč otrok, sicer pa je v metliški občini 720 predšolskih in 1.100 šolskih otrok. Se pa v zdravstvenem domu zavedajo, da je otroško zobozdravstvo pri njih pereč problem, ki ga poskušajo rešiti že vrsto let. Razpisali so tudi štipendijo, a so bili neuspešni.

M. B.-J.

POEZIJA PRI STAREM MLINU - Pretekli teden so eno od prireditev metliškega kulturnega poletja "Pridi zvečer na grad" s tradicionalnih prizorišč prvič preselili k Lovšinovemu mlinu v Križevski vasi. Gledališki igralec Jožef Ropoša je predstavil pesmi Metličana Bogdana Končarja, ki živi v Kamniku, že četrto desetletje pa pesnikuje. Za prijetno zvočno kuliso sta poleg šumenja Kolpe na bližnjem jezu poskrbela še učenka 3. letnika flavte Irena Matkovič in violinist prof. Milan Bračička. (Na fotografiji od leve: Ropoša, Bračička, Matkovičeva in Končar.) Tudi sicer je bil pretekli teden tako kot vsi juljski v Metliki kulturno bogat. V Ganglovm razstavišču so odprli razstavo ikon Mihajla Jozefata Hardija, ki bo na ogled do 10. avgusta, na grajskem dvorišču pa se je v okviru projekta Imago Sloveniae "Podoba Slovenije" predstavil kitarski kvartet Aleph. Nastop sta posnela tudi slovenska radio in televizija. (Foto: M. B.-J.)

FILAK ZOPET NAJBOLJŠI ORAČ - Strojni krožek Bele krajine, Kmetijska svetovalna služba Metlika in Združenje oračev Slovenije so preteklo nedeljo pripravili na njivi Petra Starašiniča na Krasincu belokranjsko regijsko tekmovalno v oranju na strnišču z delovnimi in tekmovalnimi plugi. Udeležilo se ga je 10 belokranjskih oračev. S tekmovalnim plugom je bil najboljši Anton Filak iz Gribelj, sledila pa sta mu komaj petnajstletna Miha Filak iz Gribelj in Tomaž Agnič iz Desinca (na fotografiji). V oranju z delovnimi plugi je bil najboljši Janez Starešinič s Krasinca, za njim pa so uvrstili Peter Pezdirc ml. s Krasinca, Alojz Adam iz Jerneje vasi, Matija Filak iz Gribelj, Peter Cerar z Obrha, Vinko Plut z Oskoršnice in Toni Simonič z Vinjega Vrha. Državnega prvenstva se bosta v začetku septembra udeležila Anton Filak in Janez Starešinič. (Foto: M. B.-J.)

Več življenja v gradu?

Gradčani so slovesnost ob krajevnem prazniku namenili delno obnovljenemu gradu - Prenavljajo tudi gasilsko društvo

GRADAC - V spomin na 26. julij 1942, ko so Italijani napadli Gradac v Beli krajini, požgali 12 domačin in 20 krajanov odpeljali na Rab, si je nekdanja gradaška občina ta dan izbrala za svoj praznik. Praznujejo ga tudi v sedanji krajevni skupnosti, letošnja slovesnost pa je bila namenjena obnovljenemu gradaškemu gradu.

Predsednik krajevnega skupnosti Gradac Lojze Malenšek je v svojem nagovoru na slovesnosti v gradaškem kulturnem domu nekoliko ironično dejal, da praznika ne morejo proslavljati bogato, ker nimajo s čim. Vendar je krajanom položil na srce, naj bodo dogodki iz zgodovine preizkušnja, na osnovi katere bi morali graditi naprej. Je pa tokratni praznik zaznamoval predvsem dvoje za Gradčane pomembnih dogodkov. Kot že rečeno, so obnovili streho gradu, kar je

dobra osnova za nadaljnjo adaptacijo. Prenavljati pa so začeli tudi prostovoljno gasilsko društvo, za kar ima veliko zaslug novi predsednik Dušan Stariha. Tako so po mnogih letih imeli ob prazniku zopet gasilsko veselico.

Jure Jelerčič z metliške občinske uprave je dopolnil, da je obnova strehe veljala 27 milijonov-tolarjev, letos pa se dogovarjajo tudi o programu, s pomočjo katerega bi gradu vdihnili življenje. V Gradcu načrtujejo tudi agrarne posege, metliška občina pa že nekaj let pritiska na ustrežna ministrstva za pomoč pri ureditvi ceste in komunalne infrastrukture v kraju. Gradčanom je zagotovil, da na občinski upravi niso pozabili nanje, vendar je vse odvisno od denarja. A izrazil je upanje, da jim bo v prihodnjem letu uspelo pridobiti več denarja za Gradčane in njihove potrebe.

M. B.-J.

GRADU V ČAST - V kulturnem programu ob gradaškem krajevnem prazniku so nastopili gradaški tamburaši (na fotografiji) in recitatorji. Slednji so se ob projekciji diapozitivov iz arhiva Bogomirja Jakše sprehodili po zgodovini gradaškega gradu, ki je bil prvič omenjen v 14. stol. Vendar so arheološka izkopavanja pokazala, da so na ožljuku v sedanjem grajskem parku ljudje živeli že nekaj tisočletij predtem. (Foto: M. B.-J.)

Orgelski koncert in pogovor z Metličani

METLIKA - V okviru metliških mednarodnih poletnih prireditev "Pridi zvečer na grad" bo v četrtek, 2. avgusta, v cerkvi pri Treh farah orgelski koncert Angele Tomanič. V soboto, 4. avgusta, pa bo na dvorišču metliškega gradu pogovor z Metličankami in Metličanom, ki živijo in delajo v Ljubljani in sicer z Majo Weiss, Jožico Brodarič, Violeto Tomič in Sašem Radovičem. Obe prireditvi se bosta pričeli ob 21. uri.

V vrtcu odsoten vsak peti otrok

Starše zanima, zakaj tako velika odsotnost vrtčevskih otrok, saj mora ostati doma tudi eden od staršev - Do konca leta analiza o vzrokih - Vrtec Loka od 1. septembra na štirih lokacijah

ČRNOMELJ - Veliko staršev, ki imajo otroke v črnomaljskih vrtcih, ocenjuje, da je odsotnost otrok v vrtcih precej velika. Zato je član črnomaljskega občinskega sveta Ivan Stajdohar v želji, da bi bili čim boljše informirani, na občinsko upravo naslovil dvoje vprašanj. Zanimalo ga je, kakšna je bila povprečna odsotnost otrok na mesec v preteklem letu v črnomaljskih vrtcih in kakšna v drugih desetih slovenskih občinah.

Vendar so na črnomaljski občinski upravi prejeli le odgovore iz vrtcev v črnomaljski in metliški občini ter odsotnost otrok v medvoških vrtcih med počitnicami. A podatki slednjih niso primerljivi z belokranjskimi. Iz razpredelnice je razvidno, da so domneve staršev o veliki odsotnosti otrok utemeljene. V povprečju namreč vsak mesec manjka 20 do 25 odst. otrok, izstopa pa odsotnost otrok, starih od enega do treh let v vrtcu na Majerju, torej v kontejnerjih, ki so jih pred leti postavili za potrebe begunskega centra.

Razlogov za odsotnost otrok je več. Pri mlajših so poglaviti bolezni, postopno vključevanje v program in težave zaradi uvajanja v vrtec. Pri starejših pa tudi počitnice. Po mnenju svetnika Stajdoharja so podatki zaskrbljujoči, saj vsak dan manjka v vrtcih za en

oddelek otrok, to pa pomeni, da so doma, torej na bolniškem dopustu, tudi starši. Zato ni bil zadovoljen zgolj s suhoparnimi številkami.

• Zaradi prostorske stiske v vrtcu Loka, saj ga bodo morali del zaradi pogreznosti porušiti, bo imel od 1. septembra vrtec oddelek v Črnomlju kar na štirih lokacijah. Tako bodo v enoti vrtca v Loka dva oddelka prve starostne skupine (od prvega do tretjega leta starosti) ter tri oddelki druge starostne skupine (od treh do petih let). V osnovni šoli Loka bodo trije oddelki tretje starostne skupine (od pet do sedem let starosti), v vrtcu na Majerju dva oddelka prve starostne skupine ter dva oddelka zunanje male šole. V prostorih Karitas pa bosta dva oddelka zunanje male šole ter dva oddelka Romov.

Semičani imajo veliko predlogov

Samo za ureditev infrastrukture v okviru strategije razvoja semiške občine so občani predlagali vrsto rešitev, pri njihovem uresničevanju pa naj bi pomagali tudi s svojim denarjem

SEMIČ - Kot smo že pisali, so se v semiški občini resno in temeljito lotili priprave strategije razvoja. Na prošnjo Margite Stariha, ki strategijo pripravlja, se je odzvalo precej ljudi, ki so posredovali predloge za razvojni program, precej pa se jih je porodilo tudi na delavnicah, ki so jih pripravili v ta namen.

Razumljivo je, da vsega, kar so tisti, ki jim ni vseeno, kakšna bo prihodnost njihove občine, predlagali, ne bo mogoče uresničiti ali pa vsaj ne v tako kratkem času. Zato bodo morali v občini pripraviti prednostni seznam. Pa tokrat pogledimo, kaj so občani predlagali pri gradnji infrastrukture, ki naj bi jo pomagali sofinancirati tudi krajan.

Pri cestah sta največja zaloga ureditev turistične ceste ob Krki, od Črnomlja skozi Žužemberk do Ljubljane ter od Metlike do Novega mesta. Za slednjo je v izdelavi študija variant, Semičani pa predlagajo odcep, ki bi šel mimo Semiča do Črnomlja in Vinice. Predlagali so tudi asfaltiranje in vzdrževanje lokalnih cest, pločnikov,

ceste v proizvodno-storitveni coni (PSC) na Vrtači, ureditev parkirišča pred zdravstveno postajo in prometa okrog vrtca in šole. S Slovenskimi železnicami pa bi morali doseči dogovor o modernizaciji in avtomatizaciji železniške proge Ljubljana-Metlika.

Seveda bodo nadaljevali z gradnjo belokranjskega vodovoda, iskanjem novih vodnih virov in zamenjavo salonitnih vodovodnih cevi. Zaščitili naj bi vodovarstvena območja, predvsem na Gričicah in v Črmošnjicah, ter zgradili kanalizacijo v večjih naseljih. Ljudi naj bi navajali na ločeno zbiranje odpadkov, predvideli lokacije za ekološke otoke in se odločili, kako bodo v prihodnje odlagali smeti. Semičani

predlagajo tudi gradnjo omrežja optičnih kablov za dostop do telefona in interneta od Ručetne vasi do PSC Vrtača ter kableske TV. V okviru energetike Semičani predlagajo elektrifikacijo romskega naselja Sovinek, pri ogrevanju pa zamenjavo kurilnega olja s sistemom daljinskega ogrevanja na biomaso ali s pečmi na polena z visokim izko-

• Semičani hkrati opozarjajo, da bo ob uvedbi šengenske meje najbrž potrebno razmišljati še o dodatni infrastrukturi, a hkrati tudi o morebitnih omejitvah, ki jih bo prinesla šengenska meja na Kolpi, zlasti pri razvoju turizma. Zato predlagajo, da bi šengensko mejo predstavili čim nižje od Slovenije.

riskom ter plinifikacijo. Pa večjo uporabo obnovljivih virov energije s pomočjo malih hidroelektrarn in sončnimi kolektorji.

M. B.-J.

Črnomaljski drobir

PARKIRIŠČA - Da je parkirnih prostorov pred črnomaljskimi stanovanjskimi bloki malo, čvka-jo že ptiki na veji. Tako ni izključeno, da jih nekdo, ki pride na obisk k nekemu, ki živi v bloku, lahko dobi pod nos, zakaj je parkirni prav tam, kjer je pač parkirni, saj je tisti parkirni prostor od onega, ki ga je nadl. Po drugi strani pa stoji na parkiriščih pred stanovanjskimi bloki očitno odsluženi avtomobili, saj so brez registrskih tablic, a se ob njih nihče ne obregne. Bi pa gotovo imel z njimi dovolj dela komunalni nadzornik in še kdo.

PLAČILO - Ekološko zavednemu Črnomalcu, ki je oni dan pripeljal na Dinos svoj odrabljeni avtomobil, pa je postalo takoj jasno, zakaj ljudje nevozne jeklene konjice pušajo bodisi pred stanovanjskimi bloki ali pa jih, kar je še huje, odpeljejo v gozd, potisnejo v vrtačo, pustijo ob cesti. Ker je pripeljal avto tja, kamor je v resnici sodil, je moral namreč plačati. Saj ne da mu je bilo pretirano žal za tiste tri tisočake in pol, toda marsikdo se avtomobilu raje odpove na še cenejše prej našteje načine. Da je potem za pospravo nesnage iz narave potrebno odšteti še več denarja kot le dobre tri tisočake, najbrž ni mar ne nevestnežem ne državi. Saj gre za davkoplačevalski denar!

Semiške tropine

VSAJ MAŠKARE - Če Metličani organizirajo pomembno prireditev, je semiški župan Janko Bukovec gotovo zraven. Ko Črnomalci pripravijo velefešto, jo s svojo prisotnostjo počasti Bukovec. A ko so imeli Šokci Semiško ohect, ki velja za njihovo največje etnološko-kulturno prireditev, ni bilo zraven ne metliškega ne črnomaljskega župana. Če se že nista pripeljala na ohect kot svata, bi se spodobilo, da bi prišla vsaj v maskare ali voglarit.

UVOZ - Odkar je nemško podjetje najavilo prevzem semiške Iskre, v tovarni pričakujejo, da jim bo prišel komandir direktor iz Berlina. V semiško župnijsko cerkev sv. Stefana bo, ko bo v kratkem odšel sedanji župnik Janko Štampar, prišel župnik iz Stuttgarta. Če bo šlo po tej logiki naprej, potem Semičani lahko samo čakajo in ubijajo, kdo, predvsem pa odkod, bo prišel k njim nov župan...

PARK - Janko Veber, Borut Pahor, Viktor Luskovec in dr. Božidar Voljč - o parkih se bo razložilo še veliko častniškarskega črnila. (Foto: M. G.)

Hitri servis tudi v Kočevju

Avto Kočevje uspešno prestalo notranjo reorganizacijo - Povezava s trebanjskim Bartogom - Prevoznitvo še naprej paradni konj podjetja

KOČEVJE - Družbi Bartog, d.o.o., iz Trebnjega in Avto Kočevje sta pred kratkim zaključila razgovore o prevzemu servisa motornih vozil. Kočevsko podjetje, ki je dobro leto v lasti Preventa iz Slovenj Gradca in Eura Siti iz Lenarta, se je v okviru svoje reorganizacije odločilo, da se bo v prihodnje ukvarjalo zgolj s prevoznitvom. Servisno dejavnost bo tudi za potrebe drugih strank od 6. avgusta prevzel uveljavljeni trebanjski Bartog, ki ima zelo razvejano mrežo svojih hitrih servisov po vsej Sloveniji.

Prejšnji teden sta na srečanju v Kočevju direktorja podjetij Darko Bartolj in Ladislav Lenassi predstavila medsebojno sodelovanje in prednost novega načina hitrega servisiranja vseh vrst avtomobilov pod imenom BHS, ki ga zasebno družinsko podjetje iz Trebnjega v Sloveniji izvaja že tretje leto. V Avto Kočevju, ki se je leta 1995 rešilo stečaja, je pred šestimi leti zapihal svež veter. Vodstvo in zaposleni so prestali več nujnih notranjih reorganizacij, tudi lanskono, ko sta postala večinska lastnika podjetja zasebnika iz Koroške in Stajerske.

"Prevoznitvo bo ostalo naš paradni konj, zato smo pri reorganizaciji poskrbeli, da bo večina nekdanjih delavcev še naprej služila

la kruh v prostorih Avta Kočevje. Knjigovodstvo in sorodne službe, ki so bile prej neizogiben servis pri delu podjetja, smo zaupali kočevski družbi Najk. Nekaj delavcev smo preusmerili v proizvodnjo večnamenskih blazin iz pene, tudi ta se bo pri nas kmalu pričela. Servis je bil cokla pri razvoju, a smo uspeli s prihodom družbe Bartog v nekdanjih delavnicah obdržati vseh deset delavcev," pravi Ladislav Lenassi. Pred spremembami je bilo v podjetju zaposlenih 98 delavcev. Po reorganizaciji jih bo 57: 47 voznikov in deset režijskih delavcev. Vozni park bo štel 40 sodobnih vozil, priložnostno pa bodo imeli tudi pogodbene prevoznike.

M. G.

Mednarodni prostovoljni tabor v Stari Cerkvi

STARA CERKEV - V tej krajevni skupnosti v kočevski občini se je v ponedeljek začel mednarodni prostovoljni delovni tabor, na katerem sodeluje 6 Angležev, Čehinja in pet slovenskih mladincev. Tabor, ki ga pripravlja cerkniška Vitra, bo vodila Helena Grl iz Loške doline. Do 11. avgusta bodo udeleženci skupaj z domačini urejali okolico vasi Koblarji, kjer tudi bivajo.

NA PREDSTAVITVNI - Ladislav Lenassi, prvi, in Darko Bartolj, tretji z leve, z najtesnejšima sodelavcema na predstavitvi družb v Kočevju (Foto: M. G.)

Prvi rezervoar zgrajen do konca leta?

V Ortneku pri Ribnici le prišlo do širjenja skladišča za nafte derivate - Z odkopano zemljo sanirajo opuščene peskokopec in deponijo v Mali Gori - Sodobno in varno skladišče

RIBNICA - Oktobra leta 1999 je Dušan Garzarolli, predstavnik Zavoda za blagovne rezerve RS ribniškimi svetnikom predstavil načrt temeljite obnove skladišča naftnih derivatov v Ortneku. Do leta 2005 je namreč potrebno v državi zagotoviti nekaj manj kot 800 tisoč prostorninskih metrov rezervoarskega prostora za 576 tisoč ton naftnih derivatov, ki zadostujejo za trimesečno porabo.

Zavod RS za blagovne rezerve, ki vodi aktivnosti za izgradnjo, se je pred kratkim s krepko zamudo zaradi pridobitve številnih soglasij (tudi zelo natančnih okoljevarstvenih) lotil razširitve skladišča v Ortneku pri Ribnici, ki je bilo za potrebe JLA zgrajeno leta 1952 in so ga od 1975 pa do osamosvojitve posodabljali. Trenutno sodobni gradbeni stroji SCT Ljubljana rijejo hrib pod vasio Rigler, kjer bodo namestili jeklene sode. Z izkopano zemljo, okrog 200 tisoč kubičnih

metrov, občina, za kar ima pridobljena gradbena dovoljenja, sanira opuščene peskokopec in smetišče v Mali Gori ter manjše deponije.

"Čeprav gre za kar precejšnjo poseg v prostor, ni bilo nasprotovanj s strani lokalnega prebivalstva. Postopek je investitor vodil zelo tankočutno, pravočasne in objektivne informacije so bile vedno na preverki tako v občini kot pri lokalnem prebivalstvu. Dobro se zavedamo, da je objekt, zlasti po izlitju nafte pred dvema letoma v tam-

Bo regijski ali nacionalni park?

Načrtovan regijski park Kočevsko Kolpa, katerega naj bi vlada razglasila prihodnje leto, bi se lahko umaknil nacionalnemu parku - Presenečenje tudi za župane

KOČEVJE - Pred tremi leti so člani Zavoda za ekologijo Narava 2001 pripravili prvi posvet o kočevskem Narodnem parku in tako vlado RS oziroma okoljsko ministrstvo spomnili, da bi Kočevsko, ki je po svojem biološkem, ekološkem, rastlinskem in živalskem prostoru edinstvena v Evropi, lahko razglasili za drugi nacionalni park v Sloveniji. To je na četrtem posvetu v Kočevju, kjer so govorili predvsem o prednostih, ki jih prinaša narodni park, povedal dr. Božidar Voljč, nekdanji minister za zdravstvo. Zaradi dinarske lege - v Evropi je več takšnih parkov v Alpskem gorovju - bi bil Kočevski res nekaj posebnega.

"Ni nobenih težav, da bi vlada prvo razglasila načrtovani regijski park Kočevsko Kolpa in nato državni zbor, ko naj bi čez nekaj let ali prej sprejel zakon, to območje določil kot narodni park," je še pojasnil dr. Božidar Voljč. Predsednik državnega zbora Borut Pahor, ki se je prav tako udeležil tega posveta, je dejal, da si DZ prizadeva

okrepiti sodelovanje s civilnimi družbenimi pobudami in še posebej z ekološkimi gibanji. Odločitve za in proti parku so izključno v pristojnosti ljudi na tem območju. Torej že znano! Pravi, da bi glede na pestrost flore in favne na tem območju lahko imeli drugi nacionalni park v državi poleg Triglavskega. Zavod za ekologijo Narava 2001 ugotavlja, da snovalci projekta regijskega parka Kočevsko Kolpa, ki zajema večja in manjša območja občin Kočevje, Ribnice, Sodražice, Osilnice, Loškega Potoka, Kostela, Dolenjskih Toplic, Semiča, Črnomlja in Žužemberka, ljudem še niso predstavili razvojne priložnosti parkovne ureditve, ampak so ponovno v ospredju najrazličnejše omejitve in prepovedi. Opozarjajo, da na Kočevskem o parku potekajo pogovori že od leta 1990, takrat je namreč vlada RS dala zeleno luč o zavarovanju tudi tega območja, projekt pa je stekel šele lani s podpisom sporazuma županov občin in okoljskega ministrstva o ustanovitvi strokovnega ter programskega sveta. Dvomijo, da bo vlada regijski park razglasila prihodnje leto.

Kočevski župan Janko Veber je pojasnil, da si ne želi, da država še naprej svoje interese uveljavlja mimo lokalne skupnosti, Kočevska je že sedaj nekakšen park, saj je občina v svojih prostorskih in razvojnih načrtih zelo natančno določila rabo prostora. "Za vselej se morate zavedati, da nas najbolj moti neurejena lastniška struktura.

Gozdovi in zemlja na Kočevskem so v lasti države, dohodek, ki se ustvarja od naravnih dobrin še naprej odteka v Ljubljano. Dokler ne bodo razrešene te dileme, je neumno govoriti o boljši kakovosti življenja v parku," je natočil čiste vina kočevski župan Janko Veber. Njegov kolega, ribniški župan Jože Tanko, je poudaril, da so razmere znotraj (regijskega) parka teoretično dobro predstavljene, gospodarski del pa je povsem na trhljih nogah. Opozoril je, da so velike zveri, s katerimi se nekateri zelo "bahajo", velik problem, saj jih to območje enostavno ne premore toliko. Država, ki se tudi pri parku, kakršenkoli že bo, vedno pojavlja kot partner, se ravno pri tej problematiki ni izkazala za reprezentativnega partnerja. In to tepe ljudi, ki naj bi jutri odločali o njem.

M. G.

Po 47 letih blagoslovili križ

NOVA SELA - V soboto proti večeru je kočevski dekan in župnik pri Fari Ivan Potrebueš blagoslovil križ v vasi Nova sela, ki ležijo ob cesti Kočevje-Petrina. Božje znamenje, križ z Jezusom, je ob tamkajšnji lipi stalo do leta 1954. Ko so lipo podrl, tudi križa ni bilo več. Vasčani so pred kratkim sklenili, da bodo v štirinajstih dneh križ namestili v neposredni bližini prejšnjega. Ob stabi že zaprte pošte in trgovine. Domačin Darko Knas je s posebno tehniko obdelave lesa izdelal kapelico in križ, na katero so krajani zelo ponosni. Ob blagoslovu so se namreč zbrali skoraj vsi. Vas šteje 37 stalno prijavljenih ljudi. Dekan Potrebueš je povedal, da je bil to največji dan za farane tudi zaradi tega, ker je ravno v soboto papež njihovega rojaka iz Banjaloke Ivana Jurkoviča (51 let) imenoval za nuncija v Belorusiji.

OTVORITEV - Rekreacijski center pri Koritu je ob navzočnosti župana Antona Jakopiča in Franceta Adamiča odprl Stane Vodičar, najstarejši bivalec Podgore.

ODLIČNIAKI IN RAZISKOVALCI PRI ŽUPANU - Na sprejemu za odličnjake in raziskovalce kočevske Gimnazije in Srednje šole, je župan Janko Veber izrazil željo, da bi se jih večina po končanem študiju vrnila v svoje občine in pomagala pri gospodarskem razvoju občine. Tudi ravnateljica Meta Kamšek in Tatjana Patafita podpirata županovo pobudo, hkrati pa sta zadovoljni z letošnjim učnim uspehom, zlasti z raziskovalnimi nalogami, ki so postale posebnost kočevske gimnazije. 58 gimnazijcev je na letošnjem spomladanskem roku pri pisanju mature doseglo za odtenek slabši izid kot lani. Najbolj so zadovoljni z odličnjaki Jasno Oražem, Urško Mrhar in Sebastijanom Trbuc. Nekaj gimnazijcev se bo znova preizkusilo v jesenskem roku. V Srednji šoli Kočevje sta Dragica Bratina in Andreja Janež vseh pet let v programu konfekcijski modelar končali z odliko. (Foto: M. G.)

Drobne iz Kočevja

KDO NAJ RAZGLASI PARK? - Kadar se najde oblast v zagati in se ne zmeni, kako naj ukrepa pri nekaterih občutljivih zadevah, s pomočjo referendumov "sebi spere obraz". Preverjanja volje ljudstva bi se morala lotiti tudi pred načrtovano razglasitvijo regijskega parka Kočevsko Kolpa. To bi bilo edino modro, drugače bi bili prebivalci znova izigrani. Tudi lokalnim veljakom ni jasno, kako bo preverjen večinski glas ljudstva, na katerega načrtovalci parka stavijo, da bo držalo. Kot pribito, a v istem hipu pojasnimo, da park razglasi vlada z uredbo. Morda bi voljo lahko pri svojih faranih preverili župniki, predsedniki krajevnih skupnosti v svojem lokalnem območju, občinski svetniki pa dali (zavrnil) parkovno luč na svojih sejah.

"POHITIMO, OB DESETH BODO ZAPRLI" - Nekako takole je kočevski župan Janko Veber pred začetkom zadnje seje občinskega sveta kolegom "svetoval": da bi bilo lepo, če bi pred deseto uro zvečer zaključili predpočitniško delo in se vsi odpravili v kavarno, kjer se bodo odžejali. Če bi prišli po tej uri, bi bila vrata zaklenjena. A kot kaže, je bila žega res velika, saj so na lastno presenečenje kar 18 točk dnevnega reda obdelali v poludru uri. Večina se jih je na županove stroške odpravila na klepet, ki se je za najbolj vztrajne ob kozarcih Veronikine tekočine končal, ko je začela biti ura strahov.

ZELENI SO DOPUSTOVALI - Stoli, ki so rezervirani za svetnike Zelenih Kočevja so bili na zadnji seji prazni. Dopusit jih je namreč pregal v mirneje kraje, zaradi njih pa je bila toliko bolj mirna zadnja seja. Pogrešali so predvsem Bojana Kocjana, ki skoraj pri vsaki točki da svoje mnenje in večino pisanega materiala vzame pod drobnogled kritike. Podžupan mag. Janez Černač je sicer dejal, da imajo za tekoči potek seje velike zasluge občinski odbori, saj so na svojih sejah podrobno pretehtali vsako točko, a tudi tako dobro pripravljeno gradivo bi bilo bržkone tarča bojevityh Zelenih.

Ribniški zobotrebeci

VSE SE VRTI OKROG DE-NARJA - Ribniški župan Jože Tanko je ogretim okoljevarstvenikom na pogovoru v Kočevju nalil čiste vina. Rekel jim je, da je lepo imeti nacionalni park, tudi varovanje okolja po visokih standardih je dobra popotnica za državo, ki bo kmalu stopila v družino evropskih ljudstev, a Ribničani si kot vsi drugi preprosto želijo, da se jim "evropska posebnost" - tako območje nacionalnega (!) parka razlagajo njegovi pobudniki - plača. Potem bi bilo manj nasprotovanj.

ZASEDENO CENETOVO DVORIŠČE - Igrišče TVD Partizan, ribniški grad in okolica nekdanje Cenetove gostilne so najbolj zasedeni kotički v Ribnici. Tam si v večernih urah mladina poišče oddih, a njihovo početje mnoge moti. Hrup in vpitje na dvorišču nekdanjega priljubljene gostinskega objekta motita zlasti okoliške stanovalce. Ker je Cenetova gostilna že prodana, sosedje naprošajo novega lastnika, naj se vendar gospodarno obnaša.

ZADRŽEVALNIK NE BO VEČ PUŠČAL - Novembrsko deževje je lani grozilo, da bo zadrževalnik v Prigorici popustil pred ujmo in poplavljal vasi na dolnjevaškem polju. Resnosti se je zavedala tudi država, ki se je kmalu lotila izdelave projekta sanacije. Po zelo spodbudnih obljubah, naj bi ta čas pregrado že obnovljali, a kot kaže, se je zaradi birokratskih mlinov izdajanje gradbenega dovoljenja zavleklo. Avgusta naj bi bil ta papir vendarle v rokah investitorja, kar pomeni, da bodo 130 milijonov tolarjev iz državnega proračuna še pred jesenskim obilnim deževjem "vgradili" v načeti zadrževalnik. Samo, da ne bo prepozno!

Slavili bodo

GORA - Gorniki bodo na dan farnega žeganja 8. avgusta praznovali že 80. obletnico ustanovitve PGD. Slovesnost se bo začela ob 15.30. Pri tem bodo razvili tudi nov društveni prapor, po slovesnosti pa bo veselica, kot se za gasilce spodobi.

KAJ PA MOJA VODA? - V luči naše napovedi v tej rubriki v prejšnji številki se je odvrtel scenarij na zadnji seji trebanjskih svetnikov. Svetniki, pretežno N.Si na čelu z Marjanom Pavlinom, so opozarjali na upravičene zahteve vaščanov KS Veliki Gaber, da bi jih priključili na nov vodovod, ker se poleti srečujejo z nizkim pritiskom pa tudi vprašljivo kakovostjo vode. Zahteve, da bi morala Komunala vaščanom dati dovolj pritiska oz. vode, je izrecno podprl tudi svetnik Anton Strah (SLS+SKD), svetnik Brane Veselič pa je Straha kot predsednika KS Stefan pozval, naj zagotovi vodo najprej v svoji KS, denimo v Belšnji vasi, kjer so si morali dovolj pritiska vode financirati kar sami krajan in z denarjem iz svojih žepov kupiti hidropak. Tudi Veselič očitno ni bil vesel tega izdatka...

CUDASKO?! ... Svetnik Pavlin je v povišanem tonu očital županu Cirilu Pungartniku, da "čudasko" govori, ko se je zavzemal, da bi Komunala najprej opravila ustrezne meritve, na naslednji seji pa bi se potem odločali o tem, če je kdo od prizadetih vaščanov upravičen do brezplačnega priključka. Proti temu so glasovali le svetniki N.Si...

JANEZ SLAK KOT DIRIGENT - Direktor občinske uprave Janez Slak se je spet izkazal kot dober poznavalec programa PowerPoint, ko je predstavil posledice toče in načrt za novogradnjo

in obnove OŠ Mirna. "Jaz sem jo na hitro naredil, oni je ne bodo," je komentiral trebanjski Herbert von Karajan.

Sevniški paberki

KOALICIJA POKA!? - Tako je veselo komentiral opozicijski svetnik Bojan Rugelj (SDS) na zadnji seji občinskega sveta pred počitnicami, potem ko sta si podžupan Andrej Stricelj (LDS) in župan Kristijan Janc (SLS+SKD) izmenjala kopico jedkih očitkov, kakršnih iz njunih ust še ni bilo slišati. Seveda so se opozicijski svetniki veselo muzali, Rugljevo pripombo pa so zvečine pospremili s krohotom...

PODŽUPAN PREMALO INFORMIRAN - Stricelj je najprej potožil, da je svetniška skupina in on osebno kot podžupan premalo informiran glede dejavnosti v zvezi z gradnjo verige spodnjesevskih elektrarn, da z županom premalo sodelujeta. Predvsem da ga moti Novomeščan Niko Galeša v komisiji za infrastrukturo, saj bi Sevnici vendar bolje zastopal interese tukajšnjega prebivalstva pri gradnji HE.

MIKLAVČIČ VEČNI NASPROTNIK HOLDINGA - Župan je vrnil žgogico podžupanu, čes da je bil Galeša imenovan že pred dvema letoma, da pa je kamen spotike Borut Miklavčič, ki lobira, da ne bi prišlo do Holdinga, ki bo skrbel tudi za gradnjo HE na Savi. Janc je obljubil, da bo o tem pripravil zajeten dosje, da bo o tem zvedela javnost. Hvalil je ministra Kopača in dr. Goloba, da pa sta tu s podžupanom vsak na svojem bregu...

MODROST IN MLADOST - Drugi najstarejši svetnik Albin Ješelnik (LDS, na posnetku pred mlado pravico Ano Gračner) je

umiril žogo in oba petelinčka podučil, da se tako ne pogovarja in poudaril: "Župan ima prvo in zadnjo besedo!" (Foto: P. P.)

POPRAVILO STREHE OŠ MIRNA - Samo nova, čvrstejša streha iz Trimove kritine bo z novimi svetlobnimi kupolami vred stala okrog 14 milijonov dolarjev, popravilo manj poškodovanega dela šole 118 milijonov, skupaj z dozdavo prizidka in telovadnice pa se bodo stroški povzpeli vsaj na 570 milijonov dolarjev. (Foto: P. P.)

NOVA MOTORNA BRIZGALNA PGD VELIKA STRMICA - Ob srebnem jubileju PDG Velika Strmica je zadnje juljsko soboto dolgoletni poveljnik društva, podjetnik Anton Cvetan, ki je za Gasilsko zvezo Trebnje največ prispeval za nabavo nove 800 litrske motorne brizgalne Ziegler, izročil brizgalno v uporabo strojniku PGD Milanu Kotniku (na posnetku). Brizgalna z nekaj opreme je stala več kot 3 milijone dolarjev. Pobudnik ustanovitve gasilske desetine, ki je prerasla v PGD s 65 člani, je bil Alojz Papež, znova tudi predsednik društva. (Foto: P. P.)

Ena največjih naložb Sevnice

Čistilna naprava in kanalizacija Sevnica - Sevnici imajo res sila slab zgled, to je ČN Radeče - 1,7 milijarde dolarjev do leta 2006 - Polovico nepovratnih tujih sredstev

SEVNICA - Dejstvo je, da je dograditev kanalizacijskega sistema in gradnja čistilne naprave v Sevnici za 10.000 prebivalcev enot (PE) nujno potrebna, saj je obstoječi sistem zastarel, zmožljivosti pa so neizpolnjeni. Dejstvo pa je tudi, da je to, kot je dejal sevniki župan Kristijan Janc, eden največjih projektov, kar jih je Sevnica kdaj imela. Po predinvesticijski zasnovi, ki jo je izdelal Si.consult, d.o.o., Ljubljana, naj bi do leta 2006 naložba terjala okrog 1.700 milijonov dolarjev. Od tega naj bi šlo iz občinskega proračuna 334 milijonov, iz državnega 150, iz taks 366, iz tujih virov pa polovico potrebne vsote za pokritje naložbe, torej 850 milijonov dolarjev.

Dr. Uroš Krajnc, tehnični ekspert Ministrstva za okolje in promet, in Danilo Dolinar, vodja sektorja za projektivo in inženiring industrijskih čistilnih naprav ljubljanskega Hidroinženirja, sta sevniki občinskimi svetnikoma priporočila nadaljnje korake na poti pri dokončni uresničitvi tega projekta, od katerega si lahko obe

• Reko Savo že več kot 50 let onesnažujejo velike količine urbanih in industrijskih pritokov. Leta 1993 je Sava dosegla kategorijo 3. kakovostnega razreda voda po slovenskih standardih. Opazili so prisotnost netopnih strupenih snovi, ki bi lahko prodrle v podtalnico. Zaznali so prisotnost živega srebra, cinka, svinca, hidrokarbonatov, fenolov, pesticidov in organskih halogenih sestavin.

tajo tudi tuja nepovratna sredstva EU (ISPA). Predsednik občinskega odbora za komunalno dejavnost in infrastrukturo Jože Kunšek ni soglašal z direktorjem sevnike Komunalne Bojanom Lipovškom, čes da naj bi se svetniki tokrat odločali le o eni izmed treh ponujenih inštitucij. Kunšek je menil, da poti nazaj ni več.

Edina možna lokacija čistilne naprave je po mnenju stroke na desnem bregu Save, med reko in glavno cesto proti naselju Log. Po najustrežnejši varianti naj bi se skušali izogniti kamnitemu področju na obeh bregovih reke. Odpadno vodo iz Boštanj bi se speljali skozi glavni zbiralnik, da pa bi se izognili kamnitemu predelu na

Dr. Uroš Krajnc

desnem bregu med Radno in Logom, na desnem bregu, bi glavni zbiralnik križal Savo pri tretjem mostu na Savi in se priključil glavnemu zbiralniku na levem bregu. V tej točki bi sprejeli odpadno vodo iz pretežnega dela Sevnice in iz Šmarja. Od tod bi se glavni zbiralnik nadaljeval vzdolž levega brega, kjer pritekajo odpadne vode iz preostalega dela mesta Sevnice, in iz zbiralnika vzdolž Florjanskega potoka. Tukaj bi prečkali Savo in nadaljevali po desnem bregu, kjer bi zbrali vodo iz vasi Log in speljali odpadno vodo v čistilno napravo. Glavni zbiralnik bi bil dolg 10 km, bazen glavnega zbiralnika pa bi imel zmogljivost 2.275 m³. Vse tri variante predvidevajo glavni zbiralnik vzdolž reke Save in njenih pritokov Sevnice, Družanskega in Florjanskega potoka ter Mirne pa tudi enako rešitev priključnih točk na zbirna področja. Število priključnih mest je 11 za Sevnico, 4 za Boštanj in eno za Log.

Temeljita obnova "učilne zidane"

Montažni prizidek osnovne šole Mirna, uničen med junijsko točo, bodo porušili in na novo pozidali - Za novo streho, prizidek, telovadnico in obnovo šole vsaj 570 milijonov dolarjev

TREBNJE - Občinski svetniki so po dokaj polemični razpravi naposled vendarle soglasno podprli stališče odbora družbenih dejavnosti glede odstranjevanja posledic katastrofalnega neurja s točo, ki je 17. junija prenešala salonično streho mirnske osnovne šole, zalila prostore in povzročila veliko škodo.

Montažni prizidek z osmimi učilnicami, garderobami in sanitarijami bodo podrli in na novo pozidali. Popravilo preostalega dela šole (preureditev 830 m² šolskih prostorov in dograditev telovadnice, ki bi jo povečali na 1083 m²) so predvideli že v elaboratu iz leta 1999, s čimer bi zadostili vsem pogojem za devetletko. Kot je predlagala strokovna komisija za oceno škode po naravnih nesrečah pod vodstvom mag. Vladimirja Žabkarja, je takratna investicijska ocena adaptacije in novogradnje znašala blizu 350 milijonov dolarjev in je bila tudi potrjena na pristojnem ministrstvu. Ta naložba pa je bila takrat na prednostni lestvici ministrstva šole na 233. mestu. Žabkarjeva komisija je predlagala, da bi po tej ujni občina poslala pristojnemu ministrstvu vlogo za interventno uvrstitev investicije OŠ Mirna v pro-

gram naložb posebnega pomena za leto 2002 in da bi nastale razmere reševali celostno, v luči (ne)varnosti prostorov šole za uporabnike in tudi priprav na devetletko. Občina je ukrenila vse potrebno, da bi naložbo, ki so jo na ministrstvu za šolstvo zdaj uvrstili na 2. mesto, končali do začetka prihodnjega šolskega leta.

V tem letu pa se bodo morali na Mirni sprijazniti z dvoizmenskim poukom. Za občino bo veliko vprašanje, kako zagotoviti ob začetku naložbi v dograditev šole v Velikem Gabru še 60 odstotkov sredstev potrebnih za naložbo v mirnsko šolo. Župan Ciril Pungartnik je povedal, da zavarovalnica doslej še ni dala iz rok ničesar. Svetnik Anton Strah je podprl župana in se zavzel za temeljito obnovo mirnske šole, da bi šola zadostila potrebam naslednjih desetletij.

P. PERC

POPRAVILO MOSTU NA MIRNI - Še ta konec tedna naj bi spet stekel promet preko petločnega kamnitega mostu na Mirni, največje tovrstna mostna konstrukcija na Dolenjskem. Delavci Gradisa bodo obnovili spomeniško zaščiteni most v prvotni obliki in dimenzijah, prednost bo za motorni promet, da ne bo več omejitve nosilnosti 15 ton. Lesena brv za pešce, za katero je dal soglasje ZVNKD Novo mesto, bodo postavili šele čez kakšen mesec. Stroški obnove mostu in obvoza naj bi se za Družbo za državne ceste sukali okrog 100 milijonov dolarjev. (Foto: P. P.)

Vsi zelo ponosni nanj

50 let PGD Breg - Veliko odrekani, da so zgradili dom, ki so ga pred jubilejem obnovili

BREG - Pred dobrim polstoletjem je bilo veliko Brežanov vključenih v PGD Loka pri Zidanem Mostu. Začeli so razmišljati, da bi ustanovili svoje gasilsko društvo še na Bregu. Takratni kmetje so tako ustanovili odbor, ki naj bi pripravil ustanovitev društva.

Predsednik je bil Martin Razberger, člani pa Danijel Zevnikar, Pavel Kovač, Alojz in Franc Dragar, Stanko Bervar, Franc in Leopold Novak, Martin in Franc Zupančič ter Karel Kosem. Na obnem zboru 22. julija 1951 je sodelovalo 22 članov. Zbora sta se udeležila tudi predsednik OGZ Sevnica Jože Vodopivec in poveljnik OGZ Hlastan. Za predsednika so izvolili Danijela Zevnikarja, za tajnika Stanka Bervarja, za poveljnika Franca Zupančiča, za blagajnika Karla Kosma, za orodjarja Alojza Dragarja in za prosvetarja Andreja Rusa.

Prvo skupno orodjarno so imeli pri Alojzu Dragarju. Razmišljali pa so že o gradnji gasilskega doma. Na pomoč sta priskočila Pavla Kosar in Marija Virant, ki sta podarili zemljišče, na katerem danes stoji dom. Graditi so pričeli leta 1961.

Trgovsko podjetje Sevnica je prispevalo denar za gradnjo, trgovci pa so v zameno dobili v domu za nekaj let prostore za lokal. Večino denarja pa so prispevali krajanji sami. Kot je poudaril predsednik PGD Breg Milan Dragar na priložnostni svečanosti ob 50-letnici

• Za nesebično delo in pomoč ljudem v stiski se je zahvalil gasilec tudi sevniki podžupan Andrej Stricelj, podpoveljnik GZ Anton Šesko in Mira Šraj sta izročila za služnim gasilec in društvu priznanja, najstarejši breški gasilec Jurij Kosar pa je odkril stensko sliko zavetnika gasilcev sv. Florijana, blagoslovil pa jo je loški župnik Peter Marčun.

PGD Breg na prvo juljsko soboto, je bilo potrebno veliko odrekani, da so zgradili ta dom, ki je pred jubilejem dobil novo pokrivalo, lepšo zunanost in notranjost, tako da so danes vsi zelo ponosni nanj. Dragar se je zahvalil vsem, ki so pomagali pri ustanavljanju društva, gradnji doma in vodenju PGD Breg ter vsem nekdanjim in sedanjim članom za požrtvovalno delo.

P.P.

Metuljev glas srca Barbare Tihole

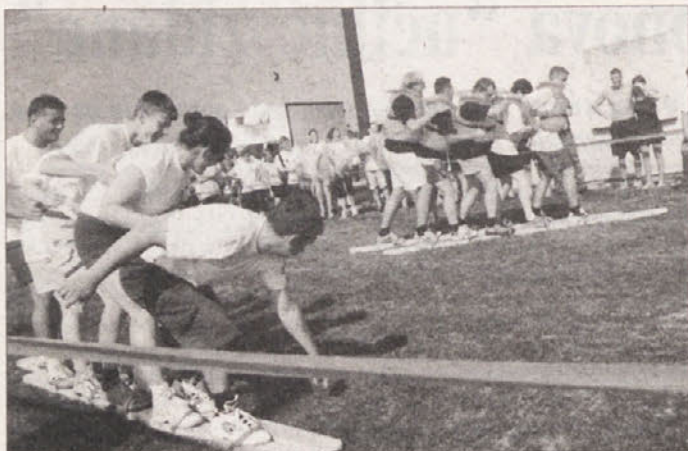
SEVNICA - Javni sklad RS za kulturne dejavnosti - Območna izpostava Sevnica vabi na otvoritev slikarske razstave Metuljev glas srca Barbare Tihole, ki bo v petek, 3. avgusta, ob 15. uri na sevnikiškem gradu. V kulturnem programu bodo sodelovali pevka Tinkara Kovač, Zoran Košir (kitara) in Dejan Brečko (trobenta).

ParaLisca 2001

LISCA - Vse jadralne padalce in ljubitelje tega lepega in privlačnega športa vabijo organizatorji na 10. jadralno-padalski tabor ParaLisca 2001, ki bo od petka, 3., do nedelje, 5. avgusta, na Lisci. Zagotovljeno kampiranje, prevozi in še kaj. Dodatne informacije na GSM 041 287 771 (Stane) in 041 775 789 (Marko).

KLOVN BILBO IN OTROCI - Letošnje Sevnikiško grajsko poletje, katerega generalni sponzor je Banka Koper, se je pričelo preteklo nedeljo s predstavo odličnega češkega klovna Bilba (igra ga Jiri Redinger, ki je pri nas nastopal že na Lentu, ta teden pa na Trnfestu). Otroci in njihovi spremljevalci so v grajskem atriju lahko slabo urico resnično uživali. (Foto: P. P.)

KMEČKE IGRE - Društvo podeželske mladine Krško je osvojilo 1. mesto na tradicionalnih kmečkih igrah v nedeljo v Podbočju. Z 2. mestom so igre končali člani ekipe Gore, 3. mesto je zasedla ekipa Karitas, 4. mesto so zasedli tekmovalci Turističnega društva Podbočje. Igre sta organizirala Društvo podeželske mladine Krško in Kmetijska svetovalna služba Krško. Igre je odprl krški župan Franci Bogovič. (Foto: M. L.)

S KOLEŠOM IN PEŠ - Udeleženci tabora so lahko izbirali med različnimi delavnici in imeli veliko možnosti za rekreacijo. Tako so jim bili ves čas na voljo čolni za vožnjo po Krki, kolesa, jahanje, namizni tenis in lahko so se sprehajali. Ob večerih sta tabor obiskovala ansambel Vidno polje in trio Francič. (Foto: M. L.)

Dvanajstič žarek skozi temo

Tabor slepih in slabovidnih

PODBOČJE - V osnovni šoli Podbočje so od 19. do 30. julija bivali udeleženci tabora slepih in slabovidnih in njihovih spremljevalcev.

• Mija Oter: "Namen in želja organizatorjev tabora je 'prebijati temo' - omogočiti slepih in slabovidnim enakovredno vključenost v družbo. Ljudem, ki vidijo in ki nas med tabori srečujejo v svojih krajih, pa želimo širiti obzorje in dokazati, da slepi in slabovidni ljudje niso nič drugačni ljudje kot mi, le tu in tam potrebujejo našo roko."

valcev, ki ga je organizirala škofijska Karitas Ljubljana. Letošnjega tabora, ki so ga vodili prostovoljci Erlend More, Primož Ogrin, Mija Oter in Blaž Komac, se je udeležilo nekaj manj kot 70 udeležencev. Po besedah Mije Oter so program tabora pripravili tako, da je slepih in slabovidnim omogočil čim več gibanja in različnih dejavnosti, za katere drugače nimajo priložnosti. Poletni tabor slepih in slabovidnih mladine so pripravili letos že 12. leto.

M. L.

"Svoje bi obdavčili, tuje pustili"

Nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča v občini Brežice - Olajšave kot plačilo za lasten trud - Odslej po vsej občini - Praznim vam pogledati skozi prste! - Stari podatki

BREŽICE - Občina Brežice krpa luknje v proračunski nogavici tudi z denarjem, ki ga bo v občinsko blagajno pripeljal nov odlok o nadomestilu za uporabo stavbnih zemljišč. Kako bo pri tem uspešna, si še ne upa povedati. Sedanjemu odloku, po katerem pobirajo omenjeno dajatev, očitajo nepoštenost, z novim naj bi uresničili poštenost pri pobiranju obravnavanega denarja. Pot do tovrstne poštenosti bo še dolga, do konca ji ne bodo prišli vsaj še nekaj mesecev po tistem, ko bo občinski svet Brežice že sprejel odlok.

Novi odlok, katerega predlog je občinski svet Brežice v ponedeljek obravnaval v prvem branju, nastaja ob številnih priporočilih in vprašanjih o tem, kako zagotoviti načelo poštenosti. Borut Mokrovič, svetnik v Brežicah, bi med drugim dopolnil odlok s tem: "Pravnim osebam, ki so si v celoti ali v večjem delu opremile stavbna zemljišča s komunalnimi in drugimi objekti ter napravami in to komunalno infrastrukturo tudi same vzdržujejo, se odmerjeno nadomestilo zniža za polovico." Če bi sprejeli tako dopolnilo, bi npr. Termam Čatež znižali za 50 odstotkov višino nadomestila. To je precejšnje znižanje, pri tem pa Slovenska vojska pač ne pride v poštev, saj sploh ne plačuje nadomestila za letališče Cerklje ob Krki...

Po novem odloku bodo zavezanci za plačevanje nadomestila v vsej občini, in ne tako kot doslej, ko je občina pobirala nadomestilo samo v Brežicah, Dobovi in Cerkljah ob Krki ter na Bizeljskem in Čatežu ob Savi. Plačevali ga bodo fizične in pravne osebe, z nekaterimi dogovorjenimi izjemami pač.

Država naj bi tako pobirala denar po vsej občini in ga tudi porabila nazaj po vsej občini. Pri tem bo morala upoštevati javno razpoloženje. Zvonimir Škofljanec se sprašuje, kako bo dajatev vplivala na demografsko ogrožena območja. Slavko Sušin: "Tam, kamor se ljudje priseljujejo, je zadeva gospodarska in vsestransko zanimiva. Tam, kjer kraji propadajo in imajo iz leta v leto manj prebivalcev, bi bilo potrebno ljudi vzpodbujati, da bi ostali. Menim, da bi bili na takih ogroženih območjih ljudje oproščeni plačevanja tega prispevka." Miha Skrllec pripominja, da so bila t.i. hribska naselja že oproščena dajatev ali pa so plačevala le simboličen davek.

Poštenost pri plačevanju nadomestila, ki jo na občinskem svetu priporoča Adolf Korber, zanima tudi Ivana Molana. Zanj bi bilo nepošteno, če na primer pri plačevanju nadomestila ne bi imeli olajšav prebivalci, ki si sami plujejo ceste. Skrbni ga, da bi kraji morali plačevati za javno vzdrževanje voda in za razsvetljavo, čeprav teh dobrin ne uporabljajo. Opozarja,

"Pod avtocesto Sava ne bo tekla"

Osnutek lokacijskega načrta za avtocesto med Smednikom in Krško vasjo, med prebivalci in na občinskih svetih - Cestnina različno visoka - Bencinske črpalke tudi za traktorje

BREŽICE, KRŠKO - Toliko želena avtomobilska cesta je tukajšnjim krajem blizu kot še nikoli. Osnutek lokacijskega načrta za odsek avtoceste Smednik-Krška vas je v ponedeljek obravnaval občinski svet v Brežicah, dokumentu se je nekaj dni pred tem na seji posvečal krški občinski svet. Oba sveta sta vsak za svojo zemljo spreminjala tudi načrte za svoj prostor, po katerem bo država dala narediti hitro cesto.

V Brežicah je svetnik Jernej Zorko zahteval pojasnilo, zakaj načrtovalci vztrajajo pri Skopcih pri podvozih in zakaj ne bo delala nadvozov. Po Zorkovih besedah bo skozi podvoza tekla morebitna visoka voda naraslih Save in Krke. "Upoštevajte pripombe Skopci!" je pribil Zorko. Darko Potočnik, ki

sodeluje v projektu avtoceste, je Zorku in s tem posredno prebivalcem Skopci dejal, da je podvoz ustrezen. "Mislim, da lahko zagotovimo, da skozi avtocesto po podvozu ne bo Sava prodrila na drugo stran," je dejal projektant. Vodi bodo zaprli pot z nasipom.

Ali bo voda zalivala podvoze, so se pogovarjali tudi na seji krškega občinskega sveta, potem ko se nad podvozi zamislili krajin Malega Podloga. Tudi v Krškem je o poteh pod hitro cesto odgovarjal Darko Potočnik, ki je povedal: "Strokovnjaki pravijo, da je podtalnica dovolj nizko, da bo podvoz suh. Krajin jim zatrjujejo, da je podtalnica višje. Zato bomo predvideni velikovaški podvoz še enkrat strokovno pretehtali."

Tako Krško kot Brežice zanima predvidena cestninska postaja na

Po priznanju odpadkov lažje do odškodnine?

Nuklearna in Krško

KRŠKO - Zaradi bližine jedrske elektrarne imajo nepremičnine v Krškem nižjo ceno kot drugje. Tako menijo v vodstvu KS Krško. Predsednik Miran Resnik je prepričan, da zaradi nuklearke nekoliko šepa tudi turizem v Krškem. Miran Resnik: "Raje bi videli, da tukaj ne bi bilo nuklearke in radioaktivnih odpadkov in da ne bi govorili o odškodnini iz tega naslova. Vendar so odpadki tu. In če so tukaj, naj odlagališče v Krškem legalizirajo, da bodo od njih vsaj plačevali odškodnino. Krajevna skupnost bo zahtevala odškodnino za zmanjšano vrednost nepremičnin."

V Krškem so po Resnikovih besedah nezadovoljni, ker jih slovenski pogajalci niso povabili v pogajanja s Hrvaško v zvezi z jedrsko elektrarno. "Bojim se, da se bodo slovenski pogajalci težko pogajali s hrvaškimi. Hrvati so povabili zraven svoje ljudi, ki so bili celo zaposleni v nuklearki, to pa je najbrž pogajalcem sosednje države v veliko pomoč," pravi Resnik.

Krajevna skupnost Krško se sama tudi ne misli vmešavati v slovenska stališča v pogajanjih s Hrvaško. Toda od slovenske vlade bo zahtevala omenjeno odškodnino ne glede na to, kaj se je Slovenija v zvezi s tem mogoče dogovorila s sosednjo državo.

M. L.

Največjo zmes delajo pri tržnici

Ločeno zbiranje odpadkov

BREŽICE - Komunalno stanovanjsko podjetje (KOP) Brežice je za ločeno zbiranje odpadkov uredilo v mestu Brežice 10 t. i. ekoloških otokov. Na teh krajih za zdaj ločeno zbirajo steklo in papir, ki ju za KOP odvažata brežiški Dinos. V Kopu ugotavljajo, da ljudje večinoma odlagajo v posamezen zabojnik predpisano vrsto odpadnega materiala. Najmanj disciplinirani so tisti, ki mečejo odpadke v zabojnike pri brežiški tržnici, kot pravi Franc Urek, vodja enote komunalnih služb v KOP Brežice.

V komunalnem podjetju razmišljajo tudi o ločenem zbiranju bioloških odpadkov, ki ga bodo organizirali mogoče podobno kot v Sevnici, kjer tovrstne odpadke pospravljajo s pomočjo nekega kmeta. Ločeno zbiranje odpadkov je po Urekovem prepričanju pomembno zaradi zbranih količin, vendar v komunalnem podjetju vidijo še drugi koristen učinek tako organizirane komunalne službe, in sicer osveščanje, da vsi odpadki ne sodijo v en koš.

Po Urekovem mnenju bo ločeno zbiranje ostalo nepopolno, dokler v Sloveniji ne bo sklenjen krog predelave odpadkov. V tem bodo morali svoje delo opraviti npr. tudi

• **Odpadke sortirajo tudi osnovne šole.** Predvsem učenci nekaterih šol v brežiški občini zbirajo star papir, ki ga KOP odpelje v predelavo.

trgovci, ki naj bi ob prodaji določenih novih izdelkov prevzeli stare, npr. baterije.

M. L.

Cesti bodo gradili naprej

CERKLJE OB KRKI, BIZELJSKO - Cesto skozi Cerklje ob Krki in skozi Bizeljsko bodo urejali naprej. Dogovor o tem so sredi julija sklenili Direkcija RS za ceste s Cestnim podjetjem Novo mesto in občino Brežice. Dogovor je v ponedeljek podprl tudi brežiški občinski svet. Tam je svetnik Tone Zorko zahteval, naj gradbeniki, ko bodo cesti začeli urejati, delajo pospešeno, kajti zapore ob cestnih delih velikokrat trajajo zelo dolgo. Tako se je zgodilo npr. v Trnju pri Brežicah in Cerkljah ob Krki, kjer je promet zelo gost. V Cerkljah bodo na cesti gradbeni stroji spet zabrnili v teh dneh.

M. L.

Drnovem. Jože Blažič, brežiški svetnik, je predlagal, naj bi domačine oprostil plačevanja cestnine, kar zahteva tudi krški občinski svet. Strokovni odgovor je bil v Brežicah nekako nejasen. V Krškem pa so na svetniške pobude o plačevanju cestnine odgovorili, da bodo na Drnovem domačini in drugi vozniki na avtocesti plačevali različno visoko cestnino.

Peter Žigante, svetnik v Krškem, je predlagal gradnjo bencinskega servisa blizu gramoznice Brege pri Krškem. Državni projektanti niso navdušeni, kot so pokazali, nad črpalko na tistem kraju. Menijo, da bi bilo zelo težko, predvsem pa zelo drago narediti ob avtocesti tako črpalko, da bi se na njej oskrbovala vozila s hitre ceste in tudi lokalna tehnika, npr. traktorji.

Krško in Brežice ob sedanjih razpravah o bodoči avtocesti skupno zahtevata, naj država zgradi t.i. Vrbinsko cesto med Krškim in Brežicami, ki bi bila nadomestna pot med gradnjo avtoceste. Zahtev obeh občin je sicer še več, Krško jih je napisalo vsaj 10. V njih občini zahtevata med drugim, naj investitor avtoceste po gradnji vz-

• **V zvezi z bodočim dolenskim odsekom avtoceste pri Kronovem so v Novem mestu zaostri nekateri zlasti vprašanje, koliko bo država kmetom plačala odvzeto zemljo, za hitro cesto, in kako visoko cestnino bo zaračunavala domačinom za kratko pot po avtocesti in kolikšno tranzitnim voznikom.**

postavi stanje poti in zemljišč, ki bo kar najbolj podobno razmeram pred gradnjo. Krško med drugim tudi nasprotuje predvideni avtocestni vzdrževalni bazi na Drnovem, češ da tak objekt ne sodi na kraj. Krško bi prav tam potavilo "reprezentančne" objekte za poslovno dejavnost.

M. L.

Avto imajo, zdaj jih čaka gasilski dom

Gasilci v Orešju

OREŠJE NA BIZELJSKEM - Prostovoljno gasilsko društvo Orešje je nedavno prevzelo ključke novega kombija. Nakup vozila je občinska gasilska zveza podprla z okrog 2 milijonoma tolarjev, KS Bizeljsko je prispevala 200.000, Turistično društvo Bizeljsko 100.000 tolarjev, ostalo so dali gasilsko društvo in s prostovoljnimi denarnimi prispevki sicer maloštevilni tukajšnji prebivalci. "Da se nismo opogumili, avta ne bi imeli," pravi predsednik društva Zvonko Kovačič in Poveljnik Ivan Jazbec.

Zdaj bodo opremili vozilo, nekaj denarja se bo moralo najti še za najnujnejše cevi. Posebej si bodo oddahnili, ko bodo uredili gasilski dom v nekdanji osnovni šoli, predvsem ometali fasado. Zadovoljni so s sistemom gasilskih zvez, pri čemer omenjajo, da je na območju Orešja slab signal javne mobilne telefonije. Če imajo marsikje v državi na podeželju premalo hidrantov, je v Orešju hidrantno omrežje kar dobro, kot pravijo v društvu.

PGD Orešje je v nečem drugačno od mnogih drugih takih društev. Orešje je zadnja vas v KS Bizeljsko in v občini Brežice in tako tudi v Sloveniji, krajevna meja je hkrati tudi državna meja s Hrvaško.

• **Pionirska desetina PGD Orešje pod mentorstvom Ivana Pavlina je na nedavnem brežiškem občinskem tekmovanju zasedla 2. mesto.**

Zato so gasilci iz Orešja zadolženi tudi za morebitne požare ob 3-ki-lometrskem obmejnem pasu in tako tudi za meddržavni mejni prehod Orešje.

M. L.

ZADNJA VEČERJA - Na českem veleposlaništvu v Ljubljani so potrdili, da Jana Hybaskova, češka veleposlanica v Sloveniji, konec avgusta zapuša našo državo. Izvedeli smo, da v zvezi s tem odhodom gospe Hybaskove, ki je doberšen del svojega mandata v Sloveniji dobro sodelovala s Krškim, že imela v četrtek v Ljubljani nekakšno zadnjo večerjo. Poslovilnega večera se je udeležil tudi krški župan Franci Bogovič. Tega dne je namreč predčasno zapustil sejo občinskega sveta, šel je v Ljubljano, v rokah pa je imel darilo. Sicer pa bi bilo čudno, če uradno Krško ne bi sedlo k zadnji večerji gospe Hybaskove, saj je češko-krško sodelovanje večji del veleposlaničinega mandata zgledno potekalo.

PREDNOST IMA PEŠEC - Krškemu je skrb za človeka prva stvar. Lokalna človekoljubnost gre tako daleč, da si je mesto narisalo prehod za pešce celo na pločniku za pešce. Naj bo jasno, da ima prednost pešec!

SKRBNO - Valvasorjeva hiša je radost in bolečina mesta in občine Krško. Skoraj so jo že obnovili, ampak je še niso obnovili. Meščani, ki natančneje opazujejo zadevo, pravijo takole: "K hiši za vsake volitve pripeljejo nekaj japanarjev betona, stavba pa pada skupaj!!"

Bogovič pisal Drnovšku

KRŠKO - Župan občine Krško Franci Bogovič je pisal dr. Janezu Drnovšku, predsedniku vlade Republike Slovenije, nekakšno protestno pismo v zvezi s slovenskimi dogovori s Hrvaško o jedrski elektrarni. Zaradi velike vladne domišljavosti bo imelo to pismo en sam učinek. Vladna snalilka bo nesla ven nekaj dekagramov težji koš za smeti, kot bi ga, če pisma iz Krškega Drnovšek ne bi dobil.

Krško, Krškega - brez Krškega

LJUBLJANA, KRŠKO - V Ljubljani vladni moše pozno v noč razpravljajo o usodi jedrske elektrarne v Krškem. Razpravljajo brez ljudi iz Krškega. Svetijo si z elektriko iz Krškega. Živela demokracija!

Novo v Brežicah

"LEPO O NAS, ZATO JEJTE PRI NAS!" - Če ste bili v soboto na pikniku in vas zdaj skrbi, ali vam bodo gostitelji po telefonu očitali ješčnost in požrešnost, počakajte še malo, da boste videli, pri čem ste. Očitke lahko pričakujete toliko bolj, če ste bili povabljeni na bogataški prigrizek, ki so ga pripravili ugledni menedžerji in podjetniki. Ob enem takih prigrizkov ob otvoritvi, kjer so ugledni in rejeni namitavljani meščani in okoličani pomlatili hrane kot kaki Etiopci, se je znašel novinar. Ko je zapisal, kar je bilo treba zapisati o otvoritvi, se je oglašil neki besni pomembnež, ki se visoko nosi. Rekel je: "Tam pri nas ste jedli, potem pa ste poročali o nas tako nevhvaležno!" Drugače je omenjeni pomembnež videti zelo lep in tudi pameten.

FESTIVAL V BREŽICAH - Velika gala predstava Festival Brežice navdušuje ljudi. Prireditev organizirajo do najmanjših podrobnosti, tako da glasbeniki skoraj nemoteno odigrajo stare skladbe, kot so si zamislili. Nedavno so na festivalu jedli tudi bonbončke. Povedano natančneje, obiskovalci si je odvila enega, preden je kašljala, druga si je odvila potem, ko je kašljala. To je v grajski viteški dvorani sumelo! Čemu se odpovedati, vrhunskemu festivalu stare glasbe ali bonbončkam? Kaj pa če je kdo tako razburjen od koncerta, da mora nujno tisti trenutek vzeti tabletko za pomiritev? Nelepe podrobnosti lepega festivala pač.

Dokaz novosti

BREŽICE - V Brežicah so v mestnem jedru začeli obnavljati stare dotrajane stavbe. To se vidi po tem, da so zdaj počena stekla oken, ki so bila pred obnovo cela.

Agrarne skupnosti na poti v razpad

Poslanci naj bi omogočili agrarnim skupnostim, da pridejo do nekdanje zemlje - Poteptali običajno pravo in vnesli spore - Agrarne skupnosti brez posebnega mesta v zakonodaji

NOVO MESTO - Zveza agrarnih skupnosti, ki ima sedež v Novi Gorici, je konec junija vsem poslancem državnega zbora poslala pismo, ker je nezadovoljna z vračanjem podržavljenih zemljišč nekdanjih vaških agrarnih skupnosti. Država pred leti ni sprejela njihovega predloga, da bi jim upravni organi vrnilo zemljo po službeni dolžnosti. Tako so postopki vračanja za te skupnosti enaki kot za posameznike ter nalagajo vsem stroške in jih silijo v papirnatu vojno, ki ji niso kos. Kot pravijo, se v gibanju danes združuje čez 1000 slovenskih vasi, sicer pa predvidevajo, da je bilo do denacionalizacije upravičeno 1.500 do 2.000 vasi.

Ministrstvu za kmetijstvo očita, da je v preteklosti zavrglo zadnji ostanek slovenskega običajnega prava in stari način dedovanja, ki je bil od nekdaj predmet družinskega dogovora in se država v to ni vtikala. Namesto tega je država v postopkih uvedla sodoben princip dednega prava, kar je, kot trdijo v agrarnih skupnostih, sprožilo družinske spore, zavleklo postopke in pripeljalo do kar najboljših razmer za razpad tisočletnih agrarnih skupnosti.

V Zvezi agrarnih skupnosti tudi opozarjajo, da postopek zahteva številna dokazila, ki jih zakon ni predvidel, zato se stroški povečujejo, mnoge vasi pa se zaradi slabih

izkušenj agrarnih skupnosti drugod po Sloveniji, sploh niso lotila reševanja svoje zemlje. Zakon zahteva za vrnitev nekatere temeljne dokumente, ki jih ni težko najti, sam postopek pa še dokazuje po sodobnem pravu in uvaja sodoben dedni postopek tudi za zadeve, ki so se doslej urejale z ustnim izročilom in ne z napisanimi pravili. Tako so nevede vasi prepuščene birokraciji, advokatom in notarjem.

Zveza opozarja tudi na podvajanje kontrol v postopku in na neložne primere, ko Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov ali pa delavci upravnih enot nadzirajo notarje, ki jih je za postopek pooblastila država. V zvezi domneva-

jo, da je doslej rešena komaj desetina vloženih zahtevkov po vračilu agrarne zemlje. Se najhuje pa se jim zdi, da slovenska zakonodaja niti v enem primeru posebej ne opredeljuje agrarnih skupnosti, ki imajo v Evropi pogosto posebno mesto, npr. v Avstriji in Italiji.

Slovenske agrarne skupnosti tako pozivajo poslance, naj podaljšajo veljavnost zakona za nekaj let in natančno opredelijo postopek ter preprečijo izenačevanje skupinskih zahtevkov slovenskih vasi z zahtevki posameznikov in naložijo upravnim organom, naj postopek opravijo po dolžnosti. Želijo še, naj državni zbor imenuje komisijo, ki bo pregledala delo upravnih enot, ki so v denacionalizacijskih postopkih najmanj učinkovite. Poslanci naj bi se posebej zavzeli tudi za pravice nekaterih vasi v Zgornji Savinjski dolini, ki so v agrarni reformi še pred drugo vojno dobile istočasno kot ljubljanska nadškofija odločbo o dodelitvi skupne zemlje, a je zaradi zime in nato zaradi vojne niso mogle uresničiti.

B. D. G.

Sad o zavarovanjih

KRŠKO - V junjski številki revije Sad so se lotili toče in naravnih nesreč ter se obširno razpisali, kako se zavarovati pred tveganji v sadjarstvu, kako omiliti in kako sanirati nastalo škodo. Predstavljajo tudi mulčanje, svetujejo sadjarjem, vinogradnikom in vinarjem ter predstavljajo vinski letnik 2000, pišejo o hrambi vina in bralce seznanjajo s sortami jagod.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Na novomeški tržnici so branjeve v ponedeljek ponujale: solato po 300 tolarjev kilogram, mlad krompir po 60 do 100, stročji fižol po 300 do 600, grah v zrnju po 400, korenje in kolerabo po 200 do 300, čebulo po 200, rdečo peso po 200, zelje po 150, kumare po 100 do 150, kumare za vlaganje in feferone po 300, paradižnik po 200 do 300, bučke po 150 do 250, papriko po 150 do 200 in česen po 400 tolarjev. Liter borovnic je stal 500 do 700 tolarjev, kilogram sliv 400, breskev 200 do 300, hrušk 250 do 300 in jabolk po 100 do 200 tolarjev. Za šopek peteršilja je bilo potrebno odšteti 50 tolarjev, za zavitek mlincev 300, za vrečko lisičk 350, za kilogram ajdove moke 450 ter za liter in pol domačega kisa 200 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 72 do 3 mesece starih prašičev, 48 starih 3 do 5 mesecev in težkih po 40 do 70 kg. Prve so prodajali po 410 do 480 tolarjev kilogram, kar pomeni 10.000 do 14.000 tolarjev za žival, in druge po 360 do 400 tolarjev kilogram, kar je 18.000 do 24.000 tolarjev za žival. Na sejmu, kjer je bilo malo kupcev, je bila kupčija povprečna.

kmetijsko svetovanje

Zaradi vročine slabša prireja

Kako pomagati prašičem v vročini - Poskrbeti moramo, da imajo vse živali poleti dovolj vode

Nadpovprečno visoke temperature v zadnjem obdobju nas opozarjajo, da je poleg čisto bioloških faktorjev živali in prehrane, izredno pomembno tudi okolje, v katerem živijo. Tako visoke temperature delujejo na živali stresno, zaradi česar prihaja do fizioloških motenj, ob tem pa tudi do bolezenskih stanj. Temperature nad 22° Celzija v hlevu za prašiče zmanjšujejo ekonomičnost prireje, kajti to je temperatura, ki je izven optimalnih temperatur okolja za odrasle prašiče, zaradi česar se zmanjša konzumacija krme.

Če pa so v hlevu temperature nad 30° Celzija daljše časovno obdobje, potem zagotovo lahko pričakujemo še: sopenje prašičev (ohlajanje telesa z izdihovanjem vodne pare), ker pri tako visokih temperaturah ni mogoče oddajanje toplote preko telesa (prašiči nimajo žlez znojnic!); prašič se lahko tako zapoje, da pogine; če so tako visokim temperaturam izpostavljeni svinje med 8 in 16 dnevom po osemenitvi, so gnezda lahko do polovice manjša (embrionalna smrtnost!); zaradi izrazitega zmanjšanja konzumacije krme plemenske svinje v laktaciji izrazito hujšajo, kar povzroči padec mlečnosti (smrtnost puijskov se poveča!) in manjše izločanje LH hormonov, zaradi česar ovulira manj jajčec; zaradi neposrednega vpliva visoke temperature na znižanje nivoja hormonov, predvsem tistih, ki odločajo o rednosti in izrazitosti pojavev, lahko pričakujemo manj izrazite znake bukanja in bukanje v nerednih intervalih.

Ne samo rejka, ampak tudi etična dolžnost vsakega rejca je, da živalim v tej vročini nudi zadostno vodo. Pitanci v taki vročini gotovo potrebujejo vsaj 15 litrov vode dnevno, plemenske svinje v laktaciji pa 30 litrov in več. Prav tako ne pozabite na sesne puijske, ki potrebujejo vodo že prvi dan po rojstvu. Zračite hleve in predvsem zmanjšajte koncentracijo živali (min. 0,8 m² za paitanca in 1,5 m² za plem. svinjo)! Kot je opisano na začetku, je za fizikalno oddajanje toplote pomembna temperatura okolja, zato polivajte tla in stene (če to omogoča izdelava) hlevov z vodo (prenekateri hlev bo na ta način tudi očiščen). Tudi polivanje prašičev v večini primerov ne škodi, a tu je potrebno biti bolj previden. Na prenekateri kmetiji se že odločajo za izpuste za prašiče različnih kategorij, tudi za lužami.

Tako izrazite vremenske razmere še najbolj nazorno opozarjajo, kako pomembno je optimalno okolje za primerne rezultate. Zato je o potrebah živali potrebno razmišljati že ob izbiri lokacije hleva in pri gradnji hleva (višina hlevov, ureditev prezračevanja in način dovoda svežega zraka), pa tudi o morebitnem načrtovanju izpustov. Na osnovi izkušnje iz preteklega leta naj opozorimo rejce prašičev na opazno slabšanje rejskih rezultatov v taki vročini, zato je toliko pomembnejša skrb za živali (opazovanje živali, koncentracija živali, izbira kvalitetne krme itd.).

mag. ZDENKA KRAMAR

Čebelarji navdušili kmete za ajdo

Letos je prav po zaslugi Čebelarkega društva Semič v semiški občini z ajdo zasejanih okrog 12 hektarov njiv - Velik pomen ajde v poljedelstvu, čebelarstvu in kulinariki

SEMIČ - Včasih so se, če ozimna žita niso obilno obrodila, prav s pomočjo ajde ljudje rešili grozeče lakote. V potrošniški družbi te nevarnosti ni bilo več, zato je tudi sejanje ajde izgubilo svoj pomen. Ne čudi torej, da so še pred nekaj leti na semiškem koncu le redki vztrajali pri sejanju ajde.

A člani Čebelarkega društva Semič, ki so tudi ljubitelji narave in se trudijo ohranjati kulturno krajino, dajejo velik pomen sejanju ajde. Toda ne zgolj zaradi paše za čebele, ampak se jim zdi še pomembnejše, da so strnišča obdelana in da se po njih ne razrašča plevel. Tako so pripravili akcijo, v katero so vključili tudi Kmetijsko svetovalno službo iz Črnomlja, ki je pomagala z nasveti, in semiško občino, ki je primaknila nekaj denarja za nakup semenske ajde. Predlani so kmetje v semiški občini prvič zasejali ajdo, ki jim jo je priskrbelo Čebelarkega društvo Semič. Ker pa je bilo slabo vreme, je bila letina pičila. Zato so čebelarji lani nabavili tri sorte ajde, in sicer avtohtono dolensko sivo sorto,

darjo in bambi. Želijo namreč ugotoviti, katera bi bila za semiške razmere najprimernejša. Tudi letos so zasejali vse tri sorte, setev pa so zaključili pred nekaj dnevi.

Lani so dali čebelarji v analizo nekaj vzorcev zemlje. "Za rast ajde je pomemben fosfor, prav tega pa v semiški zemlji manjka. Zato smo kmetom svetovali, kako naj dognjujejo. Opazujemo tudi vreme in zapisujemo izsledke, iz katerih bomo po večletnem opazovanju lahko z dokajšnjo natančnostjo ugotovili, kdaj je najbolj primeren čas za sejanje ajde," je povedal predsednik semiškega Čebelarkega društva Stane Plut.

Da je bila odločitev čebelarjev, da navdušijo kmete za sejanje ajde, pravilna, dokazuje tudi vse večje zanimanje kmetov za pridelovanje tega žita. Društvo je letos dalo dvajsetim kmetom 720 kilogramov ajdovega semena, kar zagotuje za 7 hektarov njiv. Čebelarji imajo s kmeti dogovorjeno, da jim ob žetvi vrnejo toliko semena, kot so jim ga dali pred setvijo, vsako leto pa nekaj semena čebelarji še dokupijo. Ocenjujejo pa, da je letos v semiški občini z ajdo zasejanih okrog 12 hektarov polj, torej dvakrat več kot lani. Po Plutovih izkušnjah sodeč, se bo zanimanje za setev v prihodnjih letih še povečevalo. Pravi pa, da bi bilo dobro, ko bi čim več ajde sejali tudi v sosednjih črnomaljski in metliški občini, saj čebele ne poznajo meja.

Čeprav, kot rečeno, čebelarji niso navdušili kmetov za sejanje ajde zgolj zaradi paše čebel, pa si prav tu poljedelstvo in čebelarstvo še kako podajata roki. Ne le, ker je prisotnost čebel predpogoj za dober in kakovosten pridelek zrnja,

Stane Plut

temveč tudi zategadelj, ker ajda cveti takrat, ko v naravi skoraj ni drugega cvetja. "Ajda pa je s pomočjo kulinarike povezana tudi s turizmom, zlasti se, ker vse bolj pridobiva na pomenu domača tradicionalna hrana. Zato že razmišljamo, da bi ob martinovanju pripravili razstavo ajdovih jedi," je navdušen Plut.

M. BEZEK-JAKŠE

S pšenico je slabo

ŠENTJERNEJ - Na Draškovicu pri Šentjerneju je poslovna enota KZ Krka Polje v preteklem tednu odkupila še zadnje tone pšenice. Lani so odkupili 308 ton tega zrnja in tudi letošnji odkup ne presega 300 ton. Pridelek je bil zelo slab, saj so dobri kmetje pridelali največ 4,5 tone pšenice na hektar, povprečje pa se giblje med 3 in 3,5 tone, čeprav ob normalnih letinah boljši kmetje pridelajo 5, 6 ali celo do 7 ton na hektar. Kmetje, ki so imeli zasejane manjše površine, zaradi slabega pridelka in nizke cene pšenice sploh niso prodali.

NASAD JAGOD - Pri Čateških Toplicah nastaja te dni blizu 5 hektarov velik nasad jagod. Pripravlja ga trničarstvo in cvičkarstvo Staneta Jarkoviča z Broda v Podbočju, katerega jagode so že vseskozi ena izmed njegovih dejavnosti. Zasadili bodo približno 250.000 sadik treh različnih sort, uvoženih iz Italije. V rastlinjaku, ki jih bodo namestili nad nasad, bodo spomladaj dozorle sočne jagode. (Foto: M. Vesel)

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanic

Priprave na trgateg

Dobra vina gredo dobro v prodajo

Manj kot dva meseca nas loči od trgateg. Celoletno, vsestransko zahtevno delo naj se čim uspešneje zaključi, da bo nagrada prava. Vinogradniki, ki sami grozdje predelajo v vino, se zavedajo, da je plačilo po delu, zato niti ne pomišljajo, da bi štrajkali, saj jih bo trg nagradil ali kaznoval za kakovost vina. V dobrih treh mesecih bo že približno znano, kako uspešni in srečni (toča itd.) smo bili letos.

Večina vin prejšnjega letnika je že prodana ali je že znan kucepec. Lahko ocenimo, da dobra vina gredo dobro v prodajo. Sklepam, da zato ne bo potrebno nabavljati veliko nove vinske posode, čeprav je verjetno sedaj zadnji rok za posebna naročila. Ne zadostujejo pa samo "hektolitri", če smo se letos odločili za bolj raznovrstno vinsko ponudbo. Mogoče je povpraševanje na trgu letos drugačno, kot je bilo lanske jeseni. Ali bodo na primer že v jeseni bolj iskana mlada vina ali bo naslednje leto več kupcev za zrela vina, oziroma vina, ki bodo nekaj mesecev zorela v sodih. Sprememba ponudbe zahteva tudi pravočasno spremembo ali dopolnitev vinske posode.

Zadnji čas je tudi za spremembe v predelavi grozdja. So naši stroji (pecljalnik, preša itd.) v dobrem stanju, ali je potrebno kaj popraviti ali spremeniti? Veliko zidanic je opremljenih z navidez lepimi pecljalniki iz ne-

rjavnega jekla. Ti stroji niso tako nedolžni, kot so lepi. Ostri robovi vrtečih in mirujočih delov, ki pridejo v stik z grozdom, se dajo lepo ročno obrusiti. Majhen poseg, ki nas stane samo nekaj ur potrpežljivega dela, se nam bogato obrestuje. Grob pecljalnik poveča usledino in tudi grenčico vina. Posebno pri belih vinih je grenčica zelo moteča. Narobe bi ravnali, če bi grenčico zakrivali z ostankom nepovretega sladkorja. Polsuha vina zgubljajo prednost, ki so jo imele nekaj let na trgu, so pa sploh problematična za kletarjenje.

Porabniki vin so tudi bolj osveščeni, kot so bili, in vedo, da so polsuha vina močnejše zažveplana. Zadnja leta smo zvedeli preko raziskav, ki tečejo po svetu, da večji delež usledine (blata) pospešuje nastanek vonja po gnilih jajcih. Povečanje usledine pomeni tudi zmanjšanje samotoka. Od nekdaj je veljalo in velja tudi danes, da je odstotek usledine kazalec kakovosti postopka predelave grozdja. Najbolj uveljavljeni proizvajalci kletarske opreme po svetu zagovarjajo svojo višjo prodajno ceno za stroje tudi s zmanjšanimi poškodbami jagodne kožice pri predelavi grozdja. Prečrpavanje drozge izpod pecljalnika na prešo ali v kad na alkoholno vrenje, ki nas je rešilo napornega ročnega premetavanja drozge, je lahko tudi bolj ali manj nevarno za povečevanje kaleža v moštu ali drozgi. Pri manjših količinah grozdja svetujem, da odstranite črpalko, gotovo boste izboljšali kakovost svojega vina.

(Nadaljevanje sledi)

Dr. JULIJ NEMANIC

OBVESTILO PRIDELOVALCEM GROZDJA!

KZ Krka z.o.o. Novo mesto obvešča vse člane, kooperante ter vse pridelovalce grozdja, da bo letos odkupovala grozdje.

Vse zainteresirane pridelovalce vabimo, da se oglasijo v pisarnah ZE Kmetijstvo na Grabnu, v Mirni Peči, v Šentjerneju in Škocjanu, kjer bodo dobili informacije o pogojih in načinu odkupa. Informacije pa je mogoče dobiti tudi na naslednjih tel. številkah: Graben 39-31-870, 39-31-892, Mirna Peč 39-36-150, Šentjernej 39-31-946 in Škocjan 38-46-162.

KZ Krka z.o.o.

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Vlagamo le sveže in zdrave gobe

Gobe so zaradi svojega širokega razpona vonja in arome zelo dober dodatek drugim živilom, kot so meso, zelenjava, divjačina, ribe, testenine in podobno. Ponudimo jih za predjed, glavno jed ali z njimi izboljšamo okus in jih uporabljamo le kot začimbo. Za pripravo gobjih jedi uporabimo sveže ali konzervirane gobe. Če jih ustrezno obdelamo in shranimo, jih imamo na voljo čez vse leto. Vlagamo jih lahko v kis, olje ali slanico, jih steriliziramo, sušimo, globoko zamrzujemo in pripravimo gobji izvleček ali ekstrakt.

V kis vlagamo le sveže srednje velike gobe. Najprimernejše so jesenske, ki hitro zrastejo in jih po nabiranju v kratkem času tudi vložimo. Pred predelavo jih očistimo, operemo pod tekočo vodo in dobro odcedimo. Razrežemo jih na poljubno velike kose in jih kuhamo v vreli slani vodi približno pet minut. Nato jih odcedimo, stresemo v čiste segrete kozarce in zalijemo z vrelo mešanico kisa in vode v poljubnem razmerju. Pred tem v mešanici zavremo nekaj celih poprovih zrn, olupljeno šalotko, strok česna, lovor in druge začimbe po okusu. Kozarce napolnimo z gobami do roba, zalijemo z vročo mešanico in takoj zapremo s kovinskimi pokroveci.

Če želimo gobe shraniti v olju, jih moramo najprej kuhati v mešanici kisa in vode približno 10 minut.

Nato jih odcedimo in delno osušimo na krpi. Nato jih po plasteh vlagamo v segrete kozarce in vmes zalijemo s sončničnim ali oljčnim oljem. Kozarce tesno zapremo in jih vsaj mesec dni ne odpiramo. Hranimo jih do 6 mesecev. Lahko jih konzerviramo tudi s soljo, kar pa zaradi zdravja ni priporočljivo. Zelo pogost način shranjevanja je globoko zamrzovanje. Kukmace, jurčke, črne trobente, turke, zimске panjevke in še nekatere lahko zamrzujemo surove, nekatere druge pa moramo pred zamrzovanjem prekuhati oziroma blanširati.

Lahko jih tudi prepražimo na surovem maslu ali olju skupaj s čebulo. Pomembno je, da vsak shranek opremimo z nalepkami, ki označujejo datum in vrsto gob. Tudi sušenje gob sodi med uveljavljene metode konzerviranja. Na ta način gobam ohranimo okus, aromo in videz. Posebno primerne za sušenje so vse vrste užitenih gobanov, črne trobente, kostanjevke in podobno. Pred sušenjem gob očistimo in jih narežemo na pet milimetrov debele lističe. Sušimo jih na soncu ali v sušilniku. S hitrim sušenjem gobe ohranijo svetlo barvo. Shranimo jih v vrečice iz zračne tkanine. Posušene lističe lahko zmleujemo v gobov prašek, ki je okusen dodatek raznim omakam, rižotam ali juham. Nekoliko zahtevnejša pa je priprava gobjega izvlečka iz ekstrakta.

Mladi talenti za staro glasbo

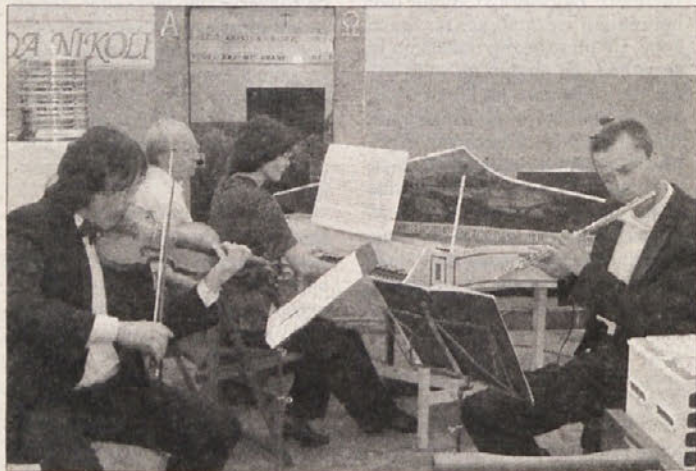
Začel se je Študentski festival Festivala Brežice

Ta teden se je začel niz koncertov Študentskega festivala, ki je tako kot osrednji koncertni program Festivala Brežice, katerega del je posvečen stari glasbi, le s to razliko, da so izvajalci koncertov talentirani uveljavljajoči se mladi glasbeniki. Koncerti potekajo na historičnih prizoriščih gradov Bogenšperk, Rajhenburg, Pišce in Sevnica, v kapiteljski cerkvi v Novem mestu in v cerkvi sv. Martina v Trbovljah.

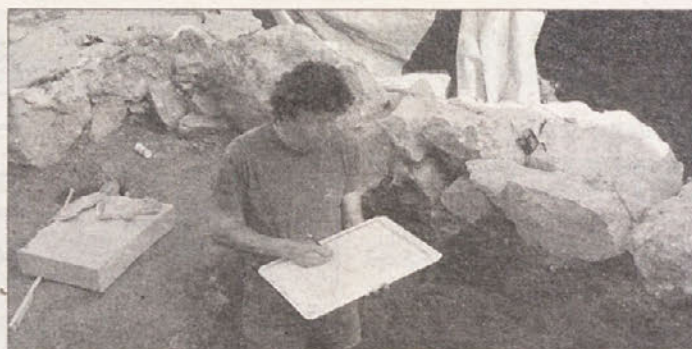
Uvodni niz koncertov sta začela baritonist Egon Bajt in čembalist Janko Kastelic. Egon Bajt je začel študij petja na srednji šoli in ga nadaljeval na Akademiji za glasbo v Ljubljani, izpopolnjeval pa se je tudi na tujem, med drugim na Nizozemskem, kjer zdaj končuje podiplomski študij. Janko Kastelic je študij glasbe začel na šoli St. Michael's Boy Choir, nadaljeval na konzervatoriju v Torontu in diplomiral iz glasbene teorije, kompozicije in dirigiranja na tamkajšnji fakulteti za glasbo. Kot vsestranski glasbenik deluje na različnih področjih kot organist, zborovodja, čembalist ipd.

Glasbenika sta v torek, 31. julija, nastopila na gradu Bogenšperk, včeraj na gradu Rajhenburg, danes pa bosta koncertirala ob osmih zvečer v novomeški kapiteljski cerkvi. V petek, soboto in nedeljo bosta ob isti uri nastopila še na gradu Pišce, Sevnica in v Trbovljah. V koncertnem programu so izbrana dela L. N. Clerambaulta, D. Scarlattija, J. S. Bacha in G. F. Haendla.

V drugem nizu koncertov, ki bo potekal od 7. do 11. avgusta, bodo nastopili študentje glasbene akademije iz Krakova, v tretjem, ki bo potekal od 14. do 18. avgusta, pa bodo nastopali študentje Evropske glasbene akademije iz Bolzana. Avgusta bo torej za ljubitelje stare glasbe še dovolj lepih priložnosti za glasbene užitke, ki si jih bodo lahko izdatno privoščili tudi zato, ker za vse koncerte Študentskega festivala ni vstopnine.

KONCERT TREH GLASBENIKOV - Tretji od sedmih koncertov Novomeškega glasbenega festivala je bil v sredo, 25. julija, zvečer v evangelijski cerkvi v Novem mestu, na njem pa so se predstavili trije odlični glasbeniki: Volodja Balžarosty, ki se po ocenah strokovne kritike uvršča med vodilne slovenske violiniste, mednarodno uveljavljeni flautist Cveto Kobal in Nedka Petkova, pianistka in muzikologinja, ki študira čembalo na Visoki šoli za glasbo v Zürichu. Nastopili so v triu (violina, prečna flavta in spinet), vsak pa se je predstavil tudi kot solist ter navdušili številne poslušalce. (Foto: MiM)

Ostanki temeljev dela porušene hiše v Dilančevi ulici.

Pričakovanih najdb ni bilo

Arheološka sondiranja v mestnem jedru Novega mesta se zaključujejo - Najstarejše najdbe iz 16. stoletja

NOVO MESTO - Arheološka sondiranja v vzhodnem delu starega mestnega jedra v Novem mestu se zaključujejo. Od predvidenih devetih sond so jih odprli in raziskali že sedem, preostali dve v Dilančevi ulici pa kopljejo v tem tednu. Namen sondiranja je bil ugotoviti morebitne kulturne plasti v tem delu mesta, kjer poteka temeljita obnova mestne infrastrukture, zaradi gradbenih del pa bi bile te plasti lahko trajno uničene.

Kot pravi arheolog Danilo Breščak iz Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine, ki vodi izkopavanja, so pričakovali, da bodo v tem delu mesta odkrili ostanke vsaj antične, če ne že prazgodovinske naselitve, vendar teh najdb ni bilo, kar je pravzaprav presenetljivo, saj območje Novega mesta slovi po prazgodovinskih najdiščih. V doslej izkopanih sondah so odkrili le srednjeveške ostanke, najstarejše iz 16. stoletja, nekaj srednjeveških uličnih tlakov, temelj zidu pred frančiškansko cerkvijo, ostanek pokopališča in temelje srednjeveške stavbe. Sonda na razširjenem

delu Dilančeve ulice, ki zdaj deluje kot manjši trg, je odkrila temelje v začetku prejšnjega stoletja porušene hiše mizarstva Udovč, pod njimi pa nekaj srednjeveške keramike.

"Starejših plasti v tem delu mesta torej nismo našli," pravi Breščak, "a so podatki, do katerih smo prišli, pomembni. Pričajo o tem, da so bile nekdaj novomeške ulice drugače formirane in da so sedanji manjši trgi nastali kasneje."

MiM

Na avkciji je bilo napeto vzdušje, licitiranja pa so šla višje, kot je večina pričakovala.

"... in tretjič - prodano!"

Uspešna avkcija najboljših likovnih del, s katerimi so brežiški osnovnošolci pospremili Festival Brežice

BREŽICE - Tukajšnja osnovna šola se je dejavno vključila v dogajanje, s katerim Festival Brežice že nekaj let zapored v poletnih mesecih dodobra zaznamuje mesto ob sotočju Save in Krke. Dan šole je bil s pestrim kulturnim in družabnim programom dejansko odprtvena prireditev festivala, učenci šestih, sedmih in osmih razredov so pod vodstvom mentorice Mojce Planinc ustvarili okrog 60 likovnih del na temo glasbe in iz izbranih del postavili razstavo, ki je bila na ogled v brežiškem gradu ves čas trajanja osrednjega koncertnega programa; v soboto, 28. julija, zvečer, na dan zadnjega koncerta osrednjega festivalskega programa, pa so pripravili še avkcijo najboljših

Počastitev stoletnice

LITIJA - Stoletnico rojstva pisatelja in dramatika Slavka Gruma bodo v litijski občini 1. in 2. avgusta počastili z odprtim razstavo Grumovih knjig, dokumentov in fotografij v MK Litija, s filatelistično razstavo v litijski knjižnici, izdajo priložnostnega poštnega žiga in izdajo spominske kuverte ter s položitvijo venca na spominsko ploščo na Grumovi rojstni hiši v Šmartnem.

Kiparska razstava v Miklovi hiši

RIBNICA - Jutri, 3. avgusta, bodo ob osmih zvečer v galeriji Miklova hiša odprli razstavo Pogled na kiparstvo v času prehoda iz osemdesetih v devetdeseta leta, na kateri bo razstavljen izbor del iz ribniške likovne zbirke avtorjev Jožeta Bardija, Mirka Bratuše, Romana Makšeta, Zmaga Posege, Marjetice Potrč in Reneja Rusjana. Razstava bo na ogled od konca septembra.

Kočevski muzej vabi

KOČEVJE - Pokrajinski muzej Kočevje vabi na ogled stalnih in občasnih razstav. Ta čas sta v prostorih muzeja na Prešernovi 11 na ogled dve stalni razstavi, Kočevska - izgubljena kulturna dediščina kočevskih Nemcev ter razstava risb Božidarja Jakca, na ogled pa je tudi gostujoča razstava Dekleta in šola.

STOLETNICA ROJSTVA SLAVKA GRUMA

Ubežnik iz resničnosti

Pisatelj je odrasčal in osebnostno zorel v Novem mestu - Iz pozabljenosti med slovenske klasike

Na današnji dan pred natanko sto leti se je rodil Slavko Grum, pisatelj in dramatik, ki se je v slovensko literaturo nesmrtno zapisal s kratko prozo in predvsem z dramo Dogodek v mestu Gogi, z njim vred pa je na livadah Parnasa zapisano tudi ime Novega mesta. Dolenjska metropola je namreč tako kot pri Dragotinu Ketteju in Miranu Jarču tudi pri Grumu pomembna življenjska postaja, in tudi zadnji dom je Grum našel v "preljubem Novem mestu", "deželi svojih sanj" - pokopan je namreč na šmihelskem pokopališču.

Slavko (s pravim imenom Ignacij) se je rodil 2. avgusta 1901 v Šmartnu pri Litiji kot tretji od štirih otrok v družini Franca in Marije Grum. Ko je bil star pet let, se je družina preselila v Novo mesto. Tu je preživel otroštvo in čas mladostnega odrasčanja vse do odhoda na dunajsko univerzo. Čeprav se je družina že kmalu preselila v Mokronog, potem v Konjice in nazaj v Šmartno, je Slavko ostal v Novem mestu.

Mladenič iz "rakve"

Najprej je kot zunanji gojenec obiskoval osnovno šolo pri novomeških frančiškanih, stanoval pa pri dijaški gospodinjki pod Kapitljem. Med njegovimi učitelji je bil tudi p. Blanko. Med njima so se skale močne čustvene vezi in pod patrovim duhovnim vodstvom je mladenič stopil v svet literature. P. Blanko je bil tisti, ki je pregovoril Grumove, da so dali sina šolati naprej na gimnazijo.

Mladega gimnazijca je vzel k sebi na stanovanje pekar Jože Klemencič (kasneje se je poročil z njegovo sestro) v hišo na Grmu, kjer je imel Slavko na voljo podstrešno sobico, "rakve" ji je pravil. V nji je dijak, ki je v sebi čutil jasen klic, da mora postati nekaj posebnega, pozno v noč "gotal klasike" in svetovne pisatelje, razmišljal o eksistencialnih vprašanjih "o bogu, o postanku življenja, sploh z vprašanjem od kod - kam," kot je zapisal v svojem dnevniku, se ure in ure pogovarjal s svojim najboljšim prijateljem Nikom Berusom iz Regrce vasi ter veliko študiral in zavzeto širil svoje duhovno obzorje. Pred odhodom na Dunaj je v dnevnik zapisal: "Nisem živel zastoj v malem mestu, in tudi ne zastoj štiri v svoji rakvi. V primeru z drugimi sem dosegel visoko zrelost."

Novomeška dijaška leta so bila polna tudi kopnenja po lepoti, ki jo je iskal v umetnosti in naravi, ter po idealni ženski, ki pa je nikakor ni mogel najti v konkretnih novomeških dekletih. Čeprav se je rad sukal v njihovi družbi in je včasih ponočeval do jutranjih ur, je bil hkrati samotarsko vzvišen nad meščani. Zunanje dogajanje se ga ni dosti dotikalo.

V Novem mestu se je nakazovalo tudi Grumovo nagnjenje k drog, kateremu je kasneje, ko je usodno segel po morfinu, kokainu in alkoholu, tudi podlegel. Kot gimnazijec je strastno kadil in se hkrati ves čas boril, da bi premagal to nagnjenje. Z Berusom, ki je bil prav tako hud kadilec, sta zbirala čike iz pljuvalnikov in celo po cestah, med poukom pa je hodil kaditi na stranišče, da "kot prešestnik izsesam par dimov in se pijan vrnem v razred". (Dnevnik)

Slavko Grum

V zadnjem letniku gimnazije ga je močno mučilo vprašanje, kaj naj gre študirat: filozofijo, biologijo ali medicino. Po maturi, ki jo je kot odličnjak seveda naredil z odliko, se je odločil za medicino, ker je pač zanj dobil štipendijo.

Z Gogo vzpon iz anonimnosti

Na Dunaj je prišel jeseni leta 1919. Zadnja leta študija in prvo obdobje po njem v Ljubljani (1925 - 1929) se je sprostila Grumova pisateljska sila. Po mladostnih dramah (Trikot in Pierette, Trudni zastori) je napisal večino črtic, ki jih je nameraval izdati v zbirki Beli azil. V razmeroma kratkem obdobju zrelega pisateljevanja je začel pisati tudi svoje najbolj znano delo Dogodek v mestu Gogi, za katero je leta 1929 na jugoslovanskem natečaju prejel drugo nagrado. To ga je za nekaj časa dvignilo iz sorazmerne literarne anonimnosti. Objavljal je sicer v slovenskih in tudi tujih revijah, vendar je ostal kot literat precej neopažen, bolj poznan je bil po svojih predavanjih. Kljub več poskusom je moral čakati na prvo uprizoritev Dogodka do leta 1931, ko so dramo le postavili na oder najprej v Mariboru in nato še v Ljubljani. V tem času mu je pisateljska moč že močno usahnila, da je do smrti napisal le še nekaj črtic in novelo Deček in blaznež. Posebej boleče je doživljal konec dolgoletnega razmerja z ljubljeno Jožo Debelakovo.

Preselil se je v Zagorje, kjer je delal kot zdravnik splošne prakse. Odvisnost od drog je bila vse večja. Po osvoboditvi je zaradi emocionalne razpetosti poskusil narediti samomor, rešila ga je mati. Zadnjih nekaj let svojega življenja je našel nekaj sreče in spokoja v ljubzenskem razmerju s precej mlajšo Zinko Brglez ter na izletih z avtom. Zaradi raka na jetrih je začel hitro hujšati, užival je lahko le še konjak, vsako hrano pa je izbruhal. Maja 1949 je obležal, odpeljali so ga v Ljubljano na operacijo in potem nazaj v Zagorje, kjer je 3. avgusta, le dan po svojem 48. rojstnem dnevu, umrl. Pokopali so ga v Novem mestu na šmihelskem pokopališču. Ob odprtem grobu se noben od govornikov ni spomnil, da polagajo k večnemu počitku pisatelja.

Iz popolne pozabe ga je obudila mariborska izdaja njegovih črtic in dram leta 1957. Po nji je zanimanje za literaturo Slavka Gruma naraščalo in leta 1976 se je z izidom dveh knjig v zbirki Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev uvrstil med slovenske klasike. M. MARKELJ

Pesem je naš praznik

Jubilejni album ob desetletnici Vokalnega kvarteta Stična - Izbor najbolj priljubljenih iz dosedanjih albumov

STIČNA - Vokalni kvartet Stična, v katerem pojejo Marko Okorn, Dušan Kamnikar, Alojz Kastelic in Tone Zaletelj oziroma namesto njega Jože Perkočič, je letos dopolnil prvo desetletje svojega delovanja, zaznamovanega s številnimi nastopi doma in na tujem ter s kakovostno rastjo. Jubilej so praznovali sredi junija, ko so v domačem kraju pripravili kar dva koncertna večera, na katerih so se jim pridružili številni prijatelji iz sveta zabavne in narodnozabavne glasbe, ljubljanska glasbena založba Nika Records pa je jubilej počastila z izdajo novega albuma z naslovom Pesem je naš praznik.

Na jubilejnem albumu je dvajset skladb, s katerimi je kvartet požel največ pozornosti poslušalcev in so se ljudem najbolj priljubile, hkrati pa je izbor premišljeno narejen, tako, da podaja vse glasbene zvrsti, s katerimi se je kvartet v desetih letih svojega obstoja ukvarjal. To je kar

pisan glasbeni svet, saj so pevci od leta junija 1991, ko so prvič javno nastopili na poroki Dušanove sestre Ljube, vse do jubilejnega leta vztrajno širili svoj pevski program in so slovenskim narodnim pridali slovenske nabožne, črnske duhovne v slovenščini in dalmatinske narodne, v novejšem času v sodelovanju z instrumentalnim ansamblom Mi trije pa še narodnozabavne melodije. Gre torej za res pisan šopek pesmi, nabran na gredicah štirih dosedanjih albumov kvarteta Stična: Z veseljem srce voščim in Božični koncert z gosti iz leta 1995, Pojdi in oznanj iz leta 1997 in V deželi desetega brata iz lanskega leta. Izbor uspešnic iz prejšnjih albumov sta dodana dva nova posnetka: ljudska Ta glažek in Zdravica, ki jo je na besedilo Prešernovega sodobnika Miha Kastelca uglasbila Lorena Mihelač, kvartetov nekdanji umetniški voditelj.

MiM

Vavpotičeva scena za Grumovo dramo Dogodek v mestu Gogi. Original hrani v Knjižnici Mirana Jarca, kjer je shranjena tudi večina Grumovih rokopisov in pisem.

Palček na Uršnih selih praznoval 20 let

Pregovorno drži, da na mladih svet stoji. Ampak mlade le morajo spraviti do odraslosti in zmoglosti, da vzamejo na pleča odgovornost in vse, kar jih dela sposobne za življenje, starejši. Tako je bilo, tako je in tako bo.

Pred 20 leti so v takrat nerazviti KS Uršna sela, ki se je borila za osnovne razmere komunalne ureditve v svojem življenjskem prostoru, zagrizli v dokaj trdo jabolko. Bilo je potrebno veliko truda, prizadevanj, časa pa tudi zagnanosti in vztrajnosti, da so dobili družinsko otroško varstvo za malčke, katerih starši nikakor niso mogli dobiti varstva v času službe. Sprva je kazalo, da se bje boj Don Kihota z milini na veter, toda vztrajnost posameznikov je obrodila sadove in pri Miri in Tonetu Končku z Uršnih sel je našel varno zavetje šopek neboljčkov. Ta se je iz leta v leto večal in se je zaradi prostorske stiske preselil v Luben k Zinki in Tonetu Četiču. Varstvo se je iz leta v leto izboljševalo in dobivalo obliko vzgojno-varstvenega dela

kot v pravi varstveni ustanovi v dolenski prestolnici. Kako prikladno za starše in malčke, ki so zjutraj dremajoči lahko zaspali naprej v domačem kraju, ko so jih jemali domov sorodniki in niso bili deležnih zgodnjih voženj v mesto in utrjujočih nazaj domov. Kako pomembno za utrjevanje vezi in korenin v domačem okolju! Čas je tekkel, ne da bi kdo razmišljal, da je pravzaprav velika sreča za starše in otroke, ko imajo varstvo pred vrati doma. In skozi ta mali prostor varstva je šlo 73 varovancev.

Pa se je Zinka spomnila, da bi bilo dobro praznično obeležiti 20-letnico obstoja vrtca Palček na Uršnih selih. Kako je zadela žeblico na glavico, se je pokazalo na samem srečanju, v torek, 17. julija letos. Izdana je bila ljubka brošura z vabilom,

ki se mu človek enostavno ni mogel odreči.

Dan praznovanja se je pričel muhasto, menjavala sta se dež in sonce, skratka bi – ne bi... Toda ure srečanje so dobile blagoslov višjih sil, dež se je potuhnil za Radoho, iznad Roga pa je sonce posijalo na prizorišče dogajanja na športnem igrišču Uršna sela, kjer je kulturni program grel srca vseh, ki so se tam zbrali v velikem številu. Skozi zgodovino vrtca so nas popeljali v besedi ravnateljica VVO Novo mesto Majda Kušer-Ambrožič, navzoče pa sta pozdravila podžupan novomeške občine Adolf Zupan in predsednik KS Uršna sela Matija Zamida. Rozina Čelič, vodja Palčka, je tistega dne pokazala doslej nam neznane skrite talente na mnogih področjih, tudi v povsem spontanem govoru, ko je orisala delo vrtca, se izognila težavam in prikazala le pozitivne strani tega odgovornega posla. Jožica Stopar, predstavnica staršev varovancev in idejni vodja pri rojevanju tega vrtca je s preprostimi pa klenimi besedami povedala v kratkem vse, kar bi kdo morda razkladal celo uro, program pa je nadvse prijetno in spretno povezovala Mojca Zupančič. Ob vseh naštetih sem izpustila obvezni (po protokolu bog si ga vedi koga) floskuli gospod in

gospa. Tega dne smo bili tam na igrišču trdno povezani med seboj, vsak s svojo zaslugo in s srcem; najmlajši in tisti že v letih ter mnogi varovanci, ki so pritegnili posebno pozornost. Nekateri od njih že dokazujejo, da na mladih stoji svet, ustvarili so si družine, so zaposleni, odgovorni in sposobni nositi bremena, takšna in drugačna. Kako lepo je bilo videti čedno Polono, nekdanjo Polonco: v rokah je držala svojega sinka in poleg je sedel Simon, zdaj postaven mož in očka.

Srečanje je potekalo vedro, srečali smo se znanci izpred 20 let, ki so pomagali pri ustanavljanju vrtca. Tu je bila zaslužna Marija Padovan, ki zaključuje plodno delo in pravkar odhaja v zaslužni pokoj, svojo odsotnost je opravičila in poslala pozdrave takratna ravnateljica Kristina Plut, žal se nismo srečali z g. Marjeto Potrč, ki nosi nemalo zaslug za to, da je bilo pri nas skozi to obdobje 73 malčkov popeljanih v prvo obdobje vzgoje, izobraževanja ter imelo toplo oskrbo v domačem okolju. Prijetno so nas presemetile z obiskom: prva mentorica naših varušek in strokovna sodelavka Majda Seničar pa Mira, ki je nudila streho prvi skupini varovancev, prvi varuški in vzgojiteljici Jožica Povše in Jožica Žagar, ki še sedaj uspešno opravlja ta posel, prva pa je že babica. Bile so tudi še druge vzgojiteljice, ki so se vrstile skozi vsa ta leta.

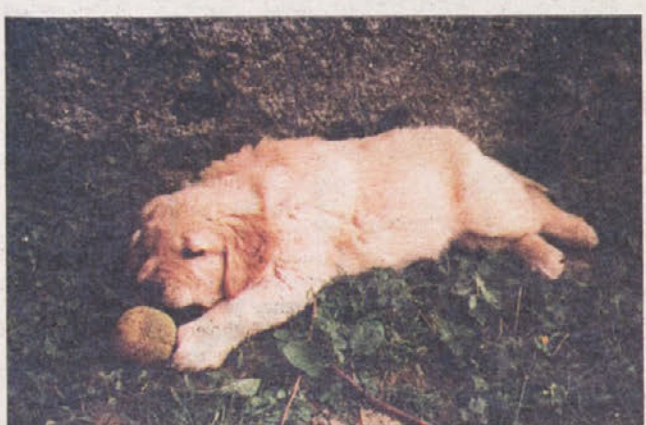

Z nostalgijo smo gledali nekdanje malčke, zdaj fantiče, fante in može, deklice, dekleta in žene in nenazadnje, skupinico kobacajev, ki je pripravila lep programček.

Kako velikega pomena je uršenski Palček, se je dodobra pokazalo šele sedaj. Zato Zinka Čelič vse priznanje za odlično izpeljano organizacijo in dolgoletni trud, saj sta z možem Tonetom vložila veliko dela, volje in prizadevnosti, da je vse teklo, kot je. Vsi ti so vsak po svoje pomagali pri prvih težkih korakih, kot je tako nazor-

no povedala Jožica Stopar, vsi naslednji so bili lažji. Z nekakšno nostalgijo smo gledali nekdanje malčke, zdaj fantiče, fante in može, deklice, dekleta in žene! In, ne nazadnje, sedanja skupinica kobacajev, ki je pripravila lep programček in nas popeljala v leto 1981, ki je tako daleč, da je ena generacija že odrasla in sama varuje svoje otroke, seveda je tu vrtce.

Zares lep jubilej, vreden praznovanja, pozornosti in spomina. J. S.

POČITEK V SENCI - Mladiček počiva po utrudljivi igri. V poletni vročini se hitro utrudijo tudi psi.

V POLETNI VOROČINI

Počitek in senca tudi za psa

Poleti se najraje zatečemo v senco in se osvežimo, lastniki psov pa morajo vendarle še prej poskrbeti za svoje kosmatince, ki so v poletni vročini odvisni predvsem od njih.

Zdenko Potočar, podpredsednik Kinološkega društva Novo mesto, nam je dal nekaj splošnih nasvetov glede počitnikovanja s psom in kako mu olajšati težave, ki se pojavijo poleti. Najpomembnejše je, da pes večkrat na dan dobi svežo vodo, hrane pa ne preveč. Na razpolago mora imeti senco in ne smemo ga obremenjevati z intenzivnim delom. Sprehode naj bi lastniki omejili na zgodnje jutranje in pozne večerne ure.

Vožnji v hudi vročini z avtom, ki nima klimatske naprave, se moramo izogibati. Kinologi lastnike še posebej opozarjajo, naj psa nikoli ne pustijo v zaprtem avtu na soncu, saj lahko dobi toplotni udar. Znamenja tega so pospešen ali šibak srčni utrip, zelo oteženo dihanje, povišana telesna temperatura, drhtenje, krči in nezavest. Če jih opazimo, psa nemudoma odpeljemo v hladen in zraven prostor. Glavo mu dvignemo in jo hladimo s hladnimi obkladki, druge dele telesa pa polivamo s hladno vodo. Če pravočasno ne ukrepamo in psa ne peljemo k veterinarju, lahko pogine.

Na potovanju se pes med vožnjo ne sme sprehajati po avtomobilu, ampak mora mirovati. Najbolje je, da je čim

manj, vsaki dve uri pa moramo narediti postanek. Za prehod meje na mejnih prehodih z Avstrijo, Italijo in Hrvaško zadošča knjižica o cepljenju, Madžari pa zahtevajo tudi ustrezna veterinarska potrdila.

Na morju naj se pes kopa čim manj. Nekateri psi vodo tudi pijejo in dobijo močno drisko. Po kopanju je treba psička skopati še v sladki vodi, z mokro dlako pa ga ne smemo pustiti na soncu, temveč ga zbrisemo in skrtamo. Pri pasmah z dolgimi ušesi po kopanju pogosto pride do vnetja ušes, zato je pomembno, da jih pregledujemo in čistimo. Če do vnetja vseeno pride, moramo takoj k veterinarju.

Poleti so nadežni tudi klopi. Zajedajo se večinoma med aprilom in septembrom, zato je treba po sprehodu v gozdu in po travnikih psa takoj pregledati. Klopa odstranimo tako, da ga s pinceto vrtimo v nasprotni smeri urinega kazalca. Klopi so nevarni predvsem zato, ker lahko prenašajo nevarne bolezni, kot sta borelijoza in meningoencefalitis (vnetje možganske ovojnice).

Pri novomeškem kinološkem društvu bodo z veseljem odgovorili na vsa vprašanja in vam svetovali. Informacije o društvu ponujajo na svoji spletni strani (www.kinodrustvo-nm.si), preko katere lahko sodelujete tudi pri forumu za izmenjavo mnenj.

META PENCA

Ob 130. obletnici rojstva Frana Saleškega Finžgarja

V letošnjem februarju je šla neopazno mimo nas 130. obletnica rojstva klasika slovenske proze Frana Saleškega Finžgarja, dolgoletnega urednika knjižnih izdaj Mohorjeve družbe, pobudnika za odkup Prešernove rojstne hiše in rednega člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti prav od njene ustanovitve leta 1938. Njegov roman *Pod svobodnim soncem*, povesti *Dekla Ančka*, *Prerokovana*, *ljudske igre*, *Divji lovec*, *Naša kri*, *Veriga*, *Razvalina življenja* in *mladinska dela* *Študent naj bo*, *Gospod Hudournik*, *klasična zbirka pravljic* *Makalonca* in *Iveri* so že davno postale ljudska last, ker se odlikujejo tudi po korenitem ljudskem jeziku. Rodil se je 9. februarja 1871 v Doslovčah na Gorenjskem, obredel kot kaplan oz. župnik zaradi svoje pokončnosti in odkritosti celo vrsto krajev, med njimi tudi Kočevje in Želimlje, ter leta 1918 tik pred koncem prve svetovne vojne postal župnik v Trnovem v Ljubljani. Ob tej priložnosti objavljamo odlomek iz njegove obširne in nadvse zanimive avtobiografije *Leta mojega potovanja*, v kateri popisuje, kako je odšel iz Sore in pristal na svojem zadnjem službenem mestu. Umrl je v Ljubljani 2. junija 1962 v 92. letu starosti in bil pokopan z velikimi častmi.

Fran Saleški Finžgar: Župnik v Trnovem

Kar dobim leta 1918 iz Ljubljane pismo župnika Vrhovnika. Sporočil mi je, da pojde na pomlad v pokoj. "Vest me peče, ko sem ti pred desetimi leti trdno obljubil, da lahko dobiš Trnovo, a nisem šel v pokoj in sem sedaj dolžan, da te na to opozorim. Ako imaš veselje, prosi, sodim, da bi gotovo dobil." - Skušnja va je prišla. Dolgo sem se obotavljal in premišljeval. Nazadnje sem se odločil in se napotil do župana dr. Tavčarja. - Patronat trnovske fare je imela mesto Ljubljana. - Rekel sem mu: "Tako in tako pismo sem dobil in se odločil, da zaprosim. Toda povem, da bom vložil samo tedaj, ako se vi strinjate s tem, da prosim, in mi poveste svoje mnenje." Dr. Tavčar je rekel: "Meni je prav, če prosite. Ne

vlagajte prej, da vam pismo sporočim. Toda ne hodite k nikomur in ne trkajte pri raznih občinskih svetnikih. Prav nikamor ne hodite!" (...)

Po Sori je zašumelo. Ljudje so hodili k meni in me pregovarjali, naj ne grem. Tudi meni je bilo zelo tesno pri srcu. Toda nazaj nisem smel ne mogel. Takoj sem začel pripravljati za selitev. Težko delo! Prepeljati sem moral tudi nekaj sena, živine, gospodarske oprave, živil, za katera je bila trda v Ljubljani, jaz pa sem imel svoje pridelke. Kljub vsemu sem 2. aprila vzel slovo od Sore in šel v Trnovo. Hotel sem priti popolnoma tiho, pa mi je kaplan pisal, da župljani pripravljajo sprejem in jih ne smem žaliti. Vdal sem se.

Ob slovesu sem šele spoznal, kako smo se v Sori radi imeli. Može so mi prinesli diplomu častnega občana občine Sore.

(Tedad so mi samo ustno to povedali, diploma sama je bila izdelana šele julija.) Zelo umetniško jo je izrisala Helena Vurnikova. Na njej je piramida borečih se teles - simbol svetovne vojske - spod pa napis: "Občina Sora je Vas, svojega župnika F. S. Finžgarja, ki ste nas uredili v ljubezni in nam ob časih, ko si je sebičnost v krvi podjarmila svet, darovali sebe v požrtvovalnem delu brez primere, izvolila za svojega častnega člana." (To diplomu v okviru mi je bomba uničila.)

Žene in dekleta so mi darovale lep mašni kelih.

Ves ganjen ob toliki ljubezni in hvaležen sem se odpeljal. V Šentvidu pri dekanu Zabretu sem se poslovil od duhovnikov tovarišev. Prišlo je osem sosedov in iz Ljubljane naproti kanonik dr. Kimovec in urednik Izidor Cankar. Po obedu so poslali pome Trnovčani kočijo in vsi skupaj smo se odpeljali proti Ljubljani. Pri zgodovinski krakovski kapelici je bil slovesen sprejem. Kaj sem odgovarjal na pozdrave, ne vem. Konec junija 1943 me je srečala stara žena, me ustavila in rekla: "Ali še pomnite, kaj ste rekli pred krakovsko kapelico?" - "Nič več ne vem," sem ji odgovoril. - Ona pa: "Rekli ste: 'Prinesel sem vam toplo srce ljubezni do vseh in železno voljo za delo!' Nič se niste zlagali!" - Nasmehnil sem se in rekel: "Kakor je božja volja!"

Za mano je prišlo tudi mnogo Sorcev. Hoteli so videti, kam pojde njihov župnik. Pa jim nič ni bilo všeč, zlasti revno gospodarsko poslopje, ko je sorško tako mogočna stavba. Prišli so še enkrat po slovo in nekdo je rekel: "Kar ukažite! In vse bomo v enem dnevu oprtvi brez voz znesli nazaj v Soro. Samo da se vrnete." - Rad priznam, da sem bil kljub svoji gorenjski

trdoti in grčavosti ves mehak in raztajan, čeprav sem skušal skrivati.

V soboto zvečer pred belo nedeljo mi je Glasbena matica pod Hubadovim vodstvom zapela podoknico. Ljudstva je bilo silno veliko. Kó so me silili, naj množici spregovorim skozi okno, res nisem vedel, kaj bi, čeprav sem tolikokrat govoril v tistih burnih časih. Zato sem samo zaklical: "Živel slovenski narod! Živela Jugoslavija!" Dosti je bilo. Ljudje so poprijeli za vzklik in se prepevaje razšli.

V nedeljo potem - 7. aprila 1918 - sem bil slovesno umeščen. Ko sem prišel vabit patronatskega gospoda, župana dr. Tavčarja, in ga prosil, da bi ostal tudi pri obedu, mi je rekel: "Ostanem, ako bo zelo malo gostov in kar se da skromen obed. Kot župan najbolje poznam stisko ljudi in ne trpim nobenega razkošnega obeda." Vse sem mu obljubil in tako tudi storil. Pri digoval je prelat Andrej Kalan. Tavčar mi je rekel: "Kako prijetno govori. Stvarno in mirno, kakor bi žuborel studenček." Obed je bil res skromen, kakor je želel župan Tavčar in kakor se spodobi za tak čas splošne stiske. Ko sem se županu zahvalil, je dr. Tavčar med drugim z napitnico izrekel tudi tole: "Pošten človek mora priznati, da bi brez slovenske duhovščine slovenskega naroda in njegovega napredka ne bilo. Vplival bom, da moja stranka ne bo več tako grdila duhovščino, kakor jo je časih doslej."

"Resnica" - Šuštersičev tednik - je pa zapisal po umestitvi: "Dr. Tavčar je šel rajši k težko obloženim farovski mizi kot na shod." Brez razlage tak krivičen in strupen stavek pove dovolj.

F. S. Finžgar:

Zbrano delo XII, str. 314 - 317

**KDO VAM LAHKO
PONUDI VEČ?**

RECI STREHI PREPROSTO BRAMAC.

Prihranite pri sanaciji strehe,
zato pokličite **080 20 30.-**

BRAMAC
ZAŠČITA S SISTEMOM

POSEZONSKA RAZPRODAJA

od 2. 8. do 18. 8. 2001

**Vrtno pohištvo in oprema
za piknike in kampiranje**

-25%

**Klimatske naprave
in ventilatorji**

-20%

Trgovski center MERKUR
Tovarniška 10, (v centru INTERMARKET),
BREŽICE, tel.: 07 496 25 93
Obiščite nas med tednom od 8. do 20. ure,
v soboto med 8. in 15. uro.

MERKUR
Ustvarjamo zadovoljstvo

MERKUR, d. d., Cesta na Okroglo 7, 4202 Naklo

**32. slovenski festival
domače zabavne glasbe**

Ptuj, petek, 3. avgusta
Mestni trg (pred Mestno hišo)

**Ptujska
poletna noč**

Ptuj, sobota, 4. avgusta
Mestni trg,
Slovenski trg,
Miklošičeva ulica

**Vroče
noči
za vesele
ljudi**

glavni pokrovitelj
MESTNA OBČINA PTUJ

organizatorja
POETOVIO VIVAT **TEDNIK**

**Odlična oprema,
omamna cena.**

Mazda Premacy 1.8i 16V, 114 KM

3.454.792 SIT ali 30.500 DEM

www.mazda.mms.si

Mazda Premacy je gotovo najboljša možna izbira
ta hip. Bogata serijska oprema vas bo navdušila.
Da o ceni sploh ne govorimo. Zato pohitite v salone
z vozili Mazda in izberite najboljšo.

MAKOMA, Novo mesto, 07/393 42 12

**RADIO
94,9 Mhz**

VESELJAK

PROTEKT SINTAL d.d.
družba za varovanje
Seidlova 5, 8000 Novo mesto
tel.: 07/3 325 325
faks: 07/3 917 305

Pošta Slovenije, d.o.o.

objavlja na podlagi 12. in 30. člena Statuta Pošte Slovenije, d.o.o.
(Ur. list RS, št. 46/98)

**javno dražbo
za prodajo nepremičnine**

1. Predmet prodaje so poslovni prostori v Trebnjem, Golijev trg 10, parc. št. 221/1, vl. št. 516, k.o. Trebnje, v izmeri 108,47 m² z 9-odst. pripadajočim deležem zemljišča, ležečega na parceli št. 221/1, ki znaša 742,00 m², ter 1/4 delež na zemljišču, ležečem na parceli št. 219/3, vl. št. 1000, k.o. Trebnje, ki znaša 101 m², kar s 25,25 m² solastništva predstavlja parkirišče za dva avtomobila.
2. Poslovni prostori in zemljišče se nahajajo ob glavni cesti v središču Trebnjega in imajo naslednje priključke: vodovod, kanalizacijo, elektriko, telefon in ogrevanje.
3. Prostori so primerni za služnostne dejavnosti.
4. Izključna cena je določena na podlagi cenitve, ki jo je opravil sodni izvedenec in cenilec gradbene stroke in znaša 18.419.917,18 SIT na dan 25.5.2001.
5. Na javni dražbi lahko sodelujejo pravne osebe, ki imajo sedež na območju Republike Slovenije in fizične osebe, ki se izkažejo s potrdilom, da so državljani Republike Slovenije.
6. Dražitelji se morajo pred javno dražbo izkazati s potrdilom o plačani varščini v znesku 10% izključne cene na žiro račun Pošte Slovenije, d.o.o., št. 52100-849-90810, ki se bo neuspešnim dražiteljem vrnila brez obresti v roku 8 dni.
7. 50% kupnine, zmanjšane za znesek vplačane varščine, poravnava kupec ob podpisu pogodbe, drugo polovico pa pred primopredajo poslovnih prostorov, v nasprotnem primeru se pogodba razre.
8. Dodatne informacije lahko dobijo zainteresirani na tel. št. 07/37-18-601, g. Karel Kapš ali 07/37-18-620, g. Alfonz Šterbenc.
9. Javna dražba bo dne 27.8.2001 s pričetkom ob 12. uri v sejni sobi Pošte Slovenije, d.o.o., PE Novo mesto, Novi trg 7, 8000 Novo mesto.

Pošta Slovenije, d.o.o.

Dober dan jutri!

**RADIO
OGNJIŠČE**
Kum 105,9 Boč 107,3

**RADIO
UNIVOX**
107.5 MHz
e-mail: info@univox.si

**ZA VAS ŽE 11 LET POSLOVNI IMENIKI
RUMENE STRANI
SLOVENIJA TEL**
tel. (01) 436 53 90, fax (01) 436 05 20, www.intermarketing.si

**INTER
MARKETING**

SPAR

TESTENINE POLŽKI DURUM GRANDE št. 27, 2 x 500 g

1+1 GRATIS

145.-

PIŠČANČJA STEGNA družinsko pak., Perutnina Ptuj

260.- CENEJE!

639.- 1 kg

GROZDJE BELO

339.- 1 kg

UGODNO!

KAVA BARCAFFE mleta, Droga

135.- 100 g

UGODNO!

VODA JAMNICA z ali brez CO2

82.- 1.5 l

UGODNO!

ORIGINAL SPAR

PRALNI PRAŠEK SUPER 5 kg

888.-

A CENEJŠI

DOBRODOŠLI V METLIKI!

PON. - PET. 8h - 20h SOBOTA 8h - 17h

NEDELJA 7³⁰ - 12h

Ponudba velja: 2. - 7.8.2001 oz. do prodaje zalog.

SPAR SLOVENIJA d.o.o., Ljubljana, Šmartinska 152G

Pod topom na Drski v Novem mestu bo zrasedel soseski oskrbni center

Leta 1976 je bil na Drski zgrajen prvi večstanovanjski objekt v okviru takrat predvidene organizirane gradnje. V dveh desetletjih in pol je bil zgrajen večji del soseske, ki bo po izgradnji osnovne šole v Mrzli dolini in stanovanjskih blokov v njeni neposredni bližini v letu 2002 dobil oblike končne podobe. Z opisano gradnjo, predvideno v zazidalnem načrtu Mrzla dolina, bo imelo sosesko območje več kot 6.000 prebivalcev, kar predstavlja slabo tretjino prebivalcev Novega mesta.

V takratnih urbanističnih načrtih so bile za območje soseske predvideni tudi objekti družbenega standarda: otroška vrtca Drska I. in II., rekreacijska površina s športnimi igrišči ob Segovi ulici in dve manjši oskrbni trgovini z mešanim blagom (vse že izvedeno) ter osnovna šola v izgradnji.

Na območju "Pod topom", nepozidanem zemljišču med Ulico Slavka Gruma in ulico Drska, je bila prvotno predvidena izgradnja večstanovanjskega objekta. Kasneje je bilo območje obravnavano kot potencialna lokacija osnovne šole. Zaradi interesa domačin in tujih podjetij po gradnji trgovskih objektov je uprava Mestne občine Novo mesto preverila možnosti gradnje tovrstnih objektov v Novem mestu v okviru veljavnih prostorskih planskih aktov. Na osnovi urbanističnih kriterijev, zemljiškoknjižnih podatkov in pobud Krajevne skupnosti Drska je bil izdelan program priprave ureditvenega načrta "Pod topom". Ker je soseska Drska izrazito spalno naselje in morajo prebivalci (tudi starejši, drugače hendikepirane osebe in mladina) vsak zahtevnejši popravek ali nakup opraviti na drugih koncih mesta, je program priprave poleg trgovskega centra predvidel še prostore za poštne, bančne gostinske in druge storitve, prodajo oblačil in obutve ter prostore krajevne skupnosti.

Na osnovi sklepov občinskega sveta je Mestna občina Novo mesto v sodelovanju z društvom arhitektov Dolenjske in Bele krajine v roku od maja do konca julija 2001 izvedla urbanistično arhitekturni natečaj za pridobitev rešitev za najustrežnejši ureditveni načrt. Od sedmih vabljenih priznanih podjetij sta organizatorja pridobila pet popolnih natečajnih elaboratov, ki jih je obravnavala ocenjevalna komisija na osnovi naprej določenih kriterijev.

Komisija je ocenjevala natečajne elaborate po naslednjih sklopih: rešitev soseskega oskrbnega centra, rešitev mirujočega prometa za večstanovanjske objekte in paviljone ob Segovi ulici s predlaganimi rešitvami za ureditev zelenih in rekreacijskih površin v območju zgodovinskega spomenika "Top" ter ureditev mirujočega prometa za objekte Ulica Slavka Gruma št. 54 do 58.

Komisija je elaborate ocenila z vidika urbanistične in arhitekturne govorice s poudarki na ekonomičnosti in faznosti izgradnje, prometne ureditve in varstva spomenikov.

Na zaključnem srečanju dne 20. julija 2001 je ocenjevalna komisija sprejela naslednji sklep:

- Prva nagrada se ne podeli, ker nobeden izmed elaboratov ni ponudil dovolj kvalitetne celovite rešitve vseh natečajnih zahtev.

- Podelita se dve enakovredni drugi nagradi, in sicer elaboratom pod šiframa 26398 (Elite Krško, d.o.o.) in 11111 (Neapolis Novo mesto, d.o.o.).

- Podeli se ena tretja nagrada, elaboratu pod šifro 77777 (Spi-na Novo mesto, d.o.o., in Acer Novo mesto, d.o.o.).

- Ostala dva udeleženca prejmeta enakovredni najvišji odškodnini.

Na osnovi urbanističnih in arhitekturnih rešitev nagrajenih elaboratov bo izdelan osnutek ureditvenega načrta območja, ki bo v jeseni 2001 tudi javno razgrnjen v prostorih Mestne občine Novo mesto. To pomeni, da bodo imeli zainteresirani občani in pravne osebe v času razgrnitve možnost dati pripombe in predloge na razgrnjeni osnutek, do katerih se bosta opredelila župan in mestni svet, kar pomeni, da bodo tehtne in sprejemljive pripombe in predlogi upoštevani v končnem gradivu ureditvenega načrta. Po sprejetju ureditvenega načrta bo Mestna občina Novo mesto izvedla javen razpis za prodajo območja kupcu, ki bo imel interes na ureditvenem območju zgraditi soseski center pod pogoji, določenimi v ureditvenem načrtu. Celotna investicija in otvoritev soseskega centra je predvidena v letu 2002, medtem ko so fazne izvedbe ureditev parkiranja ob obstoječih stanovanjskih blokih odvisne od interesov lastnikov etažnih stanovanj oziroma njihovih pooblaščenih zastopnikov.

Sprejete in nagrajene urbanistične in arhitekturne kvalitete, ki so sprejete za izdelavo ureditvenega načrta, so naslednje:

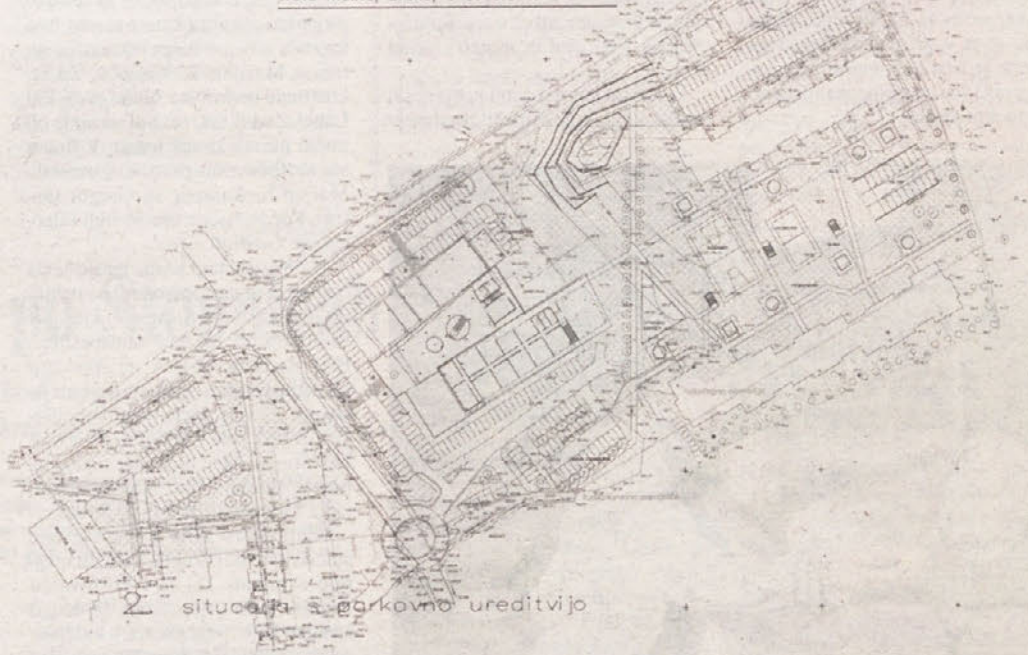
- Na nepozidanem območju med Ulico Slavka Gruma in ulico Drska se zgradi soseski center s prostori trgovine mešanega blaga (ca. 1000 m²), pošte, banke, gostinskih lokalov, specializiranih trgovin in lokalov (turizem, igre na srečo...) ter prostori krajevne skupnosti z možnostjo izvedbe tržnice. Soseski center se opremlja ob obeh glavnih ulicah z zadostnim številom zunanjih parkirnih mest, dodatna parkirna mesta lahko investitor izvede v kletni etaži. V soseskem centru je predvidena večja avla z vhodi v lokale v eni ali več etažah kot prostor za srečevanja obiskovalcev v neugodnih vremenskih razmerah (zima, deževno obdobje...).

- Center se v nadstropni etaži poveže s pešpotmi preko parkovne ureditve v smeri proti Segovi ulici.
- Posebna pozornost je namenjena ureditvi mirujočega in peš prometa ob Segovi ulici: med večstanovanjskimi objekti Segova ulica št. 4 do 10 se predvidi podaljšanje parkirišča proti topu in zožanje parkirišča z namenom izboljšanja parkirne discipline. Ob paviljonskih objektih se tako pridobi pešska pot, ki se preko parkovne ureditve naveže na Ulico Slavka Gruma in nadaljuje proti novi osnovni šoli. V parkovni ureditvi površine ca. 1 hektar ni predvidenih novih površin za šport, saj so tovrstne površine zagotovljene pri otroškem vrtcu v Segovi ulici, ob novi oshovni šoli, ob srednješolskem centru in v sklopu bližnjega športnorekreacijskega centra Portoval. Med obema nizoma večstanovanjskih objektov ob Segovi ulici je predlagana ureditev parkirišč z možnostjo nivojske odprte ali večetažne garažne ureditve z možnostjo etapnosti.

- Na območju travnika pri trgovini Mercator ob ulici Brod je predlagana ureditev razširjenih parkirnih površin z možnostjo fazne izgradnje večetažne parkirne hiše. Uprava Mestne občine Novo mesto in Društvo arhitektov Dolenjske in Bele krajine vabita vse občane na razstavo natečajnih elaboratov v avli Kulturnega centra Janez Trdina, ki bo potekala predvidoma od 28. avgusta do konca septembra 2001.

Mestna občina Novo mesto
in Društvo arhitektov Dolenjske in Bele krajine

Novo mesto, Drska, Ulica Slavka Gruma

Poletna Ribniška šola rokometa

RIBNICA - V Portorožu je potekala 6. tradicionalna poletna Ribniška rokometa šola. Udeležilo se je 115 mladih upov iz Železnikov, Cerklja, Kočevja, Ribnice, Trebnja, Kranja, Sodražice in Mirne. Vodja šole je bil Zdenko Mikulin, novi trener Ines Rika, pri delu pa mu je pomagalo pet trenerjev in deset spomiljevalcev. Za otroke, ki so bili razvrščeni v šest skupin, je bila poslastica šole obisk vrhunskih igralcev Celja Pivovarne Laško - Tomaža Tomšiča in Renata Vugrinca. (M. G.)

Na Kokrško in Jezersko Kočno

NOVO MESTO - Planinsko društvo Novo mesto bo v soboto, 3. avgusta, pripravilo pohod na Kokrško in Jezersko Kočno. Tura je zelo zahtevna, zato je poleg ostale opreme obvezna tudi čelada in samovarovalna oprema. Dodatna pojasnila dajejo in prijave sprejemajo po telefonu 041 673 464.

Gopi in ne Orli

ČRNOMELJ - Na turnirju v malem nogometu, ki ga je v Črnomlju pripravilo društvo 113, je zmagalo moštvo Gopi picerija Semičanka in ne Orli, kot so nam pomotoma javili prireditelji. Iz zmagovalne ekipe je bil tudi najboljši igralec turnirja Matjaž Pintarič.

Po znanje v teniške delavnice

Teniški klub Portovald je pripravil počitniške teniške delavnice - Skrbijo za rekreativno tradicijo - Najmlajši uspešni tudi na tekmovalnem področju

NOVO MESTO - Teniški klub Portovald je pred štirimi leti vzniknil na pogorišču nekdanjega teniškega kluba Novo mesto oziroma Krka, kot se je imenoval, preden je obubožal in dokončno propadel. Del mladih igralcev se je takrat pridružil novoustanovljenemu društvu v okviru teniškega centra na Otočcu, drugi del pa se je vrnil pod Portovald na domača igrišča novomeških tenisačev v prav tako na novo ustanovljeno društvo Portovald.

Tudi te počitnice v klubu, ki deluje pod strokovnim vodstvom češkega trenerja Jiříja Volte, ne mirujejo, saj so za novomeško mladino tako kot lani ponudili pester program teniškega usposabljanja v tako imenovanih teniških delavnicah. Vanje se je letos vključilo 45 otrok, med katerimi se je večina otrok s teniškim loparjem, žogicami in mrežo srečala prvič.

Podobno kot nekdanji novomeški teniški klub, ki je temeljil predvsem

na množičnosti oziroma je večina članov različne starosti desetletja igrala tenis predvsem rekreativno, tudi v Portovaldu ne zanemarijo tenisa kot ljubiteljske dejavnosti. Pripravljajo vrsto rekreativnih turnirjev, mlajši in starejši rekreativci oziroma veterani pa zbirajo točke za teniško piramido, na vrhu katere je trenutno legenda novomeškega rekreativnega tenisa Marijan Stokanovič. Za rekreativno področje v klubu skrbi Edi Lubej. Zadnji rekreativni turnir je bil nočni minuli konec tedna. V finalu sta se točno ob polnoči pomerila Marjan Stokanovič in Gregor Guštin. Pozne nočne ure so bolj odgovarjale Guštinu.

Najmlajši člani kluba igrajo tenis bolj zares in nastopajo tudi na turnirjih teniške zveze Slovenije, kjer je v kategoriji do 10. leta najuspešnejši Blaž Redling, ki ga v tej starostni skupini, v kateri sicer ni uradne jastostne lestvice, štejejo za najboljšega v državi, zelo blizu vrhu pa je tudi Urh Štupar. Med najboljše mlade tenisače spadajo tudi Ana Benčina, Nika Drkušić in Kristijan Stramič.

Klub dobro skrbi za obveščanje članstva in tudi drugih, ki bi jih utegnili zanimati, kaj se v Portovaldu dogaja. Tako pripravljajo že drugo številko klubskega glasila, v katerem so zbrani vsi izidi domačih turnirjev in nastopov klubskega članov na drugih tekmovalnih, pa tudi člankov o pestri društveni netekmovalni dejavnosti ne manjka, pred kratkim pa so odprli svojo domačo stran na internetu: www.tenis-klub-portovald.si.

I. V.

Elan bo igral v drugi ligi

NOVO MESTO - Na izrednem obnem zboru nogometnega kluba Elan so se odločili, da bodo kljub zadolženosti in odhodu večine članov prvega moštva v druge klube v novi sezoni nastopili v drugoligškem tekmovalju. Prevladalo je mnenje, da je bolje, da v drugi ligi nastopajo z mladimi domačimi igralci in padejo v tretjo ligo, kot da bi izstopili iz vseh lig, se odpovedali članskemu moštvu ter s tem novomeškemu nogometu naredili nepopravljivo škodo.

Visoke počitnice so obrodile sad

Na prvi dirki drugega dela sezone je Martin Derganc po višinskih pripravah, ki si jih je privoščil namesto dopusta na morju, spet zablestel

NOVO MESTO - Kolesarji novomeškega poklicnega moštva Krka Telekom so po izjemno uspešni kolesarski pomladi, ki so jo zaključili z zmagami na državnem prvenstvu, kriteriju Telekomu in Veliki nagradi Krke, dobili dva tedna počitnic, ki jih je večina izkoristila za namakanje v morju na Hvaru, medtem ko je prvi mož moštva Martin Derganc s klubskim tovarišem Andrejem Gimpeljem premor med dirkami izkoristil za višinske priprave v Livignu v Italiji, kjer se je na višinah krepko preko 2000 m očitno izvrstno pripravil in to dokazal že na prvi dirki drugega dela sezone.

Sočasno z zadnjimi etapami francoskega Toura so v Bresciji v Italiji pripravili trietapno dirko Brixia, na kateri je nastopila večina najboljših kolesarjev, ki niso sodelovali na največji etapni dirki na svetu. Kljub izjemno močni konkurenci za dirko 4. kategorije UCI so se Novomeščani dobro držali. Na štartu se je zbralo 170 profesionalcev, med katerimi velja omeniti nekaj slavni imen, od katerih je najbolj odstopal Štangljev moštveni tovariš Davide Rebellin, ki je letos kar nekaj časa vodil na svetovni računalniški lestvici. Rebellin je dobil drugo, najtežjo etapo na dirki s ciljem na 1098 m visokem prelazu Lomazene, na katerega vodi več kot 20-odstotni klanec, za katerega so morali kolesarji na zadnje kolo nataktni poseben zobnik s 25 zobmi. S težko preizkušnjo v zaključku 170 km dolge etape je zelo dobro opravil tudi Martin Derganc, ki je na cilj priplezal 12., za Rebellinom pa je zaostal 2 minuti in 6 sekund.

Dan pred tem je Martin v prvi etapi osvojil 11. mesto, vendar se mu je obetalo še precej več. V svojem znanem napadalnem slogu si je ves čas prizadeval uiti tekmečem, kar mu je v 10 km pred ciljem tudi uspelo. Tekmečem je ušel za nekaj sto metrov, glavčina pa je v zadnjih kilometrih pred ciljem na vso moč pritiskala na pedala in razpoloženega Dolenjca ujela 500 m pred ciljem.

Tretja etapa je minila v precej bolj mirno kot prvi dve, saj je bila speljana na precej bolj po ravnini, odločil pa jo je ciljni šprint, ki ga je dobil Itali-

Martin Derganc

jan Gianluco Bortolami, še ne dolgo tega stalni član prve desetice svetovnega kolesarstva. V skupnem vrstnem redu je zmagal Avstralec Cadel Evans, ki se je za cestno kolesarstvo odločil šele pred letom dni, v preteklih letih pa je dvakrat zmagal v svetovnem pokalu v gorskem kolesarstvu, Martin Derganc pa je dirko končal na 9. mestu.

Avgusta bo moštvo Krke Telekom nastopilo na več enodnevnih dirkah višje kategorije v Italiji, Nemčiji, Avstriji in na Poljskem, kjer bodo poskušali še izboljšati bogat izkupicek točk UCI iz pomladanskega dela in se kar najbolje pripraviti za Svetovno prvenstvo v Lizboni. Na

prvenstvu bo odvisno od uvrstitve Slovenije na svetovni lestvici nastopilo 8 ali 4 slovenskih kolesarjev. Na mesto v reprezentanci lahko računa predvsem Martin Derganc, možnosti za nastop pa imata tudi Valter Bonča in Branko Filip. Edini od kolesarjev Krke Telekomu, ki si je že zagotovil nastop v Lizboni, je Vladimir Miholjevič, ki bo na svetovnem prvenstvu kolesarjev nastopil kot edini hrvaški kolesar. Seveda sta na spisku selektorja reprezentance tudi Novomeščana na začasnem delu v tujini Gorazd Štangelj in Uroš Murn.

I. V.

Turnir v Zburah

ZBURE - Nogometni klub Zbure bo v nedeljo, 5. avgusta, ob 8. uri pripravil nogometni turnir za pokal Zbur. Prijave zbirajo po telefonu 30 73 666.

V Banja Luki in Prijedoru

OTOČEC - Pet tenisačev Krke TC Otočec je nastopilo na dveh turnirjih v Republiki srpski. V Banjaluki so Kastelec, Pucelj, Turk in Štamcar izpadli v prvem krogu kvalifikacij, Gordan Janković pa v prvem krogu glavnega turnirja. V Prijedoru je Pucelj izpadel v 1. krogu, Janković v drugem krogu, medtem ko sta se Štamcar in Kastelec prebila do osmine finala, Turk pa je po turnirju v Banjaluki zaradi obnovljene poškodbe kolca odpotoval domov.

Prime v Edmonton po finale

Novomeški metalec diska napoveduje, da bo na svetovnem prvenstvu v Edmontonu izboljšal 15. mesto iz Seville

NOVO MESTO - Najboljši novomeški atlet vseh časov 35-letni metalec diska Igor Prime, je s svojim trenerjem Slavkom Malnarjem v ponedeljek odpotoval na svetovno prvenstvo v Edmontonu v Kanado, kjer bo nastopil v ponedeljek, 6. avgusta.

Igor je na tekmovalje dobro pripravljen, saj med pripravami razen nezgode pred domačim mitingom za nagrado Krke ni imel težav s poškodbami, normo za nastop v Edmontonu pa je izpolnil precej pozno, 8. julija v Mariboru, zato je poti v Kanado še toliko bolj vesel, še posebej, ker so mu lani poškodbe in nesporazumi v zvezi s pravili pri doseganju norm preprečili, da bi vrhunc svoje kariere dosegel na olimpijskih igrah v Sydneyju.

• Letos najboljši izidi v metu diska: 70,99 Virgilijus Alekna (Litva), 69,96 Frantz Kruger (Južna Afrika), 69,62, Timo Tomperi (Finska), 69,34, 68,09 Róbert Fazekas (Madžarska), 67,92 Mario Pestano (Španija), 67,70 Jason Tunks, 67,66 John Godina (ZDA), 67,27 Lars Riedel (Nemčija)... 62,74 Igor Prime.

Čeprav se letos ne more pohvaliti s takimi izidi kot pred dvema letoma, ko je državni rekord pomaknil do 64,79 m in na svetovnem prvenstvu v Seville osvojil 15. mesto, je pred nastopom optimističen. Do zdaj je na svetovnih prvenstvih vedno izboljšal uvrstitev in to naj bi mu uspelo tudi tokrat. Na velikih tekmovaljih znajo biti kvalifikacije prava loterija, saj imajo metanci na voljo le tri mete, a Igor ima zdaj dovolj izkušenj, da bi lahko vsaj enega od kvalifikacijskih metov "zadel" in dosegel izid, ki bi ga popeljal v

finale. Po Igorjevem mnenju bo letos na svetovnem prvenstvu konkurenca v disku izjemno močna, saj je precej tekmovalcev spomladi dosegalo odlične izide. S svojim izidom iz Maribora (62,74) je na letošnji svetovni lestvici na 40. mestu, vendar to ne pomeni veliko, saj mnogi tekmovalci, ki blestijo v pripravljalnem obdobju, na največjih tekmovaljih nastopijo bistveno slabše, glede na dobro formo pa lahko Igorju uspe mariborski izid še popraviti. Finale bi bil dosegljiv, če bi se približal svojemu državnemu rekordu, veliko pa je vse skupaj odvisno tudi od vremena. Ko so naši atleti prišli na prizorišče velikega tekmovalja, so tam vladale bolj zimske kot poletne temperature.

Kvalifikacije v metu diska bodo na sporedu v ponedeljek, 6. avgusta, ob 17. uri (skupina A) in ob 18.45 (skupina B), če pa bo Igorju uspelo uvrstiti se v finale, pa bo drugič stopil v krog v četrtek, 9. avgusta, ob štirih zjutraj po našem času.

I. V.

Igor Prime

Odbojka na žužemberski mivki

ŽUŽEMBERK - Odbojkaški klub Žužemberk bo od 10. do 12. avgusta pripravil 7. odprto prvenstvo Dolenjske v odbojki na mivki. Vsa pojasnila v zvezi s prijavi in turnirjem daje Dare Pucelj po telefonu 041 324 708.

Dolinško poletna liga v motokrosu

KRŠKO - S tretjo dirko se je na Planini nad Horjulom končala poletna liga, ki jo je pripravil Motoklub Buhe z Butajnovce. V razredu članov z licencami do 85 kubičnih centimetrov je prvo mesto v skupnem seštevku osvojil Denis Dolinšek, član Fun Sportovega Bence MX teama, ki je zbral 105 točk. Na zadnji dirki je bil ponovno drugi, in to v obeh voznjah. Na zadnji dirki se je Denisu pridružil Tomaž Salobir, ki je nastopil med podmladkom z enako močnimi motorji. Tomaž je bil v obeh voznjah drugi in osvojil pokal za tretje mesto v skupnem vrstnem redu Poletne lige.

KRŠKE TELOVADKE SO NA PRIPRAVAH - Seleksijske telovadke Gimnastičnega društva RAIN Krško Urška Štus, Urška Gramc, Nika Močivnik in Vesna Bregar, uradne ekipe državne prvakine B programa Gimnastične zveze Slovenije v kategoriji deklic, se bodo še do 4. avgusta mudile v Piranu na poletnih gimnastičnih pripravah.

Se bo Partizan kar sam zrušil?

Zaradi pomanjkanja denarja v državnem proračunu letos ne bo prišlo do gradnje prizidka k OŠ Blanca niti stavbe Partizana Sevnica - Razočaranje nad šolskim ministrstvom je veliko

SEVNICA - Že pred sejo sevniskega občinskega sveta je župan Kristijan Janež s sodelavci članom nadzornega odbora in odbora za finance občine Sevnica podrobno razložil poslovanje proračuna v prvem polletju letošnjega leta. Poslovanje občine je v mejah načrtovanih postavk ob sprejemu proračuna, zaradi pomanjkanja sredstev v državnem proračunu pa letos ne bo prišlo do gradnje prizidka k OŠ Blanca. Po zagotovilih ministrstva za šolstvo in šport bodo sredstva države zagotovljena v proračunu za prihodnje leto.

Ravno tako za pričetek gradnje stavbe TVD Partizana ni pričakovanih državnih sredstev. Vrednost projekta je 230 milijonov tolarjev, ministrstvo za šolstvo je zagotovilo zgolj 20 milijonov tolarjev v treh proračunskih letih, 15 milijonov tolarjev pa bi zagotovila športna fundacija, kar je manj od pričakovanih in zato finančne konstrukcije tudi z načrtovanimi sredstvi občine in KS Sevnica ni možno zaključiti. Župan Janež se je pogovarjal s podžupanom Andrejem Strličem in vodstvom Partizana Sevnica o nadaljnjih korakih, tudi v

smeri spremembe projekta, o investitorstvu in lastništvu objekta.

Janež je na seji občinskega sveta pojasnil, da bi finančno konstrukcijo za gradnjo stavbe Partizana še nekako zakrpali, če bi krajevna skupnost Sevnica zagotovila v dveh letih 50 milijonov tolarjev, četudi delno v delu. Ministrstvo za šolstvo pa je očitno kaj malo mar, kaj in kako bo s športno vzgojo dijakov Srednje šole Sevnica, ki je potekala doslej v Partizanu, in kaj bo v prihodnje s to šolo. Predsednik ŠD Partizan Robert Perc nam je v ponedeljek poved-

al, da pomeni stališče Ministrstva za šolstvo in šport veliko razočaranje, saj so ravno na njegovo zahtevo sprejeli projekt gradnje nove stavbe, ker so morali pomembno povečati gabarite dvorane, da bi ustrezala normativom za športno vzgojo. Partizan je od marca zaprt. Iz stavbe so že odstranili parket, za rušitvijo pa bodo še počakali, dokler ne bodo znani viri za pokritje naložbe. Od občine pa tudi pričakujejo konkretno, ne zgolj načelno podporo. Morda pa se bo Partizan porušil kar sam, kajti v stropu so se pojavile nove razpoke? Vsekakor pa takšen odzvo ne te naložbe jemlje voljo organizatorjem športne rekreacije, saj se pogovori o pomenu njihovega dela in obljube o pomoči že vse predolgo vlečejo.

P. P.

V DOBRIH ROKAH - Novomeški otroci so tudi letos nabirali prve teniške izkušnje na igriščih po Portovaldom, kjer so bili v dobrih rokah češkega trenerja Jiříja Volte. (Foto: I. V.)

Za dve stotinki ob svetovno finale

Krčanka Urša Slapšak je v Fukuoki z devetim mestom na 50 m delfin dosegla najboljšo žensko slovensko uvrstitev na svetovnih prvenstvih v plavanju do sedaj - Od finala sta jo ločili dve stotinki - Rekord letos popravila za celo sekundo

KRSKO - Če bi pred časom kdo krški plavalki Urši Slapšak ponudil list s papirjem, na katerem bi pisalo, da bo državni rekord na 50 m delfin spustila do 27,12 in da bo v tej disciplini deveta na svetu, bi najbrž takoj podpisala, ko pa se ji je prejšnje sredo to zares zgodilo, je bila kar malo razočarana, čeprav je s tem dosegla najboljšo uvrstitev na svetovnih prvenstvih v zgodovini slovenskega ženskega plavanja. Da bi se v finalu neposredno pomerila z vsemi najboljšimi na svetu, sta ji manjkali dve stotinki sekunde.

Minuli teden je na svetovnem prvenstvu v plavanju v Fukuoki na Japonskem nastopilo šest slovenskih plavalcev, od katerih nihče ni pričakoval medalj, že uvrstitev v finale oziroma med osem najboljših pa bi bil za naše plavanje fantastičen uspeh. 28-letni Krčanki Urši Slapšak so v slovenskem plavalnem taboru izmed šesterice udeležencev prvenstva prisojali najmanj možnosti, da bi se morda uvrstila v finale. Majcen je svoja maratonska nastopa že pred začetkom tekmoval v bazenu končal na 16. in 13. mestu. Vsi trije fantje so se tako kot Slapšakova uvrstili v polfinale. Blaž Medvešek je bil 14. na 100 hrbtno, Peter Mankoč 16. na 200 m mešano in Marko Milenkovič 16. na 400 m mešano, kar je v primerjavi s prejšnjim svetovnim prvenstvom v Perthu, ko se je v polfinale uvrstila le Metka Sparavec, lep napredek. Brez polfinala je tokrat ostalo le drugo dekle v ekipi, Alenka Kejžar.

Urša Slapšak se je v Fukuoki prvič spopadla z vodo in teknicami v ponedeljek, 23. julija, ko je na 50 m hrbtno s časom 30,89 sekunde osvojila 29. mesto. Urša s svojim nasto-

pom niti ni bila razočarana, saj se na nastop v tej disciplini ni posebej pripravljala, se je pa s tem sprostila pred pomembnejšima preizkušnjama v delfinu in kravlu. Svoj nastop je šaljivo pokomentirala, da bi ne imela nič proti, če bi se tekma končala po 25 metrih, ko je bila med najhitrejšimi. Povedala pa je, da se izvrstno počuti in da čuti dovolj moči in ima dober zaveslaj, tako da je že nestrpno čakala na sredin nastop na 50 m delfin.

In sredi je bila resnično njen dan. Že v kvalifikacijah je s časom 27,53 popravila državni rekord, v polfinalu pa se ji je vse izšlo skoraj sanjsko. Državni rekord je popravila na 27,12, kar pomeni, da je letos najboljši slovenski izid popravila za celo sekundo, a to očitno ni bilo dovolj, da bi se 28-letna sloka Krčanka, ki pod taktirko trenerja Cirila Globočnika vadi in nastopa za radovljiški plavalni klub, kot prva Slovenka nastopila v finalu svetovnega prvenstva v plavanju. Do tega sta ji zmanjkali dve stotinki sekunde, oziroma za dobre 3 cm (natanko 3,68 cm).

Po tekmi je malce razočarana povedala, da bi bila, če bi se ji nastop

še malo bolj posrečil in bi se ji plavalni elementi izšli, bi bila zagotovo v finalu. Po startu je malce prezgodaj splavala na površje in prav tu bi lahko pridobila manjkajoči stotinki.

Urša je nastop na svetovnem prvenstvu v Fukuoki končala v soboto, ko je na 50 m prosto z osebnim rekordom 26,06 sekunde osvojila 22. mesto, od polfinala pa jo ločilo 13 stotink sekunde. Z izidom je bila sicer zadovoljna, a si želi popraviti tudi državni rekord Metke Sparavec (25,98), do katerega ji manjka 8

Urša Slapšak

stotink sekunde. Priložnost, da ji uspe, bo imela že konec tega tedna na državnem prvenstvu v Kopru in septembra na sredozemskih igrah v Tuniziji.

I. V.

Čez drn in strn do Semiča

S terenci od Ljubljane skozi Kočevski Rog do Bele krajine

Pet terencev All Road Rolling Cluba se iz Ljubljane odpravilo na pot čez Kočevski Rog. Na dolenski konec Slovenije nas je povabil Igor Štukelj, direktor Hyundai Semiča. V karavani so bili dva hyundaia, dva ssanyonga in mitsu bishija. Po asfaltnih cestah smo se peljali do Kočevja, nato pa zavili naravnost v Kočevski Rog. Izlet je bil hkrati trening navigacije za off road turo po Tuniziji, kamor se bomo odpravili jeseni.

Vožnja po opučenih poteh in skozi gozd je zelo počasna - 10 do 20 km/h - ker moraš paziti na ovire, kot so podrti drevesa, luknje, skale. Zato imamo čas, da se dobro spoznamo, povemo kakšno šalo, medtem ko iz blata vlečemo avto. V karavani smo bili Jože, Maja in Simon, Andrej s hčerko in sinom, Viki, fotograf Bojan, Sebastjan, Petra, Drago, Matjaž, Nino in Vesna. Za varstvo in izvidništvo v gozdu pa sta skrbela dva malamuta Liza in Jukon.

Po nekaj urah vožnje po gozdnih prostranstvih in po ozkih poteh smo se razveselili prve hiše. V Črnomlju smo z blatom do oken zbužali veliko pozornost. Drveli smo proti Semiču, kjer nas je pričakoval gostitelj Igor Štukelj, naši železdčki pa so se razveselili odjoka. Potem smo zapeljali na motokros progo, ki je last Dušana Simoniča. Dirka se je začela. V enem trenutku je vse, kar vidiš, pokrov motorja in sinje modro nebo, sledi skok (ne skačejo le avtomobili, ampak tudi ljudje in stvari v avtu), v naslednjem trenutku pa se skoraj zapišiš v razmočena blatna tla.

Janez Ivanetič nas je povabil še na belokranjsko vino, potem pa smo se po častnem krogu po Semiču odpeljali v čebelarstvo koč, kjer smo imeli piknik. Drugi dan smo po obilnem zajtrku pospravili, se poslovili in v konvoju odpeljali po čudoviti belokranjski pokrajini proti domu.

Tiste brez terencev, ki vas zanima tak način raziskovanja narave, si lahko ogledate spletno stran www.4x4rollingclub.com saj se v kratkem pripravljamo naslednji izlet.

G. R.

V. ERHART

TRIBE BRATJE ZA DVE KOLAJNI - Na centralnem strelišču v Ljubljani je bilo ob koncu prejšnjega tedna štiridnevno državno prvenstvo v streljanju z malokalibrskim orožjem, na katerem so uspešno nastopili tudi strelci iz Brežic. Zlasti sta se izkazala brata Krajncič: Gregor je pri mlajših mladincih z malokalibrsko pištolo proste izbire osvojil srebrno kolajno, Matej pa si je ob slovesu od starejših mladincev pristrjel bron. Rezultati - mlajše mladinke: 4. Vesna Kržan (Brežice) 457; MK hitrostrelna pištola, člani: 12. Pavlovič (Brežice) 398; MK pištola mladinci: 3. Matej Krajncič (Brežice) 448; mlajši mladinci: 2. Gregor Krajncič (Brežice) 313, 4. Primož Krajncič (Brežice) 251 krogov (E. S.)

Trije bratje za dve kolajni

Uspešen nastop posavskih strelcev na državnem prvenstvu z malokalibrskim orožjem

BREŽICE - Na centralnem strelišču v Ljubljani so državnem prvenstvu v streljanju z malokalibrskim orožjem zelo uspešno nastopili tudi tekmovalci Kruna iz Brežic. Za tri mlade tekmovalce je bil to prvi nastop z nekoliko težjimi strelskimi rekviziti, v zgodovini kluba pa bo julij 2001 zapisan kot sploh prvi nastop v disciplinah malokalibrska športna pištola za ženske ter hitrostrelna pištola za moške.

Pet brežičkih strelcev je v Ljubljani osvojilo po eno srebrno in bronasto kolajno, dve 4. mesti ter eno 12. mesto, kar pomeni zelo lep uspeh ter nov kakovostni napredek v 36-letni zgodovini kluba.

Z 2. mestom je med mlajšimi mladinci z MK pištolo proste izbire presenetil 16-letni Gregor Krajncič, medtem ko je njegov brat Matej ob slovesu od kategorije starejših mladincev z istim orožjem osvojil 3. mesto. Gregor je bil zelo blizu tudi zlatu, a se mu je pri enem od strelcev v 1. seriji roka malce preveč zatresla, zaradi česar je zadel le dvojko. Tretji izmed bratov Krajncič, Primož, se je moral zadovoljiti z nevhvalnim 4. mestom. Enako mesto je pri članih zasedel Brežičan v moštvu Olimpije Robert Kranjc, ki je bron zgrešil le za en krog. V svojem krstnem nastopu v streljanju z MK športno pištolo je zelo solidno nastopila tudi letošnja državna prvakinja in

rekorderka z zračno pištolo Vesna Kržan, čeprav so bila pričakovanja po izvršnih dosežkih na treningih nekoliko višja.

Dejan Pavlovič se je s hitrostrelno pištolo poskusil prvič v svoji 6-letni karieri in po velikih težavah za orožjem više od 12. mesta ni mogel.

Izidi, MK športna pištola, mlajše mladinke: 1. Albreht 477, 2. Bukovec (obe Poženel Rečica) 476, 3. Strniša (Predosje) 469, 4. Kržan (Brežice) 457, 5. Kep (Moris Kočevska Reka) 456... 7. Gelze (Moris) 429; pištola velikega kalibra, člani: 1. Tkalec (Poženel Rečica) 562 (DR)... 6. Gaber 517... 9. Mrkun (oba Moris) 479; MK standardna pištola, člani: 1. Peternel ml. (Kranj) 549... 4. Gaber 540... 9. Mrkun (oba Moris) 508; MK hitrostrelna pištola, člani: 1. Tkalec (Poženel) 545... 5. Gaber (Moris) 538... 12. Pavlovič (Brežice) 398; MK pištola proste izbire, člani: 1. Tkalec (Poženel) 550... 4. Kranjc (Olimpija) 533; mladinci: 1. Zalar (Olimpija) 516, 2. Gönč (Ptuj) 469, 3. Matej Krajncič (Brežice) 448; mlajši mladinci: 1. Taškar (Poženel) 320, 2. Gregor Krajncič (Brežice) 313, 3. Fras (Ptuj) 273, 4. Primož Krajncič (Brežice) 251; MK puška leže: 1. Debevec (Olimpija) 599 (DR)... 9. Mrkun (Moris) 581; MK puška 3 x 40: 1. Debevec 1177... 8. Mrkun 1105.

Starčki so hrumeli na Malkovec

Tretjo dirka starih motociklov za pokal Ludvika Stariča - Najbolj zanimivi prikolničarji, najbolj zaslužna pa domačina Milan Baša in Janez Valant

TRŽIŠČE - Člani Kluba ljubiteljev starih vozil Mirnske doline Hrast iz Tržišča, ki delujejo šele dve leti, so pripravili Dirko za pokal Ludvika Stariča - Letečega Kranjca. Lani so jo na dvokilometrski progi od Tržišča do Malkovca izpeljali prvič, in ker je bila zelo odmevna, se je letošnje udeležilo še več tekmovalcev na starih motociklih kot lani, v dvanajstih kategorijah so jih našli skoraj sto.

Dirka je štela za uradno prvenstvo starodobnikov, vseeno pa so jo udeleženci iz Slovenije, Italije in Avstrije - med njimi je bilo tudi pet motoristk - izkoristili za druženje in okušanje dolenskih dobrot, še posebej cvička z Malkovca.

Med juniorji do 60 ccm je bil najhitrejši Sine Baša na 60-kubičnem kawasakiju, drugi Žan Stušek, tretji pa Igor Zupet. Z motocikli do 50 kubikov, izdelanimi do leta 1974 je postal zmagovalec Renato Marušič, drugi je bil Gianni Fucich, tretji pa Daniel Beltram. Vsi so vozili Tomosove motorje. Med tekmovalci s predvojnimi motorji, izdelanimi do leta 1946, je bil prvi Gianni Fucich s 350-kubičnim triumphom, drugo mesto je osvojil Jože Komljanec, ki je imel le nekaj stotink zaostanka za zmagovalcem, tretji pa je bil Peter Ribnikar - oba sta vozila motor znamke Matchless. Z močnejšimi predvojnimi motorji je bil najhitrejši Igor Maček z arielom, drugi je bil

Bogdan Jerič, ki je vozil BSA, tretji pa Igor Debevc z gilero. Med serijskimi motorji do 175 ccm je slavil Bernard Ogris z MV Augusto, Peter Ribnikar je bil z ducatijem drugi, Mladen Čerič pa s puchom tretji. V kategoriji do 250 ccm je zmagal Slavko Perdan, drugo mesto je pripadlo Antonu Rotarju, tretje pa Valentinu Novaku, vsi trije so vozili puche. V najmočnejšem razredu serijskih motorjev do 660 ccm je zmagal Frane Pintar na motorju AJS, drugi je bil z motorjem Esso Ivan Rendulič, tretji pa Florjan Satošek z jawo.

Pomerili so se tudi športni dirkalniki. V razredu do 175 ccm je presenetljivo zmagal Iztok Bence na NSU pretis-u, ki je prvič nastopil na takšni dirki, slabo sekundo za njim se je uvrstil Ciril Silovšek z moto morinijem, tretja pa je bila gilera, ki jo je vozil Pavel Opara. Puch SGSS in Richar Petschnig sta slavila zmago v razredu do 250 ccm, nekaj sto-

tink za njim je zaostal Franc Svatin na suzukiiju, tretji pa je bil ducati in njegov voznik Martin Mis. Med najmočnejšimi športnimi motocikli do 350 ccm izdelanimi od leta 1946 do 1968 je bil najhitrejši Franc Pintar, ki je progo z ducatijem tudi najhitreje prevozil s časom 1:23,87, drugo mesto je pripadlo Petru Mačku in njegovi hondi, tretji pa je bil tudi v tej kategoriji Martin Mis, ki je vozil motor aermachi.

Najbolj atraktivne pa so bile prav vožnje prikolničarjev. Med nizkimi motocikli z bočno prikolico sta bila do Malkovca najhitrejša Jože in Gregor Drešar, drugo mesto sta osvojila Edo Dolenc in Roman Jelovčan, tretje pa Igor in Peter Maček. Vsi so vozili BMW-je. Med visokimi prikolničarji sta slavila Bogdan Jerič in Lado Špur, druga sta bila Miro in Anka Hrast, obe ekipi sta imeli pod sabo BMW, tretje mesto pa sta na ruskem Dnepru osvojila domačina Milan Baša in Janez Valant, ki sta bila tudi najbolj zaslužna, da je bila dirka tako dobro organizirana.

G. R.

V. ERHART

Gimpex gre po Stopnicah do nebes

Veslači straškega Gimpexa bodo septembra nastopili na največjem tekmovanju v raftingu na svetu Camel Whitewater Challenge na reki Zambezi

STRAŽA - Čeprav se je domača sezona tekmovanj v raftingu letos končala že junija, pa v straškem rafting klubu Gimpex niti slučajno ne mirujejo. Pripravljajo se namreč na najpomembnejši nastop v zgodovini kluba, tekmovanje Camel Whitewater Challenge na reki Zambezi pod Viktorijinimi slapovi, ki bo na začetku septembra v Zambiji.

Tekmovanje Camel Whitewater Challenge je do lanskega leta potekalo na reki Zambezi in je štelo tudi za svetovno prvenstvo v raftingu, predlani pa so ga preselili v Kostariko in lani v Čile. Ker so se raftarji odločili, da bo svetovno prvenstvo ločeno od Camelovega tekmovanja, se je le-to letos vrnilo na Zambezi, vendar bo to prvič v Zambiji z začetkom na brzici številka 1, ki je dostopna samo z zambijske strani Dosedanja tekmovanja so pripravili na nekaterih od naslednjih 15 brzic v Zimbabveju, ki ga od Zambije deli prav reka Zambezi. Posamezne brzice so označene s številkami pa tudi z imeni, na primer: Stopnice do nebes, Hudičovo stranišče, Čeljusti smrti, Guliverjeva potovanja, Požiralce tovarnjakov, Zadržna večerja in Komercialni samomor.

Na tekmovanje Camel Whitewater Challenge so se Stražani uvrstili kot drugouvrščena posadka letošnje državnega prvenstva. Na svetovno prvenstvo bodo namreč potovali letošnji državni prvaki, veslači ljubljanskega Bobra, ki je na tekmovanju Camel Whitewater Challenge v pre-

teklih letih osvojil kar pet naslovov svetovnih prvakov. Na tekmovanje so bili sicer povabljeni ljubljancani, ki pa ne bi zmogli nastopa na dveh tako velikih tekmah, zato so mesta v letalu za Zambijo dobili drugouvrščeni Stražani.

Stražani se na veliko preizkušnjo na brzicah reke Zambezi, kjer pričakuje pretok okoli 400 m³/s. Na tako vodnatih brzicah se niso veslali, zato jim zelo prav pridejo video posnetki tekmovanj izpred nekaj let, ko so valove in role Zambizija premagovali Bobri. Koliko vode se izpod Viktorijinih slapov zliva proti dolini, pove primerjava s pretoki nekaterih naših rek. Krka ima ta čas pretok 13, Soča 20, Sava v Hrastniku pa 60.

Podobnih brzic ni v bližini, pravzaprav v vsej Evropi ni najti podobne reke, zato si Stražani v pripravi pod taktirko trenerja Simona Hočevarja pomagajo z domačimi vodami. Večino opravijo v Hrastniku, za moč pa vadijo kar doma v Straži. Sredi avgusta se bodo za nekaj dni podali na reko Isere pri Bourg Saint Maurice

v Franciji. Simona Hočevarja, ki bo tedaj zaposlen s pripravami in nastopi na svetovnem prvenstvu v kanuju v slalomu na divjih vodah, bo v vlogi trenerja in svetovalca zamenjal dolgoletni kapetan Bobrov Robert Malovrh, ki reko Zambezi tudi sam zelo dobro pozna.

I. V.

NE BOJJO SE ZAMBEZIJA - Veslači straškega Gimpexa so sicer bolj vajeni manjših in manj vodnatih rek, kakršne imamo v Sloveniji, vendar se vseeno ne bojijo ogromnih valov afriške reke Zambezi, ki jo bodo začeli spoznavati teden dni pred začetkom tekmovanj. Z njimi bo tokrat tudi bober Robert Malovrh, ki je na isti reki osvojil 4 naslove svetovnega prvaka in reko res dobro pozna. (Foto: I. V.)

STAREC NA STARCU - Najstarejši tekmovalac na dirki starih motociklov za pokal Malkovca je bil med 85 tekmovalci 84-letni Gorenjec Janez Ogris. V tej kategoriji B1 do 175 ccm, serijskih motociklov, izdelanih med 1946 do vključno 1961, je sicer zmagal Janezov sin Bernard z MV augusto, a številni obiskovalci odlično organizirane prireditve so pozdravili prihod Janezovega pucha na Malkovec bučnoneje kot zmagovalca. Start je zelo pomemben za končni uspeh in Janez Ogris s startno številko 85 v Tržišču je dobro začel, zato je pustil za sabo s 13. mestom kar 6 mlajših tekmecev. (Foto: P. Perc)

KRKA ZDRAVILIŠČA
HOTELI OTOČEC

TENIŠKI CENTER OTOČEC

dežurni poročajo

STRASTEN KADILEC - V noči na 26. julij je neznanec vlomil v trgovino Mercator v Krški vasi pri Brežicah in ukradel 154 zavojev cigaret različnih znamk v vrednosti preko 413 tisoč tolarjev.

POŠKODOVANA AVTOMOBILA - Neznanec je na parkirnem prostoru v Klemencevi ulici v Novem mestu v noči na 25. julij z neznanim predmetom poškodoval dva osebnata avtomobila. Škoda lastnika T. L. znaša 20, lastnice E. L. pa 50 tisoč tolarjev.

IZTOČIL GORIVO - Lastnik avta H. K. iz Novega mesta je oškodovan za 5 tisoč tolarjev, ker mu je nekdo iz rezervoarja iztočil okrog 12 litrov goriva. Avto je bil parkiran na parkirišču Belokranjske ceste v Novem mestu.

OB KOLO PRED HIŠO - 26. julija je neznanec z dvorišča stanovanjske hiše v Gornjih Laknicah ukradel 80 tisoč tolarjev vredno kolo znamke Univerga tip Sintesi, last A. K.

NEPOVABLJEN V AVTO - Na parkirnem prostoru pri hotelu Šmarješke Toplice je 29. julija neznanec iz avta I. Z. z Vrhnikarjeve ulice usnel kovček, dve potovalki z oblačili, torbico z denarico, plačilnimi in zdravstveno kartico ter mobi.

ŠTIRI OVCE - Med 27. in 29. julijem je neznanec J. P. iz Cerovec ukradel štiri ovce, vredne 60 tisoč tolarjev.

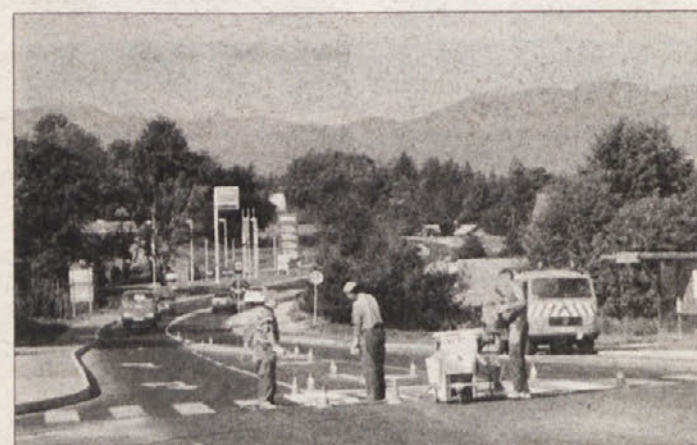
OB ŠOTOR - 50 tisoč tolarjev znaša škoda, ki jo je nekdo povzročil A. T. s Tančev Gore, ko mu je ukradel šotor s posteljnino pred stanovanjsko hišo.

NADLEGOVAL DELAVKO - Policisti so 28. julija pridržali vinjenega Z. H. iz Novega mesta, ker je nadlegoval in ogrožal delavko v lokalu Oaza v Novem mestu. Čaka ga sodnik za prekrške.

UKRADEL KANU - Iz reke Kolpe na kopalnišču v Gribljah je 29. julija nekdo lastnika P. Č. iz Črnomlja ukradel 80 tisoč tolarjev vreden kanu.

Mamila na haus partiju

KARLOVČE PRI KOSTANJEVICI NA KRKI - Policisti in kriminalisti so v soboto, 28. julija, na javni prireditvi Oper air haus partij pri devetih udeležencih zasegli prepovedano drogo: dve modri tabletki, pet zavojev s posušeni rastlinski delci zeleno rjave barve, zvit cigareto s tobakom in rastlinskimi delci, šest zavojev z belo prašnato snovjo in ogledalo s tako snovjo. Zasežene snovi, ki po videzu, barvi in vonju ustrezajo marihuani in amfetaminom v prahu, so bile ustrezno zavarovane in poslone v ekspertizo v Ljubljano.

DA BODO OZNAKE SPET VIDNE - Med tistimi, ki so pretekle vroče dneve pridno delali, so bili tudi delavci, ki so barvali cestne oznake: prehode za pešce, smeri zavijanja itd. Stare oznake so namreč mnogokje tako zbledele, da so skorajda izginile. Tako vozniki ne bodo imeli izgovorov, da raznih oporil niso mogli videti in upoštevati. Upajmo, da bo tudi zato prometnih nesreč, ki jih je v teh poletnih mesecih res preveč, kaj manj. (Foto: L. M.)

Več dela za oranizatorje rejvov

Po novem morajo zagotoviti številne pogoje za rejve, na katerih se mladi očitno ne znajo zabavati brez drog, najpogostejše ekstazija - Kdo nadziral? - Nacionalni program v zvezi z drogami

LJUBLJANA - Je že res, da se mora zgoditi nekaj tragičnega, šele potem se začne ukrepati, da do česa podobnega ne bi več prišlo. Nedavna smrt 16-letne Špele iz Celja, ki je na rejv zabavi v Golovcu zaužila menda dve tabletki ekstazija in nato nesrečno preminila, je bila pobuda za pogovor organizatorjev rejv partijev in Urada za droge oz. skupine strokovnjakov, rezultat pa so zaostreni pogoji za organizacijo takšnih prireditiv.

Kot je povedal direktor Urada za droge Milan Krek, morajo sedaj organizatorji ob prijavi prireditiv na upravne enote zadostiti nekaterim dodatnim pogojem. Med drugim morajo zagotoviti brezplačno hladno pitno vodo za udeležence, poseben hlajen prostor, kamor se plesalec umaknejo po plesu, dovolj veliko število sanitarnih prostorov glede na predvideno število obiskovalcev, urejeno prvo medicinsko pomoč z dvema medicinsko tehnikoma, reševalno vozilo z zdravnikom, opremo za reanimacijo, predstavnikom nevladnih organizacij pa bodo morali omogočiti razdelitev informativnih materialov o nevarnosti drog. Zagotovljeno mora biti ustrezno zračenje prostora in po potrebi dodatno hlajenje, v zaprtih prostorih pa obvezno ustrezno hlajenje zraka, ravno tako varna evakuacija prisotnih s prireditvenega prostora, zagotovljena mora biti protipožarna zaščita in redarska služba.

"Gre za skupni dogovor, pogoji so sprejemljivi, nismo pa jih preveč zaostri, saj bi potem prihajalo do 'črnih' rejv partijev in bi bilo stanje še slabše," je povedal Krek. Seveda se zastavi vprašanje, kdo bo kontroliral organizatorje teh prireditiv, ali se držijo novih pravil. Po Krekovih besedah so to policisti oz. inšpektorji, kazen pa po sedaj veljavnem Zakonu o javnih shodih in javnih prireditvah (iz leta 1973!!!) za pravne osebe znaša do 600 tisoč tolarjev, poleg pravne osebe pa se za prekršek lahko kaznuje tudi njena odgovorna oseba z denarno kaznijo do 60 tisoč tolarjev.

Droge so zdravju škodljive. Pogosto so jim primešane druge snovi, ki so lahko tudi škodljive. Droge so še posebej nevarne v kombinaciji z alkoholom in drugimi drogami. Osebo, ki je zaužila preveliko količino drog, je potrebno čimprej prepeljati k zdravniku ali poklicati zdravnika na 112. Ne čakajte, da nastopi nezavest! Telefonska številka brežiškega zdravstvenega doma je 499-14-27, novomeškega pa 391-68-71.

Ob tem je Krek opozoril tudi na to, da se v javnosti ustvarja napačen vtis, da je med mladimi veliko uporabnikov sintetičnih drog. Primerjalna evropska raziskava iz leta 1999 je pokazala, da so le štirje odstotki slovenskih šestnajstletnikov vsaj enkrat poskusili ekstazi (največ, 8 odstotkov je Angležev).

O DROGAH - Na novinarski konferenci so spregovorili (od leve proti desni): Jože Hren s Centra za socialno delo Logatec, Milan Krek in Milka Pance. (Foto: L. M.)

Heroin v zaporu

DOB PRI MIRNI - 17. julija so v Zavodu za prestajanje zaporne kazni pri pregledovanju pisalne mize v prostoru za prostostne dejavnosti zasegli dva PVC zavočka, v katerih se je nahajala neznana uprašena snov, rjave in sivo bele barve. Testiranje je pokazalo, da gre za 17,8 g heroina.

Tatova prijeli

ČATEŽ OB SAVI - Osumljena, 22-letni D. G. in 20-letni A. V., oba iz okolice Brežic, sta 24. julija okrog 3. ure zjutraj preplezala zunanjo ograjo kopalnišča Term Čatež in vlomila v samopostrežno restavracijo. Iz kuhinje in skladišnih prostorov sta odnesla več zavojev cigaret, alkoholnih pičal in hrano. Ko sta se malo okrepčala, pa so ju odkrili v ograjenem kompleksu in ju zadržali do prihoda policistov. Sledi kazenska ovadba.

19 Turkov na obisku

Tudi z ukradenim avtom

NOVO MESTO, BREŽICE - 25. julija je črnomalska policijska patrulja v naselju Dolenjci izsledila štiri Turke, ki so 21. julija peš prebredli reko Kolpo in se nato zadrževali v bližnjem gozdu in na travnikih. Illegalne migrante so odpeljali k sodniku za prekrške, ki jim je izrekel denarno kazen in odstranitev tujca iz države, po postopku pa so jih odpeljali v Center za tujce v Ljubljano. Ravno tako 25. julija so policisti PPP Novo mesto malo pred eno uro zjutraj pri kontroli prometa ustavljali vozilo s krško registracijo. Avto je odpeljal naprej, iz njega pa je nato bežalo pet ljudi. Na kraju so policisti prijeli dve osebi, oba Romuna, ostali trije so zbežali v gozd. Policisti so z iskanjem nadaljevali. Izkazalo se je, da je bilo vozilo, s katerim so se peljali ilegalci, ukradeno v Brežicah.

26. julija dopoldne je policist Postaje prometne policije Novo mesto prijel Romuna, ki je v Slovenijo vstopil na nelegalen način. Sodnik za prekrške je tujcu izrekel opomin, nato pa so ga odpeljali v Center za odstranjevanje tujcev v Ljubljano.

Policisti PP Brežice pa so 26. julija zgodaj zjutraj po klicu občana v bližini hitre ceste H1 Obrežje-Ljubljana v smeri Jesenic na Dolenjskem proti Mokricam odkrili 19 Turkov, ki so ilegalno prestopili državno mejo. Njihova nadaljna usoda bo znana po zaključku skupnega ogleda domnevnih prehodnih mest, ki ga opravljajo hrvaški in slovenski policisti.

Ukradel postrvi

BLANCA - V noči na 30. julij je neznanec iz bazena ribogojnice v okolici Blance ukradel okrog 100 kilogramov kalifornijskih postrvi in lastnika oškodoval za okrog 100 tisoč tolarjev.

1 odstotek pa amfetamine (največ, 8 odstotkov je Latvijcev).

Urad za droge pripravlja tudi nacionalni program zmanjšanja uporabe in posledic uporabe drog v Sloveniji od leta 2001 do 2005. V programu bodo zapisana glavna strateško-politična izhodišča oz. vizija, ki bo operacionalizirana v akcijskem načrtu. Ta izhaja iz načel multidisciplinarnosti, integralnosti, uravnoteženosti in globalnosti. Pri njegovi pripravi so avtorji upoštevali stvarni razvoj in dosežke različnih strok, družbeno občutljivost področja uživanja drog ter strategijo Evropske unije oz. nekaterih večjih in naprednejših članic te skupnosti.

Med problemi, ki so jih strokovnjaki zaznali na tem področju, so med drugim stigmatizacija odvisnikov in kratenje njihovih človekovih pravic, koordinacija med lokalnimi skupnostmi in državo, slaba komunikacija med strokovnjaki in izboljšanje informacijskega sistema. V razvojni dimenziji programa so zajeti tudi nekateri praktični ukrepi pomoči uživalcem prepovedanih drog, na primer sobe za prenočevanje, varne sobe za injiciranje, novi programi v zaporih, velik podudarek pa je dan tudi informacijskemu sistemu ter izobraževanju in celovitemu obveščanju javnosti. Po Krekovih besedah naj bi bil nacionalni program za javno razpravo pripravljen septembra, do konca leta pa naj bi o njem razpravljali v državnem zboru.

L. MURN

Ceste spet terjale žrtve

Pretekli teden v Sloveniji 12 mrtvih, na hitri cesti št. 1 dva - Kar na lepem na levo - Neprilagojena hitrost

NOVO MESTO, KRŠKO - Pretekli teden se je na naših cestah spet zgodilo veliko prometnih nesreč, v katerih je 12 ljudi izgubilo življenje. Tudi dolenjski konec ni bil izjema.

26. julija je na hitri cesti št. 1 na odseku Trebnje-Bič, pri naselju Pljuska umrl voznik motornega kolesa znamke Yamaha U. D. iz Krškega. Do nesreče je prišlo zaradi nepravilnega prehitvevanja motorista, ki je prehitel kolono v trenutku, ko mu je iz ljubljanske smeri pravilno pripeljal voznik osebnega avta M. A. iz Francije. Umrl je na kraju nesreče.

Naslednje dne se je tragična nesreča zgodila ravno tako na hitri cesti št. 1 na odseku Trebnje-Bič, pri Martinji vasi. Voznica osebnega avta A. R. U. iz Sežane je iz neznanega razloga zapeljala s svojega smernege vozišča na vozišče za smer Ljubljana ter na prometnem pasu za počasna vozila čelno trčila v tovorno vozilo romunskega državljanca. Bila je takoj mrtva.

27. julija okrog pol sedme zjutraj se je 51-letni bosanski državljan peljal po hitri cesti št. 1 z vozilom znamke Mercedes Benz E 200, v njem pa še trije družinski člani. Izven naselja Gmajna naj bil nenadoma zapeljal preko bele prekinjene črte na levo, takrat pa je nasproti pripeljal 48-letni voznik osebnega avta O. M., ki je, da bi se izognil trčenju, zapeljal na desno. Kljub vsemu je prišlo do oplačljivega vožnja: O. M. se je lahko ustavil, voznik mercedesa pa je nato čelno trčil še v osebnata avto

38-letnega voznika B. J., ki je peljal za O. M. V nesrečo je bil vpleten še voznik motornega kolesa, ki je izgubil ravnotežje, padel in bil kljub uporabi homologirane varnostne čelade hudo ranjen, zato so ga odpeljali v novomeško bolnišnico. Tudi potniki v mercedesu so bili ranjeni.

Do hude prometne nesreče je 28. julija ob 22.40 prišlo še na regionalni cesti Puščava - Mokronog. Voznik osebnega avta A. G. iz okolice Trebnja je izven Puščave zaradi neprilagojene hitrosti začel drseti na levi vozni pas, nato na desnega, levega, avto je padel na travnati usek in na njivo, kjer se je začel prevračati. Voznik je ostal na zdravljenju v novomeški bolnišnici.

Več poškodovanih pa je bilo v prometni nesreči 29. julija ob 10.05 na regionalni cesti Medvedjek - Veliki Gaber. Voznik juga, A. H. iz Ljubljane, je v desnem nepreglednem ovinku začel rahlo zavirati, ker je nasproti pripeljala voznica osebnega avta znamke Peugeot 206 M. P. iz Domžal. Vseeno je trčil v prednji del peugeota. Voznika in sopotnici so odpeljali v novomeško bolnišnico.

24. julija pa se je voznik kolesa z motorjem M. K. iz okolice Novega mesta po klancu pri Podturnu pri Dolenjskih Toplicah pripeljal ob levem robu vozišča ter kljub zaviranju pravilno vozečega osebnega avta trčil v njegov prednji del. Motorist je padel na pokrov motorja, nato pa na vozišče. Nujna je bil zdravniška pomoč.

L. M.

Vlomilci lahko obiščejo tudi vas

Kaj moramo storiti pred daljšo odsotnostjo od doma - Zmanjšati možnosti vloma v stanovanje - Kaj pa alarmna naprava? - Pomoč sosedov - Vrednejših stvari ne puščajte doma!

Vlomi v stanovanja in stanovanjske ali počitniške hiše so pri nas vse bolj pogosti, nepridipravi pa imajo za takšne podvige posebno priljubljenost prav v času dopustov, ko so stanovalci odsotni. Čeprav mnogi menijo, da proti temu ni mogoče kaj dosti narediti, podatki kažejo, da lahko s praviimi laičnim varovanjem preprečimo tudi do 70 odstotkov vlovov v stanovanja in hiše. Upoštevati je treba nekaj "zlatih" pravil.

Ni potrebno razlagati prav vsem, ki so pripravljeni poslušati, kdaj bomo odšli na počitnice in kdaj se vrnemo, saj lahko to posluša nekdo tretji. Večina vlovov namreč ni naključnih, ampak so skrbno načrtovani. Nepridipravi skrbno opazujejo osebe in objekte ter njihove življenjske navade (odhodi v službo, prihodi domov itd.). S sosedom ali znancom, ki mu zaupa-

mo, se dogovorimo, da bo redno vsak dan praznil naš poštni nabiralnik. Poln nabiralnik seveda zgovorno pove, da ni nikogar doma. Sosed ali znanec naj tudi občasno prezrači, odpre kakšno okno, odgrne zaveso, položi kakšne čevlje pred vhod in jih zvečer pospravi, prižge naj luč in jo kasneje ugasne ipd. Naj zbujata vtis prisotnosti. Sporočil o svoji odsotnosti tudi ne puščajte na telefonski tajnici ali listku na vratih ali celo ključev stanovanja na "skrivnih" mestih. Pred odhodom preverite, ali so vsa vrata zaprta in zaklenjena. Na vrtovih ne puščajte lestev ali orodja, ki bi storilcu omogočil vlom v objekt.

Možnost vloma se da zelo zmanjšati z ojačanimi ali posebnimi protivlomnimi vhodnimi vrati, opremljenimi s kakovostnimi ključavnicami, kukulom, zaščitnim okovjem in ščitom. Če je stanovanje v pritličju, okna zaščitimo z varovalnimi folijami, k varnosti pa prispevajo tudi rolete in mehanska zaščita na okenskih krilih. Policija tudi priporoča, da imete dokumentacijo za tehnične predmete varno shranjeno ter zabeležite serijske številke tehničnih predmetov, vrednejše predmete, slike, nakit pa velja hraniti v doma vgrajenem sefu ali v bančnih ustanovah.

Če nimate nikogar, ki bi ga med dopustom lahko prosili za pomoč, si lahko pomagata s preprostim in poceni trikom. Kupite stikalo, ki ga lahko časovno programirate. Nanj povežite svetilko manjše moči ali radio, da se bo ta ob zelenem času vključil in spet izkjučil. Kdor opazuje vaš dom, bo dobil vtis, da je nekdo doma. Tako pripravo je mogoče kupiti že za okrog dva tisoč tolarjev. Če pa to možnost kombinirate še s sosedovo pomočjo, je možnost za vlom precej zmanjšana. Tveganje pred nezaželenimi obiskovalci lahko zmanjšamo tudi s pomočjo ne prevelikih in ne predragih investicij v varovalno opremo doma. Alarmna tehnologija se je v primerjavi z leti nazaj dosti pocenila.

ZA VARNOST SVOJEGA DOMA - K varnosti zlasti pritličnih stanovanj prispevajo tudi spuščene rolete in kakovostna okenska zapirala, saj otežujejo in zadržujejo dostop vlomilca. (Foto: L. M.)

Opozorila velja vzeti resno, saj je število vlovov vse večje, storilci pa so vedno bolj predrzni in nasilni. Za svoje premoženje lahko največ storite sami, zato se velja potruditi.

L. MURN

Napihal kar 3,70 promila

KRŠKA VAS - Patrulja PP Brežice je 24. julija zvečer pri meritvah hitrosti z laserskim merilnikom izmerila hitrost tudi 31-letnemu vozniku osebnega avta iz okolice Brežic, ki je v naselju, kjer je hitrost omejena na 50 km/h, vozil s hitrostjo 69 km/h. Ker je kazal znake alkoholiziranosti, so mu policisti odredili še ta preizkus in pokazalo se je, da je voznik imel v organizmu kar 3,70 promila alkohola na 1 kg krvi. Zaradi prekrščitve hitrosti so mu izdali plačilni nalog, zaradi alkohola pa je bil predlagan v postopek k sodniku za prekrške. Nadaljnjo vožnjo so mu seveda prepovedali.

Sporočilo bralcem

V zakonu o medijih, ki je bil sprejet 25. aprila 2001, so v členih od 26 do 44 natančno določena pravila za (ne)objavo popravka objavljenega obvestila oz. odgovora na objavljeno informacijo. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Popravki in odgovori", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu popravek oz. odgovor ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo popravka oz. odgovora, ki se ne nanaša na objavljeno obvestilo oz. informacijo; ne navaja dejstev in okoliščin v zvezi z objavljenim obvestilom oz. informacijo; navaja neresnične ali nedokazljive podatke in trditve; je napisan žaljivo; je nesorazmerno daljši od obvestila oz. informacije, na katero se nanaša.

Obredni zakoli v Sloveniji

DL št. 30, 26. julija

Spoštovana gospa Lea Eve Müller, v vaši vni in izjemnem zavzetju za zaščito živali, kar spoštujemo in za kar se vam zahvaljujemo, žal večini podtakate tudi neresnice. Tako nikakor ni res, da je "županja odobrila gradnjo džamije na Ljubljanskem barju, medtem ko za azil za zavržene živali na Barju ni bilo prostora", saj takšnih pristojnosti županja nima. Je pa Mestni svet Mestne občine Ljubljana že obravnaval Osnutek (!) Odloka o sprejemu prostorskih ureditvenih pogojev za plansko celoto V2 Trnovo - Tržaška cesta (za del območja urejanja VR 2/6 Obcesti dveh cesarjev) - kot možno lokacijo islamskega kulturnega centra v Ljubljani - in ga skupaj s pripombami z razprave tudi sprejel ter dal v javno razgrnitev. Glede zavetišča za živali pa smo javnost tudi že obveščali, da intenzivno urejamo zemljišče za stalno zavetišče za živali na Gmajnicah, hkrati pa potekajo vsi potrebni postopki za odprtje začasnega zavetišča za živali na lokaciji Kinološkega društva pod Šmarno goro, ki bo predvidoma odprto do jeseni. Zato vas prosimo, da ob odpiranju sicer občutljivih tem vnašate tudi sami več strpnosti in pravih podatkov.

GREGOR KOS, vodja odnosov z javnostmi

Novomeška kronika

DL št. 29, 19. julija

Pisec članka nam očita, da smo dobili za izvedbo prireditve Rock Otočec 2 milijona tolarjev vnaprej kot v kakšni javni hiši. Naj pojasnim, da je uveljavljen standard v svetu, da se glavnim glasbenim izvajalcem polovico honorarja plača vnaprej. Že v začetku junija smo nastopajočim morali nakazati 6 milijonov tolarjev.

Vse spoštovanje ostalim kulturnim društvom, toda dejstvo je, da je prispevek občine (ki prispeva enako vsoto kot Ministrstvo za kulturo) le 3 % celotnega projekta, ki stane 60 milijonov tolarjev. Veliko je kulturnih dejavnosti, ki so sofinancirane s 50 % ali celo 90 %. Toliko, kot je občinski prispevek, znaša je na primer le strošek postavitev glavnega odra (bili so trije, poleg njih pa še

1500 m² pokritih površin) ali pa, z agregatno zagotovljena električna energija in vodovodna dela.

Novinar v predhodni številki pravilno ugotavlja, da je bilo prireditvi Rock Otočec v hrvaških medijih namenjenega več prostora kot srečanju Bush - Putin. Dodal bi le: tudi v italijanskih, avstrijskih in še katerih. Rock Otočec je bil predstavljen zelo pozitivno. Glede na to, da signal hrvaške televizije pokriva tudi področje tostran meje, so se gledalci lahko o tem sami prepričali.

FRANCI KEK

Kostelski rižni

USPELO JAKOLJEVO - Po mnogih letih se tudi domačini le še nejasno spominjajo, kdaj so v Banjaloki svečano proslavili Jakoljevo oziroma Jakobovo. Sv. Jakob je zavetnik domače cerkve in po maši minulo nedeljo je bila veselica, ki se je je udeležilo veliko ljudi od blizu in daleč, na njej je za gostinsko ponudbo poskrbel Jurjevičeva kmetija odprtih vrat iz Borovca, za ples je igral duo AEM, organizator prireditve pa je bilo spet Turistično-sportno društvo Kostel.

SOLA VESLANJA - Šola veslanja se bo začela že 6. avgusta in bo trajala do 11. avgusta, ko se bo tudi 12. rekreativni spust po Kolpi od Fare do Žlebov. Udeleženci šole se ne bodo naučili le veslanja v kajakih, kanujih in raftih, ampak tudi popravilna poškodovanih čolnov, varne vožnje z različnimi plovili in vsega drugega, kar mora veslač vedeti. Podrobnejše informacije dobite po telefonu (01) 8942-175.

TAMBURANJE VA KOSTELE se bo začelo 11. avgusta z mednarodnim etnofestivalom in bo trajalo do 15. avgusta.

MEDNARODNI DELOVNI TABOR v Kostelu, ki sta ga že tretjič zaporedno organizirala domače Turistično-sportno društvo in Vitra iz Cerknice, je bil zaključen 28. julija, udeležilo pa se ga je 16 mladih, od tega kar 10 iz tujine, največ iz Anglije. Mladi so nadaljevali z urejanjem trške pešpoti, očistili so dostope do 6 starih vodnjakov, dve divji odlagalisci odpadkov ter uredili dostopne poti do Mihove in do Lukove jame.

PREVOČE ZA KOŠNJO - Če povabiti Prezidanca na košnjo, se bo zjutraj izgovoril, da je še rosa, opoldne, da je prevroč, zvečer pa spet ne bo šel zaradi mušic. Nekaj podobnega, a ne povsem, se je zgodilo z drugim tekmovanjem s klasično koso v Kostelu, ki je bilo napovedano za 28. julij ob 18. uri. Organizatorji so ugotovili, da je bilo takrat prevroč, zato so tekmovalce preložili na 4. avgust ob 19. uri, zbor tekmovalcev pa bo pol ure prej v bližnjem bistroju Kolpa na kampu pri Fari. Startnina je 1000 tolarjev. Informacije na telefonu 8942-175.

Likovna delavnica

MALA LOKA - V sredo, 8. avgusta, se bo na gradu mala Loka začela likovna delavnica mladih ljubiteljev likovne umetnosti, ki jo pripravlja Društvo Arti, organizacijski vodja je Dušan Šparovec, umetniški mentor pa akademski slikar in kipar Igor Cvijanovič. Udeleženci bodo seznanili s študijskim in prostim risanjem ter plastičnim oblikovanjem v glini. Prijave in informacije na tel. 031/694-494 in 30-48-750.

Srečanje dolenskih županov

Župani so razpravljali o avtocesti, komunalni ureditvi in turistični promociji dolenske regije

Konec minulega tedna se je Anton Starec, župan MO Novo mesto, sestal z županom Občine Trebnje ter z župani občin s področja nekdanje občine Novo mesto, da bi se pogovorili o nekaterih regijskih vprašanjih.

Ugotovili so, da je gradnja avtoceste skozi regijo v veliki zamudi. Župani so podprli potek trase avtoceste skozi Občino Trebnje, kot jo predlaga občina. Glede njene izgradnje pa so sklenili, da morajo vlada in državne službe slediti kriterijem, ki so jih postavili v drugih slovenskih regijah, saj Dolenjska potrebuje avtocesto. Župani so opozorili tudi na finančne razmere na področju vzdrževanja regionalnih cest, saj je v naši regiji 11 odst. slovenskih regionalnih cest, medtem ko ji vlada namenja le 5-6 odst. sredstev. Župani bodo zato zahtevali srečanje z ministrom za promet, kjer mu bodo predstavili pomisleke glede politike vodenja investicij prometne infrastrukture.

Eden od projektov pa je tudi Center za ravnanje z odpadki. V prihodnjem obdobju bodo občine iskale skupne rešitve in opredeljevale vloge posameznih občin. Posavske in belokranjske občine še niso odgovorile na poziv za sodelovanje. Župani so se tudi dogovorili, da bodo pristojnemu ministru predlagali spremembo zakonodaje, saj vlada z določanjem cen komunalnih storitev onemogoča načrtovanje investicij na tem področju.

Župani so sklenili ustanoviti tudi Lokalno turistično organizacijo (LTO). Občine naj bi s tem dosegale boljše rezultate pri turistični promociji regije. LTO pa bo poslovala tudi z nižjimi stroški.

Med MO Novo mesto in občinami Mirna Peč, Dolenjske Toplice in Žemberk je že sklenjen dogovor o delitvi premoženja. V Dolenjskih Toplicah pa bodo predlog dogovora obravnavali v kratkem. Prihodnjic se bodo župani sestali v Škocjanu, za pogovor pa jim je ostalo še precej tem.

Poljanska dolina vse bolj prazna

Kako ustaviti upadanje števila prebivalcev?

PREDGRAD - Na zaskrbljujočo demografsko sliko v župnijah Stari Trg ob Kolpi in Spodnji Log Nemška Loka, kjer je okrog 800 prebivalcev, je opozoril tudi tamkajšnji zelo priljubljeni župnik Jože Pavlakovič. Enajst let je minilo, odkar v teh krajih opravlja božjo službo, zato razmere ob meji kočevske in črnomalske občine zelo pozna. Župnik se je rodil na 30 kilometrov oddaljeni Preloki. Do faranov se pripelje večkrat s kolesom, saj veliko stavi na zdravo življenje, povrh pa lahko bolj spozna kraje in, kot pravi, podrobnosti, ki so zelo pomembne za sobivanje. Vedno se udeležuje vaških in krajevnih prireditev, spoštujejo ga tako mladi kot stari.

Pravi, da ga zelo skrbi, ker je v župnijah, torej tudi v Poljanski dolini, vse manj ljudi. V dvanajstih letih se je prebivalstvo zmanjšalo za več kot 10 odstotkov, največ ljudi je umrlo, nekateri so se tudi izselili.

Leta 1999 je na svet privekal le en otrok, lani se jih je rodilo deset. V prvi polovici letošnjega leta je opravil trinajst pogrebov in le dva krsta. Boji se, da bo v naslednjih letih število prebivalcev še upadalo. Čeprav je po tamkajšnjih vaseh veliko neporočenih, Jože ugotavlja, da je edina rešitev za oživitve demografske slike kraja več mladoporočencev, ki bodo z otroki za vselej ostali v Poljanski dolini.

Lahko bi se preživljali tudi na kmetiji, saj so okrog obdelovalna polja, katera je po večini prerasel plevel. Občina Kočevje si prizadeva, da bi oživila pred leti zgrajena obrtna cona v Predgradu. To območje pa naj bi zadihalo s polnimi pljuči tudi po ratifikaciji maloobmejnega sporazuma. Poljanci so bili namreč svoj čas zelo navezani na sosednje hrvaške občine onstran Kolpe, v Sodevcih pa bo v prihodnje maloobmejni prehod.

M. G.

Nastaja društvo za zelišča

V preteklem tednu ustanovni občni zbor Društva za zdravilne rastline Dolenjske - Za ljubitelje in resne zeliščarje

NOVO MESTO - V zadnjem času je na Dolenjskem čez 200 oseb obiskovalo seminarje o zdravilnih rastlinah in zaradi velikega zanimanja za to področje so nekateri posamezniki na čelu s farmacevtom mag. Jožetom Kukmanom in Jožetom Majesom iz Dolenjskih Toplic pripravili vse za ustanovitev društva. Tako so pred kratkim na ustanovnem občnem zboru potrdili potrebne dokumente in imenovali petčlanski upravni odbor, v katerem so poleg omenjenih dveh pobudnikov še: Veronika Fabinc, Mirko Pavlin in Anton Saje. S postopki za registracijo novega Društva za zdravilne rastline Dolenjske bodo pihiteli, saj želijo še ujeti nekatere razpise in morda pridobiti denar za aktivnosti.

Društvo bo združevalo nabiralce, prodajalce, gojitelje in proučevalce zdravilnih rastlin ter izdelovalce zdravilnih prepravov v območju Dolenjske, Bele krajine in Posavja. Med člani se le redki resneje ali celo za

preživetje ukvarjajo z zdravilnimi zelišči, večino pa to področje zanima ljubiteljsko. Vsi skupaj naj bi v društvu cenje prišli do znanja o zdravilnih rastlinah in njihovi uporabi, pridelovalci pa vidijo v društvu tudi priložnost za izmenjavo mnenj, za povezovanje in vzpodbujanje pridelave zelišč.

"Zanimivo bi bilo, če bi se na terenu povezali in dosegli, da se tudi pri nas začne pridelava, kajti veliko je manjših kmetij, na katerih so ljudje ostali brez službe, zato bi lahko na manjših površinah veliko več zaslužili kot zdaj s koruzo ali pšenico. Le več nas mora biti, saj prodaj lahko le velike količine. Droga je pred časom iskala pridelavo na 100 ha, vendar država ni podprla razvoja v tej smeri. Zdaj sem kooperant Leka in se sama bojujem, da bi pri ceni upoštevali tudi kakovost," je na ustanovnem zboru dejala Veronika Fabinc iz Črnca pri Brežicah, ki že dolga leta prideluje zelišča.

B. D. G.

KAKO KAŽE NA BORZI?

Terme Čatež najbolj navzgor

Tečaj delnic so lani v času moje dopusta v avgustu občutno porasli. Letos sem se odpravila na dopust mesec dni prej. "Kako bo?" smo se spraševali. Tudi tokrat so bili tečaj delnic ob moji vrnitvi znatno višji. In kaj zdaj? Naj ostanem kar doma? Če bi to kaj vplivalo na vaše zaslužke, bi to z veseljem naredila. Naključje torej. Upamo, da vzpon ne bo prehitro sledil padec.

Predsednik uprave Kapitalske družbe (KAD) je povedal, da se za nakup njihovega deleža v Mercatorju zanimajo tudi tujci. Ponujali naj bi višjo ceno kot Mercatorjeva uprava. Če so tujci naslovili na KAD resno ponudbo za nakup deleža v Mercatorju, bi se zgodba o menedžerskem odkupu delnic lahko končala bistveno hitreje, kot smo mnogi pričakovali. Zaradi teh informacij se je cena delnic povzpela nad 15.000 tolarjev.

So nizke cene delnic res vaba za prevzem? To vedo samo tisti, ki razmišljajo o tem, da bi dali ponudbo. Na borzi kotira kar nekaj podjetij, katerih tržna cena je pod knjigovodsko vrednostjo. Zadnje čase so pri njihovi tečajih znatne spremembe. Tako je precej porasel tečaj delnic Term Čatež, Dela Prodaje, Cometa Zreče, Zdravilišča Moravske toplice idr. Med družbami, kandidatami za prevzem, se pojavljajo še: Petrol, Mercator, Pivovarna Union, BTC, Emona obala in nekatere druge. Med delnicami, ki so dosegle največjo rasti v preteklem tednu, so prav delnice Term Čatež. Čeprav je cena delnic v enem tednu porasla za 8,8 odst., je še vedno nizka, če upoštevamo knjigovodsko vrednost delnice in ekonomske kazalce.

Pred nekaj dnevi se je začel prevzemni postopek na našem koncu. Nemško podjetje KuW GMBH je dalo ponudbo za odkup delnic Iskre Kondenzatorji, d.d., Semič po 3.050 SIT za delnico. Delničarji lahko podpišejo izjavo o sprejemu ponudbe v katerikoli borzni hiši, čas pa imajo do 20. avgusta letos. Uprava ocenjuje, da je ponujena cena znatno prenižka, saj znaša manj kot polovico knjigovodske vrednosti. Pred imetniki je torej težka odločitev, ali delnice prodati ali jih obdržati.

Na prostem trgu so največjo rasti dosegali pokojninski boni, ki so v enem tednu porasli kar za 18 odst. V ponedeljek ste jih lahko kupili po 41 SIT, v petek pa ste zanje morali odšteti že skoraj 48 SIT. Cena je porasla zaradi informacije, da se bo količina bonov, za katero lahko posameznik sklene zavarovalno polico, dvignila od 10.000 na 30.000 bonov. Trenutne cene še vedno predstavljajo le okoli 20 odst. knjigovodske vrednosti bonov, zato njihov nakup še vedno pomeni zelo ugodno dodatno pokojnino in jih priporočamo za nakup. Porasel je tudi enotni tečaj obveznic Slovenskega odškodninskega sklada. Posli so se sklepali med 69,6 in 71,30 odst.

Cakate še na tečaj delnic Krke in Leka? Delnica Krke je bila v petek okoli 26.400 SIT, delnica Leka pa okoli 45.400 SIT. Upamo, da trenutni optimizem na borzi pomeni še ogrevanje tečajev za pravo rast v jeseni.

HERMINA KASTELEC
Dolenjska borzoposredniška družba, Novo mesto
Tel: (07) 371 82 21, 371 82 27

DVIGA PLAMEN SE IZ OGNJA - Taborniki in tabornice novomeškega Rodu gorjanskih tabornikov so tudi letos tabornili v Beli krajini. Po lanskoletnem tabornjenju v Pustem Gradcu so si tokrat postavili šotore na drugem koncu Lahinje pri Geršičih v bližini Podzemlja, kamor so se z veseljem odpravili tudi na kopališče. Na travniku ob reki nasproti izviru Botlivec so bivali ves pretekli teden in slovesno zaključili tabor v nedeljo popoldne. Kot pravijo taborniki in tabornice, ni bilo časa za dolge, saj se je vedno kaj dogajalo. Mnogim je v posebnem spominu ostal indijanski dan, ko so postavljali indijanske šotore, streljali z loki in pripravili ognjišča (na sliki), na katerih si je potem vsaka skupinica tudi pripravila lastno večerjo. (Foto: B. D. G.)

Spominska slovesnost na Ogenjci

Tradicionalna slovesnost v spomin na nezaceljene rane, ki so jih pred 59 leti zadali tujci

LOŠKI POTOK - Na tradicionalni spominski slovesnosti se je v nedeljo, 29. julija, zbralo najmanj tisoč ljudi, še živčih borec in mnogo mladih iz vse Slovenije. Nekoč je bil 31. julij praznik občine in pozneje krajevnih skupnosti. Danes je Ogenjca eden izmed mnogih simbolnih krajev, kjer so Italijani zverinsko pobili ranjence, streljali talce in posameznike, požgali mnoge vasi v teh in sosednjih krajih, ter spomin na množične deportacije celih družin na Rab in še v nekatera druga italijanska taborišča.

Dogodki izpred 59 let so v ljudeh pustili nezaceljene rane, ki jim jih je zadal tujec. Poleg številnih predstavnikov borčevskih organizacij, članov Notranjskega odreda, ki so v tistih krvavih časih skupaj z domačini preživljali nečloveške napore, so se proslave udeležili še: minister za obrambo dr. Anton Grizold, poveljnik Civilne zaštite Miran Bogataj, predsednik Združenja slovenskih častnikov polk. Miha Butara, prvi komandant Notranjskega odreda narodni heroj Bojan Polak - Stjenka, dr. Pavla Lah, dr. Bem Gala - Danica, žena dr. Petra Gale, ki je v tistih usodnih dneh vodil bolnišnico na Ogenjcih, veterani vojne za Slovenijo, predstavniki Slovenske vojske ter župan potokoše in župani nekaterih sosednjih občin.

Slavnostni govornik dr. Anton Grizold je izrekel zadovoljstvo, da se

Dr. Anton Grizold med slavnostnim govorom. (Foto: A. K.)

je lahko udeležil te slovesnosti in med daljšim govorom dejal: "Rad bi poudaril, da ste domačini v tistih časih, ko ste ogrobovali ranjence, pokazali velik pogum in humanost. Obujanje spominov na tem kraju prinaša pomembno sporočilo o pomoči sočloveku, ki je tudi danes zelo pomembna. Partizansko zdravstvo je bilo pomemben del boja, spominjanje dogodkov iz preteklosti pa je vrednota, in narod, ki neguje te vrednote, je zrel narod."

A. KOŠMERL

102 leti Jerneja Klinca

Najstarejši Posavec Jernej Klinc z Orehovega pri Sevnici praznoval 102. rojstni dan - Občasno še celo kosi

OREHOVO - Za darilo ob 102. rojstnem dnevu Jerneja Klinca je najstarejšemu občanu sevniske občine župan Kristijan Janc 27. julija izročil cisterno za vino in 20 litrov cvička ter nekaj slanice. Tako je njegova občina Klincu hotela podariti nekaj, kar je sestavni in najljubši del njegovega jedilnika. S podobnimi darili sta slavljena razveselila še sevniski "mini župan" Bojan Lipovšek in predsednica Območnega združenja Rdečega križa Anica Dernač.

Klinc pri hrani sicer ni izbirljiv, ima pa svoj red, ki ga dosledno spoštuje. Zato tudi tisti kozarec ali dva vina, praviloma cvička, pride na vrsto po kosilu. Nikoli ni kadil. Spat hodi zgodaj in zgodaj tudi vstaja. Čez dan se rad napoti čez cesto k vrtu s sadovnjakom tik ob magistralni železniški progi Zidani Most-Dobova in posedi v

njegovi rojstni dnevi pa postajajo pravcate vaške veselice. Na že izrabljena vprašanja ob vsakem rojstnem dnevu, kaj si želi zanj, se le nasmehne in odvrne: "Ah, kaj bi, dost' je že tega heca. Kar bo, pa bo!"

V zadnjem letu sta se mu nekoliko poslabšala vid in sluh, a pri zdravniku ni bil. Redno jemlje tablete za srce. Vsi mu želijo, da bi še dolgo utripalo. Morda je skrivnost dolgega življenja Klinčevega strica, kot tudi kličejo Jerneja vaščani, sloga v družini in ljubeča soproga Marija, s katero sta - po besedah ene izmed nečakinj - živela bolj skromno, kot bi bilo potrebno. V 63 letih skupnega življenja sta se jima rodila dva sinova, Janez in Vinko. Slednji je postavil hišo poleg očetove, oba pa sta že davno pokojna. Vinkova žena in hčerka, ki si je s svojo družino tudi zgradila hišo v bližini, še najbolj skrbijo za ata Jerneja. Nečakinja, ki je nekaj let živela pri stricu Jerneju in teti, se spominja, da je imela teta navado, da je stricu sedela na kolnih, še ko sta bila že oba nad 90 let stara, in sta bila kot dva zaljubljena mladoporočenca. Jerneju je pogosto kuhala fižol in krompir, tudi za večerjo. Vedno je rad pojedel tudi kakšen kos slanice in popil kozarec, največkrat rdečega vina, praviloma cvička.

Ob njegovem 102. rojstnem dnevu smo ga pobarali, ali je res, da so iz Francije, kjer je do leta 1935 delal v rudnikih, poprej pa še v Nemčiji, Avstriji in Švici, prišli gledat, ali njihov upokojenec res še živi ali gre pokojnina v neprave roke. No, to se ni zgodilo, so pa Klinčevi sorodniki res poslali v Francijo Jernejeve slike s praznovanja 100. rojstnega dneva... S trebuhom za kruhom se je Jernej odpravil z 20 leti, pokojnino pa si je prislužil tudi z delom na železnici. Na svet je privekal kot peti ali šesti izmed 14 otrok na Vačah pri Litiji. Tone, Franci, Angela, Maki si so bili zanesljivo starejši od njega, se spominja slavljence, če je bil pa še kakšen vmes, ni več tako prepričan.

P. PERC

NASMEJANI KLINČEV STRIC - Jernej Klinc je pred svojo hišo na Orehovem še malo posedel, potem ko je prejel praktična darila sevniske občine, krajevne skupnosti in Rdečega križa. (Foto: P. P.)

senci beličnika. Kdor se vozi iz Sevnice proti Luki, lahko proti koncu naselja Orehovo opazi dobrodošlega možička s klobukom. Jernej je med vaščani priljubljen zaradi skromnosti in delavnosti,

Šest let za prvo oddajanje

Letos je začel z oddajanjem edini belokranjski radio Odeon, ki se je po odzivu belokranjskih poslušalcev dobro prijel

ČRNOMELJ - Podjetje Artist-radijska in televizijska dejavnost, d.o.o., katerega lastnik in direktor je Sašo Riznič iz Črnomlja, je letošnja januarja pričelo oddajati na radiu Odeon. Gre za edini belokranjski radio, ki je od ideje do prvega oddajanja potreboval skoraj šest let, od tega pa samo za urejanje dokumentacije štiri leta.

Sašo Riznič v črnomaljskem radijskem studiu

"Roko nad vsem skupaj drži država, ker pa smo v obmejnem pasu, sem moral glede uskladitve frekvence čakati še na soglasje Hrvaške. Poleg tega so bili projekti najprej pripravljeni za oddajnik na Mirni gori, ker pa ni bilo proste frekvence, sedaj na frekvenci 100,2 oddajamo s Plešivice nad Adlešiči," pojasni začetne težave Riznič. Radio je v poskusnem oddajanju predvajal zgolj glasbo, sedaj pa imajo od 7. do 19. ure voden program. V nočnem programu pa je glasba, ki je je veliko tudi podnevi. "Vsako uro imamo poročila, kjer prebiramo agencijske in belokranjske novice. Slednje pripravljamo sami, svoje oddaje pa pripravljajo tudi nekateri klubi. Sicer pa informacij ne posredujemo le po radiu, ampak tudi na spletnih straneh," predstavi Sašo.

Edini vir financiranja radia so reklame, za nekomercialni program pa jim je obljubljeno tudi sofinanciranje občin. Riznič upa, da bodo lahko kmalu izpolnili pogoje za nekomercialni lokalni radio. Sicer pa poudari, da Odeona, katerega slušnost ne seže veliko dlje od Bele krajine in za katerega je opremo kupil sam, ni ustanovil zato, da bi konkuriral drugim radiom, s katerimi je vedno pripravljen sodelovati. Menil pa je, da na drugih radiih ni dovolj informacij o Beli krajini, Belokranjci pa svoje kraje najbolje poznajo, zato je prav, da o njih poročajo sami. "Zadovoljen pa sem, da se je Odeon med poslušalci prijel veliko bolje, kot sem

pričakoval. Nimam sicer denarja, da bi o poslušanosti naročil raziskavo, vendar so pomembni pokazatelji že kontaktne oddaje," je zadovoljen Sašo Riznič.

M. B.-J.

Ptuj "2001"

Že 32. Slovenski festival domače glasbe

Radio Tednik Ptuj organizira letos že 32. Slovenski festival domače zabavne glasbe, in sicer v petek, 3. avgusta, ob 19. uri na Mestnem trgu na Ptuj. Prireditev je tudi letos vključena v praznovanje občinskega praznika Mestne občine Ptuj.

Radio Ptuj se je v praznovanje vključil leta 1969 ob 1900 letnici prve omembe mesta in organiziral prvi festival domače glasbe v Sloveniji. Letos se bodo ansambli potegovali za bronaste, srebrne in zlate Orfejeve značke ter za nagrade strokovne komisije in občinstva. Eno od nagrad prispeva tudi Dolenjski list. Strokovna komisija bo podelila nagrade za najboljšega debitanta, za besedilo, za melodijo, zlatega Orfeja in Korenovo plaketo, občinstvo pa bo nagradilo svoj najboljši ansambel.

Do sedaj je na ptujskem odru nastopilo že čez 310 ansamblov iz Slovenije in zamejstva. Letos bodo med drugimi nastopili tudi ansambli iz našega konca: Cvet iz Radeč, Krjavelj iz Ivančne Gorice, Vrisk iz Trebnjega in Franc Potočar iz Novega mesta.

Koncert tria Dva čardaša

ČRNOMELJ - V četrtek, 2. avgusta, bo ob 20.30 v atriju tukajšnjega gradu predzadnji od sedmih večerov črnomaljskih kulturnih prireditev "Poletje v Črnomlju". Na etnokonzertu belokranjskega tria Dva čardaša se bodo tokrat predstavili z igranjem na bisernici in braču Peter Jakša, na bugariji Anton Grahek ter na berdi Anže Mihelič.

PETDESET LET SKUPNEGA ŽIVLJENJA - Zakonca Milosava in Jože Črtalič iz Novega mesta sta te dni v krogu svoje številne družine praznovala petdesetletnico skupnega življenja. Reka življenja, ki neutrudno teče, je pred petdesetimi leti iz dveh igrivih potočkov v Kostanjevici na Krki združila dva mlada, ki sta ustvarila znano novomeško obrtniško družino, prepoznavno po svoji marljivosti in uspešnem delu. Na sliki: zakonca Milosava in Jože Črtalič. (Foto: S. Dokl)

ŽE TRETJIČ NA POHODU - Kmetje so se včasih družili ob skupnem delu, česar pa danes ni več. Stikov je vse manj. Vaščani Malenske vasi v mirnopski občini pa so kar sami poskrbeli za pogostejša medsebojna druženja. Pred kratkim so se že tretjič letos odpravili na nedeljski pohod, tokrat v Luknjo, cilj pa je bila Nova gora, kjer so se pri zidanci ene od pohodnic prijetno zamudili, pomalicali, zapeli in se nato zvečer dobre volje odpravili domov. Za pohodniško pot so že izbrali Hmeljnik in Frato, septembra pa načrtujejo pohod in piknik v Zijaču. Vaščani že tretje leto zapored organizirajo tudi svojo veselico, ki bo kmalu - prvo septembrsko soboto, v načrtu pa imajo tudi vaške sestanke. (Foto: Vlado Vidic, tekst: L. M.)

RUDOLF ŠENICA

Nekdanje tesarstvo v kočevskih gozdovih

Gozdovi so s svojim lesnim bogastvom slovenskemu človeku vedno rezali zanesljivo, a tanek kos kruha. V preteklosti so se na les vezale najrazličnejše obrti, med katerimi so do danes mnoge žal že popolnoma izumrle, nekatere pa so tik pred tem. Mednje lahko štejemo tudi ročno tesarstvo, ki je prav gotovo ena najstarejših obrti na naših tleh.

S tesarjem so se ljudje ukvarjali že v prazgodovini

Ko si je človek postavil prvo leseno bivališče, je začel razvijati tudi tesarstvo. Les je moral obdelati iz oblik debelih oblik v ploskovite oblike tramov, ki jih je potreboval za nosilne konstrukcije pri bivalnih, gospodarskih, kasneje tudi prometnih zgradbah.

Materialni zgodovinski viri nam govorijo o razširjeni tesarški obrti na naših tleh že v mlajši kameni dobi. Iz tistega časa imamo kar 17 bogatih nahajališč mostičarske kulture na Ljubljanskem barju. Mostičarji so morali biti že prav spretni obdelovalci lesa, le tako so si lahko postavili nad vodo trdna in varna lesena bivališča na koleh. Še bolj se je tesarstva obrt razvila v rimski dobi, ko so potrebe narekovale gradnjo utrdb, mest, svetlišč, templjev, palač itd. Po zatonu rimske dobe in s prihodom Slovanov, ki so bili na precej nižji kulturni stopnji v primerjavi z Rimljani, pa je tesarstvo napredovalo. Do novega poleta je prišlo s fevdalizmom, ko so postavljali močnejše utrdbe, samostane, utrjena mesta itd.

Prvi pisni viri o ljudskem tesarstvu pri nas so že iz 15. stoletja. Zapis v urbarju iz leta 1498 za Kočevsko Reko nam pove, da so bili

podložni kmetje dolžni vsako leto po en dan prevažati les na tamkajšnji grad Fridrihštajn.

Ohranjenih pa je tudi kar nekaj materialnih virov, ki govorijo o tesarški umetnosti poznega veka. Takrat so bila največji porabniki tesarških izdelkov nastajajoča mesta. Večina hiš in tudi pripadajočih gospodarskih objektov v mestu je bilo lesenih. Pogosto so jih uničevali požari, tako za mestne tesarje ni nikoli primanjkovalo dela. Postajali so zelo iskani obrtniki in vse bolj pomembni. V tistem času so začeli izkoriščati tudi vodo kot pogonsko silo za žaganje lesa. Nenadomestljiva je bila zlasti pri izdelavi stenskih in strešnih elementov. Največji spomenik slovenske tesarске obrti je prav gotovo kozolec, ki še danes krasí slovensko podeželje. Pomembna pa sta tudi kašča in kmečka hiša z masivnim stropom, ki pomeni vrhunec tesarškega dela pri oblikovanju notranjega prostora. Poleg stavbnega tesarstva sta znani tudi ladijsko in železniško tesarstvo. Žal danes tesarstva obrt pri nas izumira in le malo je še tesarjev, ki znajo s tesačo obdelati deblo v uporabo tram. Njihovo nekdanje težko delo so že povsem nadomestili stroji. Ni več tradicije, da bi oče učil sina tesarске obrti, in tako se ta obrt nič več ne prenaša iz roda v rod.

Kako se je tesarstva obrt, ki je prav gotovo najstarejša, razvijala na Slovenskem, si lahko danes ogledamo v Tehničnem muzeju v Bistri, kjer je del stalne zbirke namenjen njenemu temu. Tesarstva obrt na Slovenskem je zelo cvetela na Kočevskem, kjer so se širili bogati gozdovi v lasti ali najemu pomembnejših plemiških družin in v lasti ali zakupu kočevskih Nem-

cev. V teh gozdovih so Slovenci iz okoliških vasi kot gozdni delavci vedno dobili delo.

Kočevski Nemci

Naseljevanje na kočevskem ozemlju, ki je segalo od Blok do Bele krajine in od Turjaka do Kolpe, se je začelo že v 12. stoletju, najbolj intenzivno pa je bilo v 14. stoletju, ko so tja začeli prihajati nemški kolonisti. Privabljal jih je grof Oton Ortenburški, ker je želel kultivirati takrat še neprijazne gozdove Kočevskega in Snežnika. Rodbina Ortenburških je na Kočevskem gospodovala vse do izumrtja leta 1418. Za njimi so posestva prevzeli Celjani in jih okrasili do svojega izumrtja leta 1456, ko jih je dobil njihov pravni naslednik Habsburžan. V začetku 17. stoletja so nad kočevskim ozemljem zagospodovali Khislci, od njih pa so zemljišča leta 1641 kupili gospodje Turjaški.

V 17. stoletju je J. V. Valvasor v svoji knjigi Slava vojvodine Kranjske opisal te kraje takole: Kočevsko okrog Kočevja je celo grofija. Objudena je s tako imenovanim Kočevci. Tu so mnoge visoke gore in velike z gozdom porasle pusti-nje, vendar pa tudi nekatere prekrasno cvetoče in bogato blagoslovljene rodovitne doline. Vsako leto pridelajo silno veliko prosa, ovsa in dokaj dobre turščice... Osrednji tržni kraj je bil Kočevje, ki se je zaradi svoje ugodne lege med Ljubljano in hrvaškim primorjem dvignilo nad druge kraje. Kočevski Nemci so bili kot oaza sredi slovenskega ozemlja. Družili so se med seboj in ohranjali svoje navade in običaje ter tudi jezik, ki je skozi stoletja postal prava mešanica slovenskega in nemškega

jezika. Slovenci so mu rekli kar kočevska špraha... Valvasor omenja tudi jezik kočevskih Nemcev. (Tudi v jeziku imajo čudno nemško in skoraj frankovsko govornico, tako da jih Nemec, Kranjec še celo ne, ne more razumeti niti besedice.) Kočevski Nemci so dolga stoletja v miru in blaginji živeli na Kočevskem. Zaradi agrarne krize pa so se začeli že konec 19. stoletja množično izseljevati v ZDA. Tej krizi se je s koncem 1. svetovne vojne pridružila še politična, ki je že napovedovala konec njihove kolonije. Kot Nemci so bili Kočevčari zelo ponosno ljudstvo, zavarovano v svoje poreklo, in med prvo svetovno vojno so bili trdno prepričani o pravičnosti vojne in tudi o zmagi Avstrije. Poraz in celo razpad Ogrske sta zato njihov ponos krepko potolkla. V novi državi, Kraljevini Jugoslaviji se niso dobro počutili, kajti nova oblast zanje ni imela razumevanja.

Kočevski Nemci so se zaradi neugodnih razmer za poljedelstvo, predvsem zaradi pomanjkanja vode na kraških tleh, preživljali največ s krošnjarjenjem in z lesom, s katerim so bili kočevski gozdovi zelo bogati. Za delo v gozdu so imeli zaposlene številne sezone delavce iz bližnjih vasi. Za obdelavo tramov so imeli tudi svoje gozdne žage. Deloma pa so se na izkrčenih gozdnih površinah ukvarjali tudi z živinorejo. Novo upanje jim je zraslo z drugo svetovno vojno, vendar je kmalu splahnelo, saj je po okupaciji z razkosanjem Slovenije kočevski del padel pod italijansko oblast. Za večino je bil to nesprijemljiv udarec. Veliko pa je med njimi naredila propaganda, ki jim je v nemškem okupiranem delu obljubljala skoraj idealno življenje.

Pozimi 1941/42 se je večina kočevskih Nemcev izselila s Kočevskega na ozemlje, okupirano od Nemcev, v novonastali nemški rajh. Prepričani so bili, da tokrat Nemčija ne bo poražena in da je njihova prihodnost na strani Nemčije. Nepremično premoženje in tretjino premoženja, predvsem živino in žito, ki ga niso mogli vzeti s seboj, so prodali Italijanom oz. njihovemu agrarnemu zavodu za nepremičnine EMONI. Za Kočevčari so ostale kot po kugi prazne mogočne kmetije, prepuščene propadanju. Večina kočevskih Nemcev se na svoje domove, kjer so stoletja gospodarili, ni nikoli več vrnila. Izpraznjeno kočevsko ozemlje z okolico pa je postalo vrelišče revolucionarnega in narodnoosvobodilnega gibanja na Slovenskem. Po vojni je zemlja kočevskih Nemcev prešla v splošno ljudsko premoženje, katerega večino je 1952 upravljalo Kmetijsko gospodarsko podjetje Kočevje. Danes na nekoč močno nemško kolonijo na robu slovenskega ozemlja spominja le še kup ruševin po kočevskih gozdovih in nekaj pravih kočevskih potomcev. V Kočevskih Poljanah danes živijo še štiri družine, ki govorijo kočevski jezik. Med njimi je tudi osemdesetletni Ferdo Haferle, ki se rad spominja nekdanjih časov. Razseljeni kočevski Nemci pa na domove svojih prednikov še danes niso pozabili. Vsako leto imajo prvo nedeljo v avgustu organizirano srečanje v Celovcu. Svoja srečanja pa imajo tudi Kočevčari, naseljeni v ZDA.

Delo kočevskega tesarja je bilo zelo težko

Premožni Kočevčari so imeli za delo v gozdovih zaposlene logarje, tako imenovane borštarnarje, ki so imeli svoj sedež na Posnicah. Bili so vez med lastniki ali zakupniki gozdov in gozdnimi delavci. Skrbeli so za najem gozdnih delavcev, za

odbiranje in označevanje dreves, ki jih je bilo potrebno podreti in stezati, za plačilo najetim delavcem ter za odvoz lesa iz gozda do žag.

Tesarjevo delo v gozdu je vključevalo tudi podiranje dreves, ki jih je poprej označil logar. Podrtemu drevesu je bilo treba najprej oklestiti veje in ga nato pripraviti za glavno tesarjevo delo - tesaenje. Tesar je okroglo obliko debela s tesaenjem spremenil v štirioglati tram.

Delavci v gozdu so bili predvsem slovenski tesarji, doma iz bližnjih vasi. Zelo veliko jih je bilo tudi iz Organijski sel pri Straži. Po dogovoru z logarjem so se tesarji po dva ali štirje peš odpravili od doma v ponedeljek zarana na dogovorjeno mesto v kočevskem gozdu. Njihov delavnik je bil od zore do mraka in od ponedeljka do sobote. S seboj so morali imeti orodje, hrano in vse drugo, potrebno za tedensko delo in življenje v gozdu. Poskrbeli so tudi za prvo pomoč, ki je bila sestavljena iz povoja in majhne stekleničke žganja, s katerim so morebitno rano razkužili. Tesarstva sezona za stavbne tramove in kritino je trajala od pomladi po pozno jeseni. Tesa se je predvsem smrekov les. Pozimi so tesali le švelarje (pragove) za železniške proge, kar so delali večinoma belokranjski tesarji. Švelarji so bili trdna in obenem prožna vez med gramozno podlago in tirnicami. Neimpregnirani hrastovi pragovi so zdržali mehanske pritiske 12 let, borovi 8 let in bukovi le 3 leta. Impregnirani s katranskim oljem pa so bukovi in hrastovi zdržali do 25 let in borovi do 18 let.

Tesarstvo delo je bilo zelo naporno, saj podiranje dreves in vihtenje do tri kilograme težke tesače res ni bilo lahko. Zato so to delo šteli za izključno moško. Bilo pa je tudi solidno plačano. Ženske v tesarški tabor v gozdu praviloma niso prihajale. Njihova dolžnost je bila doma skrbeti za običajno veliko družino.

Lovci so pomagali Mateju

Pomoč za Mateja, ki se je poškodoval ob eksploziji stare italijanske bombe

Čretež, v davni znan po gradu, danes del lovišča LD Mokronog. Ko se vračam z jutranjega lova, se na pragu samotne kmetije žgajnarjevih pogosto pojavijo malo zaspane, a zvedave oči desetletnega Mateja in njegovega mlajšega bratca Boruta.

Nekega poletnega dne Mateja ni bilo na pragu, pogled njegove stare mame pa je bil trpeč. Še isti dan sem zvedel, da so se prejšnji dan Matej, bratranec in sestrični igrali pri čebelnjaku, kjer se je, nihče ne ve kako, znašla tudi stara italijanska bomba in eksplodirala. Vsi otroci so bili poškodovani. Mateju je bomba odtrgala desno roko v zapestju. Tako je vojna, ki je že zdavnaj minila, znova pokazala svoj kruti obraz.

Nesreča pa ni pretresla le otrok in njihovih najbližjih, ampak tudi lovce LD Mokronog, katere član je tudi Matejev oče. Z Matejem smo se pogosto srečevali. Videli smo ga, kako je shodil, nam ponujal svoje igrače, začel govoriti, kako je doživel prvo nesrečo, ko mu je elektrika poškodovala prste leve roke, kako je poslušal lovske zgodbe in dogovore in kako je

hranil in občudoval svoje ljubljene konje.

Ko smo razmišljali o njegovi poškodbi in posledicah, smo ugotovili, da bi mu koristil računalnik. Začeli smo z zbiranjem denarja. Kjerkoli smo se oglašili, so pozdravili našo zamisel in s svojimi prispevki pomagali Mateju narediti za novoletne praznike nekaj posebnega. Poleg računalnika pa smo z zbranim denarjem lahko kupili še računalniško mizo in stol.

Lovska družina Mokronog se iskreno zahvaljuje vsem, ki so po svojih možnostih sodelovali v tej dobrodelni akciji. To so: Občina Trebnje, KS Trebelno in Mokronog, Dorema Mokronog, Tom Mokronog, Plasta Mokronog, Lions klub Trebnje ter LD Trebelno in lovci LD Mokronog s prijatelji iz Gorenjske.

Najlepša zahvala vsem pa so bile ob prejemu darila sijoče oči mladega Mateja, ki mu leto 2000 ni prineslo sreče, prineslo pa mu je spoznanje, da v nesreči le ni ostal čisto sam.

Za LD Mokronog,
JOŽE HOČEVAR

NADLEŽNI POKROVI SO UTIHNILI - Leto potem, ko so slavnostno zaključili talno obnovo kostanjeviškega otoka, so morali na obeh otoških ulicah zamenjati pokrove jaskov, nameščenih na vozišču ulic. Prebivalci otoka so se nenehno pritoževali zaradi hrupa, ki so ga pod avtomobilskimi kolesi povzročali pokrovi. Da so jih na otoku namestili samo na vežišču blizu 70, pa je bilo rečeno nerazumljivo. (Foto: M. Vesel)

Z ODDIHA V BOHINJU - Učenke OŠ Grm so letos postale ekipne državne prvakinje v atletiki. Odbor za šolska tekmovanja RS jih je nagradil z enotredskimi počitnicami v Bohinju. Dvajset deklet v spremstvu staršev, z učiteljico in trenerko Majdo Križe in ge. Čengije se je na odhodu odpravilo 9. julija. V tem tednu so vsak dan redno trenirale, rolale, veslale po jezeru, hodile na pohode, se preizkušale v angleščini in na Malih sivih celicah. Dekleta pravijo, da je bil teden neponovljiv.

LETOS ŽE ČETRTI ORATORIJ - Člani društva Kresnička iz Sodražice že četrto leto skrbijo za prijetne počitnice tamkajšnjih otrok. V letošnji četrti Oratorij se je prijavilo največ udeležencev doslej, kar 130 otrok iz Sodražice, Ribnice in Loškega Potoka. Program je zelo razgiban. Mladi poglobljajo osnovne pravine, kot so prijateljstvo, dobrota in pogum. Ker jih je pomembno spodbujati k delovnim navadam, večino dneva preživijo v priložnostnih delavnicah. Po kosilu sledijo različne igre, ki sta jih pripravili sestri Mateja in Lucija z Rakovnika ter bogoslovec Žoltan, sicer doma iz Vojvodine. Otroci so se veselili srečanja s srebrnomašnikom Mirkom Virantom iz Globeli in njegovim prijateljem Ivanom Miheličem iz Podklanca. Letošnja novost je izlet na Brezje in Bled. (Foto: M. G.)

S HRANO IN ZELIŠČI DO ZDRAVJA

Močna hrana tudi jemlje moč!

Poznam ljudi, ki berejo moje prispevke v Dolenjskem listu in večkrat mi kdo reče: "Tisti, ki so po pisarnah, že lahko živijo ob lahki in brezmesni hrani, mi, ki težko delamo po ves dan, pa potrebujemo močno, največkrat mesno hrano!"

Nekdo drug, ki je bil tudi zraven, je dejal, da močna hrana, ki je največkrat tudi preveč mastna, slana in sladka, res ni zdrava, vendar kako narediti, da bi ob zdravi in lahki hrani tudi fizično delali, poleti tudi po 12 ur. Kot v en glas sta oba povedala, da bi bila rada zdrava, srečna in dolgo živela, kakor sem to zapisal v zadnjem prispevku.

Moja sogovornika sta že na videz kazala precej več let, kakor sta bila stara. Imela sta po nekaj kroničnih boleznih in od telesnega napora sta se spočila v dneh bolniške, posebno v zadnjem času, ko podjetja preverjajo, kaj počno njihovi delavci, ko so na bolniški. Predlagal sem jima, da primerjamo njuno "močno hrano" s tisto, ki bi jima jo svetoval jaz.

Preden gresta na delo, spi je prvi šilce žganja, drugi pa skodelico prave kave. Predlagal sem jima, če že ne moreta ali nimata časa zajtrkovati, naj na tešče popijeta zeliščni čaj, ki naj bo sladkan z zvrhano žlico medu. Za malico si v bližnji trgovini kupita bel kruh, ceneno salamo ali konzervo in po dve steklenici piva. Moj nasvet je bil: za malico bi si že prejšnji dan pripravila različne kosmiče, kuhano pšenico, žgance ali močnik. Čez noč bi bila hrana v hladilniku, pred odhodom na delo pa dobro ogreta in dana v posodo, ki ohranja toploto. Šele sedaj bi hrano tudi solil, zabelil z oljem ali kislo smetano, po želji pa tudi posladkal z medom. Namesto močnega kosila z velikim kosom ocvrtega ali pečenega mesa in praženega krompirja bi si pripravila okusno zelenjavno juho, košček na kratko kuhanega govejega mesa z raznovrst-

no prilogo, veliko solate in kozarec dobrega vina. Tudi večerja naj bi bila lahka in že nekaj ur pred spanjem.

Sogovornikoma sem tudi povedal, da se motita, če mislita, da močna hrana daje moč. Bolj je hrana na različne načine pripravljena, težje jo telo prebavi. Dobro tretjino energije telo porabi, da hrano prebavi v preprostejšo, saj lahko le takšno porabi za energijo in obnovo celic. To je tako, kot če bi kopali jarek in bi vsakokrat, ko vržemo lopato zemlje, precejšen del padel nazaj. Ne smemo tudi pozabiti, da so ob presnovi take hrane preobremenjeni prebavni organi in najvažnejše žleze z notranjim izločanjem, kot so jetra, trebušna slinavka itd.

Sele ko sem svoje priporočila podkrepil s primerjavo, kako je bilo nekdanj in med zadnjo vojno, sta mi začela prikivati. Da so na vasi lahko preživeli, so morali vsi, od rane mladosti do pozne starosti, težko delati ves dan. Malo mesa je bilo na krožnikih le ob nedeljah in večjih praznikih. Moč za delo so dobili iz žitaric in doma pridelane zelenjave in sadja.

Slišim, da je tudi pri nas veliko revnih, ki so lačni in podhranjeni. Da stane tako imenovana življenjska kosarica precej več od minimalne plače, ki jo dobiva vsak tretji delavec. Če pa bi malo spremenili navade in jedli hrano, ki jo res potrebujemo, bi ne bilo lačnih in revnih. Moja največja želja "stori-mo čim več za zdravje, da bomo srečni dolgo živeli in na koncu spokojno umrli", se bo tako lahko uresničila.

IVAN MARŠIČ

OB SVETOVNEM TEDNU DOJENJA

Dojenje v dobi informatike

Za uspešno dojenje ni vedno dovolj le želja in odločitev, temveč so potrebne tudi ustrezne informacije

Vsako leto prvi teden v avgustu v več kot 120 državah sveta praznujejo svetovni teden dojenja. Letošnja tema številnih akcij, ki jih vodi WABA (World Alliance for Breast-feeding Action), je Dojenje v dobi informatike.

Cilji letošnjega svetovnega tedna dojenja so osvetlitev in uporaba različnih oblik komunikacije za razširjanje ključnih informacij, idej in izkušenj o dojenju ter zagotavljanje in spodbujanje inovativnih in delujočih načinov pomoči doječim materam.

Mednarodna zveza za dojenje (La Leche League International), ustanovljena 1956, je neprofitna, nepolitična in nereligiozna mednarodna organizacija, ki jo vodijo svetovalke za dojenje in voditeljice skupin LLL. Poleg njih sodelujejo tudi očete in strokovnjaki iz vsega sveta. Deluje kot nevladna organizacija, svetovalka pri Unicefu ter agencija pri Združenih narodih.

LLL je bila ustanovljena zato, ker so izkušnje mnogih mater pokazale, da za uspešno dojenje ni vedno dovolj le želja in odločitev, temveč so potrebne tudi ustrezne informacije, podpora in pomoč. Vsako leto nove znanstvene raziskave potrjujejo, kako pomembno je izključno dojenje v prvih šestih mesecih otrokovega življenja in nadaljevanje dojenja ob primerni, zdravi prehrani v prvih dveh letih. Materino mleko zagotavlja optimalno hrano za dojenčka, zmanjšuje pojav velikega števila obolenj in pripomore k zdravi rasti in psihosocialnemu razvoju. Dojenje prav tako zmanjšuje možnosti za nastanek raka na dojkah in maternici pri ženskah, zmanjšuje slabokrvnost zaradi pomanjkanja železa in osteoporoze.

Slovenske skupine, ki v okviru LLL delujejo že več kot dve leti, so letos naredile veliko za doseg teh ciljev. Objavljale so članke, preko interneta so organizirale pomemben vir informacij o slovenskih skupinah LLL, organizirale so srečanja mater, učenje dojenja in pomoč. Sveto-

vanje poteka brezplačno po telefonu, za podrobnejše informacije pa imajo tudi svoji internetni strani:

http://med.over.net/klinicne_stroke/porodnistvo/dojenje/index.htm in <http://www.prairienet.org/llli/WebSlovenija.html>.

za LLL Slovenija,
KARMEN MLINAR

Priporočilo za poletno branje

V knjigi z naslovom Zveni modro so zavite modrosti, prebliski in svarila pisatelja Zvoneta Modreja, ki tako s svojo četrto knjigo popelje bralca k razmišljanju o življenju, kakršno se pač razvije: od uspehov do padcev, od jutra do večera, od upa do obupa. To je življenje, ki ga živimo, od nas pa je odvisno, kako se na izkušnje odzovemo.

Po njegovih knjigah - Sreča je metulj, Čudež ljubezni, Tvoje odločitve in Zveni modro - nam je lažje, če prisluhnemo sebi in avtorju, ki nas ob osebnih preizkušnjah nauči sprejemati življenje s teže plati. Nobena težka preizkušnja ni zaman, iz vsake lahko zrasemo ter v vsaki najdemo neko sporočilo in nauk: življenju se ne upirajmo, ampak ga sprejmemo kot darilo, vsaka stvar je namreč tudi za nekaj dobra. Tako je sam sprejel bolezen kot darilo, da bo sedaj, ko ima čas, lahko pisal in vlival ljudem upanje. S svojimi izkušnjami je odprl nov pogled in odzive na težave, saj nikoli ne smemo obupati, vedno moramo upati in verjeti v dobro.

Tako nam tudi v zadnji knjigi boža dušo, ko prebiramo svarila in prebliske. Za mnoge je sreča le imeti in dobiti, ob knjigah Zvoneta Modreja pa zažutimo in si zaželim tudi dati. V teh poletnih dneh, ko si moramo vzamemo čas zase in posežejo po knjigah, vam želim, da bi spoznali modrosti in postali modri tudi zase. Takšni boste srečni in veseli delili z drugimi.

E. VARDIJAN

REKREATIVNI DAN ŽOLNIRJEVIH DELAVCEV - V začetku julija so delavci kolektiva gostilne Žolnir doživeli lepo presenečenje. Šefinja Fanika Sevshek vsako leto pred kolektivnim dopustom organizira skupno večerjo ali piknik, letos pa je za svoje zaposlene pripravila športno-rekreativni dan. Odpeljali so se v Oslinico, kjer so jih prijazno sprejeli v tamkajšnjem kmečkem turizmu, nato pa so se oblekli v neoprenske obleke, vzeli čelade in rešilne jopiče ter se odpeljali do bližnje Kolpe. Tam so jih čakali raftarji s svojimi rafti. V tri ure dolgi poti po Kolpi so prevozili 9 kilometrov brzic, deležni pa so bili tudi nekaj mirne vode. Malce utrujeni, vendar zelo zadovoljni, so eni nadaljevali z lokostrelostvom, drugi so igrali tenis ali odšli na sprehod, tretji pa na kolo. Domov so se vrnili dobre volje in polni lepih doživetij in občutkov. (T. A.)

DOLENJCI V LOGARSKI DOLINI - Zadnjo julijsko soboto smo opravili tradicionalni izlet naročnikov Dolenjskega lista in tudi ostalih, in sicer v Logarsko dolino. Odločitev je bila pravišnja, saj smo pred poletno soparino vsaj za dan ušli v prijetno zavetje zgornjeslovenskih gozdov. Po ogledu Solčavskih dnevov turizma smo krenili po logarski naravoslovno-etnografski poti, se peš odpravili do Govca v Robanovem kotu in si ob povratku domov ogledali še Kamnik. Ob pogledu na res lepo urejeno staro mestno jedro, parkovne in sprehajalne poti je marsikomu prišlo na misel, za kaj vse smo prikrajšani Novomeščani. (Foto: Majda Luzar)

VESELJE NA TABORU MLADIH - Devet otrok in štirje odrasli so preživeli počitnice na Štravberku pri Otočcu v brunarici Pri Rakcu, katere lastnik je Franci Kastelic. Vodja tabora, ki ga je organizirala Zveza častnikov krajevnih organizacij Otočec, je bil Vili Plevnik. Otroci so preživeli šest julijskih dni v naravi, pomagali so pri pripravi obrokov in prenašanju vode iz bližnjega studenca, igrali nogomet, med dvema ognjema, badminton in pikado. Največ navdušenja je požel vaščan Štravberka, ki je pripeljal dva osedlana konja, na katerih so otroci lahko jahali. (Foto: H. Murgelj)

POLETNI TABOR - Skavtinja in skavti skupine Gorjanski medvedje - Novo mesto I so v Matkovem kotu v Logarski dolini postavili taborni prostor, kjer se je na prijetnem in poučnem bivanju zbralo kar devetdeset članov. Na sliki: slovesna prisega ob skavtski zastavi. Levo duhovni asistent Branko Potočnik. (Foto: D. Hrovatič)

SLOVESNOST OB PREVZEMU NOVEGA VOZILA - Na svečanosti minulo soboto, ki so jo podelili gasilci in praporščaki iz nekaterih PGD trebanjske občine in iz PGD Globodol, je predsednik GZ Trebnje Anton Strah izročil ključ novega gasilskega vozila predsedniku PGD Vrhe Jožetu Lipoglavski. Svečanosti so se udeležili tudi predsednika KS Svetinja in Dobrič ter dobriški župnik Ivan Povšner, ki je novo vozilo tudi blagoslovil. Društvo je ob tej priložnosti podelilo zahvale za pomoč pri nakupu vozila in priznanja nekaterim članom društva za uspešno društveno delo. (Foto: Mojca Femec)

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridržuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 2.8.

SLOVENIJA 1

7.55 Tedenski izbor: Kultura; Odmevi; Zgodovinski parki in vrtovi v Sloveniji; Pod klobukom; Zgodbe iz školjke; Svet narave, nad.; Vino moje dežele; Umetnost bivanja; Gradovi - 13.00 Poročila - 14.10 Intervju - 15.00 Ivana Orleanska, nad. - 16.30 Poročila - 16.45 Risanka - 17.10 Na liniji - 17.45 Slovenski pesniki in pisatelji - 18.10 Oddaja o znanosti - 18.45 Risanka - 19.00 Kronika - 19.30 Dnevnik - 20.05 Tednik - 21.00 Na vrat na nos, nan. - 22.00 Odmevi - 22.50 Dododek v mestu Gogi, ob 100-letnici rojstva Slavka Gruma - 0.15 Brane Rončel izza odra

SLOVENIJA 2

10.30 Vremenska panorama - 15.00 Videospotnice - 15.35 Naše 20. stoletje, nad. - 16.30 Rad imam Lucy, nan. - 17.00 Dr. Quinnova, nan. - 18.00 Poroka na papirju, kanadski film - 19.30 Videospotnice - 20.05 Osamljeni planet - 20.55 Poseben pogled, film - 22.20 Sopranovi, nad. - 23.10 Zločinski tango, nan.

KANAL A

9.30 Mladenič v modrem, nan. - 10.25 Policist s srcem, nan. - 11.50 Ricki Lake - 12.45 Mozaik Slovenije - 14.15 Skrita kamera - 14.45 Prince z Bel Aira, nan. - 15.15 Ricki Lake - 16.15 Temna luka, nan. - 17.10 Providence, nan. - 18.00 Družina za umret, nan. - 18.30 Tretji kamen od sonca, nan. - 19.00 Obalna straža, nan. - 20.00 Ljubezen in zmešnjava, ameriški film - 21.40 Seinfeld, nan. - 22.10 Zvezdna vrata, nan.

POP TV

8.30 Oprah show - 9.30 Vse za poljub, nad. - 10.30 Črni biser, nad. - 11.20 Obala ljubezni, nad. - 12.10 TV Dober dan, nan. - 13.30 Newyorška policija, nan. - 14.20 Zakon v Los Angelesu, nan. - 15.45 Oprah show - 16.40 Obala ljubezni, nad. - 17.30 Črni biser, nad. - 18.20 Vse za poljub, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 TV Dober dan, nan. - 20.50 Rastresena Ally, nan. - 21.40 Prijatelj, nan. - 22.10 Zahodno krilo, nan. - 23.00 Zlobni dvojček, nan. - 23.50 M.A.S.H., nan.

VAŠ KANAL

13.05 Ste sinoči spregledali? - 13.40 Video strani - 17.00 Pokličite župana! - 18.00 Slovenica, ponov. - 18.50 Nas poznate? - 19.00 Novice - 19.15 24 ur - 20.00 Sara - kontaktna oddaja - 19.15 24 ur - 20.00 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.20 Tedenski kulturni pregled - 21.40 Iz združenja lokalnih TV - 22.10 Avtomobilsko zrcalo - 22.45 Nas poznate? - 23.00 Novice

HTV 1

7.00 Dobro jutro, Hrvaška - 9.05 Čarovnija, nan. - 10.00 Poročila - 10.05 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.40 Naša zemlja, nad. - 13.30 Poletni program - 16.25 Glasba - 16.35 Risanka - 17.05 Hugo - 17.30 Hrvaška danes - 18.00 Morje in otroci, dok. oddaja - 18.35 Kolo sreče - 19.13 Risanka - 19.30 Dnevnik - 20.05 Reševanje v planinah, nad. - 20.40 Kulturno poletje - 21.40 Iz sveta dogajanja - 22.10 Odmevi - 22.30 Seks v mestu, nad. - 23.00 Družina Soprano, nad. - 23.55 Od zemlje do Lune, nad. - 0.40 Nočni program

HTV 2

8.00 Panorama hrvaških turističnih središč - 17.15 Poročila za gluhe in naglušne - 17.20 Severni veter, nad. - 18.05 Naša zemlja, nad. - 19.00 Na zdravje, nan. - 19.30 Policija, nan. - 20.10 Čarovnija, nad. - 21.05 Poročila - 21.20 Urgenca - 22.10 Nevidni človek, nan. - 22.55 Umetnine svetovnih muzejev

PETEK, 3.8.

SLOVENIJA 1

7.55 Tedenski izbor: Kultura; Odmevi; Pod pekrsko gorco; Ključkeve dogodivščine; Risanka; Na liniji; Slovenski pesniki in pisatelji; Odkrivajmo znanost; Slovenski magazin; Sofie, drama - 13.00 Poročila - 13.25 Alicja, kulturni magazin - 14.15 Na vrat na nos, nan. - 15.05 Vsakdanjik in praznik - 16.00 Mostovi - 16.30 Poročila - 16.45 Ole Aleksander, nad. - 17.00 Rdeči grafit - 17.45 Zgodbe iz Amerike - 18.45 Risanka - 19.00 Kronika - 19.30 Dnevnik - 20.05 V dobrem in slabem, nan. - 21.00 Deteljica - 21.10 Fina gospa, nan. - 22.00 Odmevi - 22.50 Polnočni klub

SLOVENIJA 2

10.30 Vremenska panorama - 15.00 Videospotnice - 15.35 Mogočne konstrukcije, nan. - 16.30 Rad imam Lucy, nan. - 17.00 Dr. Quinnova, nan. - 18.00 After Jimma, film - 19.30 Videospotnice - 20.00 Deset let pozneje, dok. oddaja - 21.00 Plemstvo, nad. - 21.45 Engelchen Flieg, nemški film - 23.15 Zgodbe Ruth Rendell, nan. - 0.05 Iz slovenskih jazz klubov

KANAL A

9.30 Mladenič v modrem, nan. - 10.25 Policisti s srcem, nan. - 11.50 Ricki Lake - 12.45 Pop'n'roll - 14.15 Skrita kamera - 14.45 Prince z Bel Aira, nan. - 15.15 Ricki Lake - 16.15 Temna luka, nan. - 17.10 Providence, nan. - 18.00 Družina za umret, nan. - 18.30 Tretji kamen od sonca, nan. - 19.00 Obalna straža, nan. - 20.00 Plava laguna, ameriški film - 22.00 Felicity nan. - 22.50 Mesecniki, nan. - 23.40 Striptizete, nan. - 0.10 Dannyjeve zvezde

POP TV

8.30 Oprah show - 9.30 Vse za poljub, nad. - 10.30 Črni biser - 11.20 Obala ljubezni, nad. - 12.10 TV Dober dan, nan. - 13.30 Newyorška

policija, nan. - 14.20 Zakon v Los Angelesu, nan. - 15.45 Oprah show - 16.40 Obala ljubezni, nad. - 17.30 Črni biser, nad. - 18.20 Vse za poljub, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 TV Dober dan, nan. - 20.50 Rastresena Ally, nan. - 21.40 Prijatelj, nan. - 22.10 Zahodno krilo, nan. - 23.00 Neymar dirke, nan. - 23.50 M.A.S.H., nan.

VAŠ KANAL

13.05 Ste sinoči spregledali? - 13.40 Video strani - 17.00 Avtomobilistično zrcalo - 17.30 Turistična oddaja - 18.00 Kmetijski razgledi - 18.30 Tedenski kulturni pregled - 18.45 Nas poznate? - 19.00 Novice - 19.15 24 ur - 20.00 Sara, ponov. - 21.00 Novice - 21.20 Brez panike, ponov. - 21.40 Motosport mundial - 22.10 Kako biti zdrav? - 22.50 Nas poznate? - 23.00 Novice

HTV 1

7.00 Dobro jutro, Hrvaška - 9.05 Čarovnija, nan. - 10.00 Poročila - 10.05 Program za otroke in mladino - 12.40 Naša zemlja, nad. - 13.35 Poletni program - 16.20 Glasba - 16.30 Naravni parki - 17.05 Hugo - 17.30 Hrvaška danes - 18.00 Morje - 18.35 Kolo sreče - 19.13 Risanka - 19.30 Dnevnik - 20.05 Skupaj do zvezd - 21.10 Idealni mož, film - 22.50 Odmevi - 23.10 Seks in mesto, nad. - 23.35 Družina Soprano, nad. - 0.30 Od Zemlje do Lune, nad. - 1.30 Nočni program

HTV 2

8.00 Panorama hrvaških turističnih središč - 17.15 Poročila za gluhe in naglušne - 17.20 Urgenca, nan. - 18.05 Naša zemlja, nad. - 19.00 Zakonske vode, nan. - 19.30 Policija, nad. - 20.10 Zakon in red, nan. - 21.00 Poročila - 21.10 Zabavna oddaja - 22.15 Pravi čas - 23.45 Umetnine svetovnih muzejev

SOBOTA, 4.8.

SLOVENIJA 1

7.55 Tedenski izbor: Kultura; Odmevi; Zgodbe iz školjke; Radovedni Taček; Na liniji; Gospod Brundo in zmajček Napihajček, danski film; Lingo; Tednik - 13.00 Poročila - 13.25 Bila sva mlada oba - 13.55 Mostovi - 14.30 Pod piramido - 15.00 Sestrica, film - 16.30 Poročila - 16.45 Pika Nogavička, ris. nan. - 17.10 Carski sel, ris. nan. - 17.50 Na vrtu - 18.15 Ozare - 18.20 Novi raziskovalci, nan. - 18.50 Risanka - 19.00 Danes - 19.05 Utrip - 19.30 Dnevnik - 20.05 Vrnitev obiskovalcev, film - 21.30 Oko viharja, dok. nan. - 22.30 Poročila - 22.30 Oz, nad.

SLOVENIJA 2

9.30 Tedenski izbor: Videospotnice; Caroline v velemestu; Murphy Brown, nan.; Jasno in glasno; Venček narodnozabavnih - 13.15 Osamljen planet - 19.30 Videospotnice - 20.05 Cecilia Bartoli v Italiji - 21.35 Praksa, nan. - 22.25 Sobotna noč - 23.25 SP v atletiki

KANAL A

10.00 Dolgo vroče pletje, ameriški film - 12.00 Beverly Hills 90210 - 13.00 Pop'n'roll - 14.00 Mladoporočenci - 14.30 Komedija zmešnjav - 15.00 Na sever, nan. - 15.50 Skrita kamera - 16.20 Kot oče in sin, film - 18.10 Malcolm in Eddie, nan. - 18.40 Beverly Hills 90210, nan. - 19.30 Malcolm in Eddie, nan. - 20.00 Lov za zakladom, nan. - 20.50 Sheena, kraljica džungle, nan. - 21.40 Tujec, film - 23.15 Striptizete, nan. - 23.45 Najbolj neumni roparji, nan.

POP TV

8.30 Risanke - 12.30 Oliver Twist, film - 13.30 Zakon v Los Angelesu, nan. - 14.30 Prva izdaja, nan. - 15.20 Lepo je biti milijonar - 16.30 Otroški zdravnik, nan. - 17.30 Varni prehod, film - 19.15 24 ur - 20.00 Romeo in Julija, film - 22.10 Samo ti, film

VAŠ KANAL

13.05 Ste sinoči spregledali? - 13.25 Video strani - 17.00 Kako biti zdrav? - 17.30 Motosport mundial - 18.00 Iz združenja LTV - 18.30 Belokranjski obzornik - 19.00 Novice - 19.15 24 ur - 20.00 Slovenica, ponov. - 21.00 Novice - 21.15 Od sobote do sobote - 21.30 Zelena bratovščina - 22.30 Rezerviran čas - 23.00 Novice

HTV 1

8.10 Film - 10.00 Poročila - 10.05 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.30 Glasbena oddaja - 13.00 Prizma - 14.05 Poročila - 14.15 Oprah show - 15.00 Orka, film - 16.00 Zlata dekleta, nan. - 16.30 Vinarjeve hčere, nad. - 16.40 Risanka - 17.20 Oni nas potrebujejo, dok. film - 17.50 Zabavno informativni program - 19.30 Dnevnik - 20.10 Operacija Dumbo Drop, film - 21.55 Moške svinje - 22.25 Poročila - 22.35 Serijski zločini, nad. - 1.55 Nočni program

HTV 2

8.00 Panorama hrvaških turističnih središč - 13.20 Hišni ljubljenci - 14.05 Risanka - 14.30 Čarovnija, nad. - 17.55 Občinstvo, film - 19.30 Policija, nan. - 20.10 Največje romance 20. stol. - 20.40 Poročila - 21.00 Split 2001 - 23.00 Svet zabave - 23.30 Umetnine svetovnih muzejev

NEDELJA, 5.8.

SLOVENIJA 1

8.00 Živžav: Telebajski; Mali letenci medvedki - 9.55 Nedeljska masa - 11.00 Srečanje z živalmi - 11.30 Pota slovenskega pokristjanjevanja - 12.30 Ljudje in zemlja - 13.00 Poročila - 13.20 Pod klobukom - 14.10 V dobrem in slabem, nan. - 15.00 Fina gospa, nan. - 15.30 Sledi - 16.00 Cari začimb - 16.30 Poročila - 16.45 Vsakdanjik in praznik - 17.45 Alpe-Donava-Jadran - 18.15 Strela v gorah, dok. oddaja - 18.45 Risanka - 18.50 Zrebanje lota - 19.00 Danes - 19.05 Zrcalo tedna - 19.30 Dnevnik - 20.05 Kri ni voda, nad. - 21.40 Večerni gost - 22.35 Poročila - 22.55 The Florentine, film

SLOVENIJA 2

9.55 Tedenski izbor: Videospotnice; Plemstvo, nad.; Obljubljena dežela; Pripravljeni; Mednarodni festival mladinskih pevskih zborov - 13.00 Plenici, nad. - 16.20 Borsalini, film - 17.45 Olimpijski magazin - 18.15 SP v atletiki - 19.30 Videospotnice - 20.05 Naše 20. stoletje, dok. nan. - 21.00 Murphy Brown, nan. - 21.30 Turistična oddaja - 22.00 Končnica - 23.00 Posnetek opere - 23.25 SP v atletiki

KANAL A

10.00 V sovražni deželi, film - 12.00 Melrose Place, nad. - 13.00 Pop'n'roll - 14.00 Komedija zmešnjav - 14.30 Na sever, nan. - 15.20 Beg v divjino, film - 17.10 Adijo, pamet, nan. - 18.05 Malcolm in Eddie, nan. - 18.35 Melrose Place, nad. - 19.30 Malcolm in Eddie, nan. - 20.00 Lov za zakladom, nan. - 20.50 Sheena, kraljica džungle, nan. - 21.40 Trojanska vojna, film - 23.10 Striptizete, nan. - 23.40 Adrenalina

POP TV

8.30 Risanke - 11.00 Hroščeborgi, nan. - 11.30 Mladi Herkul, nan. 12.00 Prislulnimo srcu, film - 13.40 Pilot z Aljaske, film - 15.20 Lepo je biti milijonar - 16.30 Gorski zdravnik, nan. - 17.30 Zasledovani, film - 19.15 24 ur - 20.00 Čudežna pištola, film - 21.40 Tat za vedno, nan. - 22.30 Puščavska stava, film

VAŠ KANAL

13.00 Če boste danes z nami - 13.05 Ste sinoči spregledali? - 13.30 Video strani - 17.00 Posnetek dogodka - 18.10 Smo dobri gospodarji? - 19.00 Novice - 19.15 24 ur - 20.00 Belokranjski obzornik - 20.40 Brezskrbne počitnice - 21.00 Novice - 21.15 Od sobote do sobote - 21.30 Kmetijski razgledi - 22.00 Poslednjem divjina - 23.00 Novice - 23.15 Od sobote do sobote

PONEDELJEK, 6.8.

SLOVENIJA 1

8.00 Tedenski izbor: Utrip; Zrcalo tedna; Pod piramido; Ole Aleksander, nad.; Rdeči grafit; Risanka; Svet divjih živali; Zgodbe iz Amerike; Na vrtu; Novi raziskovalci; Sledi - 13.00 Poročila - 13.35 Bila sva mlada oba - 14.00 Ljudje in zemlja - 14.50 Polnočni klub - 16.00 Dober dan, Koroska - 16.30 Poročila - 16.45 Tomažev svet - 16.50 Telebajski - 17.15 Radovedni Taček - 17.45 Življenje v strahu, dok. oddaja - 18.35 Zrebanje 3 x 3 plus 6 - 18.45 Risanka - 19.00 Kronika - 19.30 Dnevnik - 20.05 Klinika pod palmami, nan. - 21.00 Stanjel - vrednost kamnitega trenutka, film - 22.00 Odmevi - 22.50 Brez reza - 23.55 Znameniti umetniki

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 13.40 Videospotnice - 14.15 Genialna opica, dok. oddaja - 15.05 Rad imam Lucy, nan. - 15.30 SP v atletiki - 17.00 Dr. Quinnova, nan. - 18.00 Peta hiša na levi, nan. - 18.30 Štafeta mladosti - 19.30 Videospotnice - 20.05 Mogočne konstrukcije, nad. - 21.00 Med sosedi, nan. - 21.30 Brane Rončel izza odra - 23.50 Atletika

KANAL A

9.30 Mladenič v modrem, nan. - 10.25 Policisti s srcem, nan. - 11.50 Ricki Lake - 12.45 Dannyjeve zvezde - 14.15 Skrita kamera - 14.45 Prince z Bel Aira, nan. - 15.15 Ricki Lake - 16.15 Temna luka, nan. - 17.10 Providence, nan. - 18.00 Družina za umret, nan. - 18.30 Tretji kamen od sonca, nan. - 19.00 Obalna straža, nan. - 20.00 Dick Tracy, film - 21.50 Seinfeld, nan. - 22.20 Zvezdna vrata, nan. - 0.00 Dannyjeve zvezde

POP TV

8.30 Oprah show - 9.30 Vse za poljub, nad. - 10.30 Črni biser - 11.20 Obala ljubezni, nad. - 12.10 TV Dober dan, nan. - 13.30 Newyorška policija, nan. - 14.20 Zakon v Los Angelesu, nan. - 15.45 Oprah show - 16.40 Obala ljubezni, nad. - 17.30 Črni biser, nad. - 18.20 Vse za poljub, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 TV Dober dan - 20.50 Rastresena Ally, nan. - 21.40 Prijatelj, nan. - 22.10 Zahodno krilo, nan. - 23.00 Zlobni dvojček, nan. - 23.50 M.A.S.H., nan.

Nagrade v Novo mesto in Gornjo Radgono

Do roka smo prejeli 146 rešitev in žreb je izmed reševalcev 29. nagradne križanke izbral **Suzano Krašovec in Marijo Magdaleno Bartolj iz Novega mesta ter Silvijo Vodenik iz Gornje Radgone**. Krašovčevi je pripadla denarna nagrada, Bartljeva in Vodenikova pa bosta za nagrado prejeli knjigo. Nagrajenkam čestitamo.

Rešite današnjo križanko in jo pošljite najkasneje do 13. avgusta na naslov: **Dolenjski list, Germova ulica 4, p.p. 212, 8001 Novo mesto**, s pripisom **"križanka 31"**. Ovojnico brez poštne znamke lahko oddate v nabiralnik pri vходу v stavbo uredništva v Novem mestu.

Rešitev 29. križanke

Pravilna rešitev 29. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: **OGRAJEK, SLONICA, TOKOMER, LABOD, VA, AROMATIK, OPOREKA, ATA, BRK, LOVOR, RATIO, HRANA, ARAKS, ENOK, NOVATORSTVO, ADAR, ARTOIS**.

VAŠ KANAL

13.05 Ste sinoči spregledali? - 13.40 Video strani - 17.00 Posnetek dogodka - 18.10 Športni pregled - 18.35 Brezskrbne počitnice - 18.45 Nas poznate? - 19.00 Novice - 19.15 24 ur - 20.00 Pop'evoj!, ponov. - 20.45 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.20 Klepet z... - 22.00 Športni pregled - 22.20 Ferrari festival Otočec 2001 - 23.00 Novice

TOREK, 7.8.

SLOVENIJA 1

7.55 Tedenski izbor: Odmevi; Mostovi; Čarobni šolski avtobus; Radovedni Taček; Tomažev svet; Lahkih nog naokrog; Življenje v strahu, dok. oddaja; Naokoli po Nemčiji; Klinika pod palmami, nan. - 13.00 Poročila - 14.00 Stanjel, večnost kamnitega trenutka, ponov. - 15.00 Znameniti umetniki - 16.00 Duhovni utrip - 16.30 Poročila - 16.45 Oddaja za otroke - 17.05 Izpodnebnik, nad. nad. - 17.45 Odmevi preteklosti, dok. oddaja - 18.45 Risanka - 19.00 Kronika - 19.30 Dnevnik - 20.05 Tramontana, francoska nad. - 20.55 Aktualno - 22.00 Odmevi - 22.50 Sofie, skandinavski drama - 23.40 Odmevi preteklosti, nad.

SLOVENIJA 2

10.30 Vremenska panorama - 13.40 Videospotnice - 14.15 Portret - 15.00 Rad imam Lucy, nan. - 15.30 SP v atletiki - 17.00 Dr. Quinnova, nan. - 18.00 Bandwagon, film - 19.35 Videospotnice - 20.05 Venček narodnozabavnih - 21.00 Hitro in brez bolečin, film - 22.30 Sopranovi, nan. - 23.15 Gusarski pohod, slovenski film - 23.30 Olimpijske igre v Berlinu 1936, nemški film

KANAL A

9.30 Mladenič v modrem, nan. - 10.25 Policist s srcem, nan. - 11.50 Ricki Lake - 12.45 Mozaik Slovenije - 14.15 Skrita kamera - 14.45 Prince z Bel Aira, nan. - 15.15 Ricki Lake - 16.15 Temna luka, nan. - 17.10 Providence - 18.00 Družina za umret, nan. - 18.30 Tretji kamen od sonca, nan. - 19.00 Obalna straža, nan. - 20.00 Muha, film - 21.45 Seinfeld, nan. - 22.15 Zvezdna vrata, nan.

POP TV

8.30 Oprah show - 9.30 Vse za poljub, nad. - 10.30 Črni biser, nad. - 11.20 Obala ljubezni, nad. - 12.10 TV Dober dan - 13.30 Newyorška policija, nan. - 14.20 Zakon v Los Angelesu, nan. - 15.45 Oprah show - 16.40 Obala ljubezni, nad. - 17.30 Črni biser, nad. - 18.20 Vse za poljub, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 TV Dober dan - 20.50 Rastresena Ally, nan. - 21.40 Prijatelj, nan. - 22.10 Zahodno krilo, nan. - 23.00 Zlobni dvojček, nan. - 23.50 M.A.S.H., nan.

VAŠ KANAL

13.05 Ste sinoči spregledali? - 13.40 Video strani - 17.20 Klepet z... - 18.20 Športni pregled - 18.50 Nas poznate? - 19.00 Novice - 19.15 24 ur - 20.00 Obsedenost, film - 21.35 Novice - 22.00 Športni pregled - 22.25 Brez panike - 22.50 Nas poznate? - 23.00 Novice

SREDA, 8.8.

SLOVENIJA 1

7.55 Tedenski izbor: Kultura; Odmevi; Dober dan, Koroska; Risanke; Izpodnebnik, nad.; Lingo; Odmevi preteklosti, dok. oddaja; Tramontana, nad. - 13.00 Poročila - 13.40 Pota slovenskega pokristjanjevanja - 14.10 Gospod Brundo in zmajček Napihajček, film - 15.30 Aktualno - 16.30 Poročila - 16.45 Male sive celice - 17.45 Svet narave, nad. - 18.45 Risanka - 19.00 Kronika - 19.30 Dnevnik - 20.05 Sedmi pečat, film - 22.00 Odmevi - 22.50 Koncert mariborske filharmonije

SLOVENIJA 2

10.30 Vremenska panorama - 15.00 Videospotnice - 15.30 Turistična oddaja - 16.00 Pripravljeni - 16.30 Rad imam Lucy, nan. - 17.00 Dr. Quinnova, nan. - 18.00 Green for Danger, angleški film - 19.30 Videospotnice - 20.05 Športna sreda - 22.00 Kulturno dok. oddaja - 23.00 Sopranovi, nad. - 23.45 Umori, nan.

KANAL A

9.30 Mladenič v modrem, nan. - 10.25 Policisti s srcem, nan. - 11.50 Ricki Lake - 12.45 Dannyjeve zvezde - 14.15 Skrita kamera - 14.45 Prince z Bel Aira, nan. - 15.15 Ricki Lake - 16.15 Temna luka, nan. - 17.10 Providence, nan. - 18.00 Družina za umret, nan. - 18.30 Tretji kamen od sonca, nan. - 19.00 Obalna straža, nan. - 20.00 Komedija zmešnjav - 20.30 Mladoporočenci - 21.00 Mesto angelov, nan. - 21.50 Seinfeld, nan. - 22.20 Zvezdna vrata - 0.00 Dannyjeve zvezde

POP TV

8.30 Oprah show - 9.30 Vse za poljub, nad. - 10.30 Črni biser, nad. - 11.20 Obala ljubezni, nad. - 12.10 TV Dober dan, nan. - 13.30 Newyorška policija, nan. - 14.20 Zakon v Los Angelesu, nan. - 15.45 Oprah show - 16.40 Obala ljubezni, nad. - 17.30 Črni biser, nad. - 18.20 Vse za poljub, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 TV Dober dan, nan. - 20.50

NE ZAMUDITE NA VAŠEM KANALU

- Nocoj ob osmih zvečer bo naša gostja **vedeževalka Sara**. Vse, ki vas zanima prihodnost ali zdravje, pokličite v studio na telefonsko številko **07/39 30 868** in vedeževalka Sara vam bo povedala, kaj storiti.
- Tisti, ki ste zamudili redno oddajo **Brez panike**, boste lahko mladinsko oddajo videli ob ponovitvi v petek ob 21.20.
- V sobotnem **Belokranjskem obzorniku** ob pol sedmih zvečer si med drugim lahko ogledate povratek šteklerjevskih gasilcev, ki so se odlično odrezali na gasilski olimpiadi.
- Po ponedeljkovem **Športnem pregledu** ob 18.10 je na vrsti oddaja **Brezskrbne počitnice**. Kako in kam s kolesom pa boste izvedeli ob pol sedmih zvečer.
- V tokrovem **Klepetu**

S PODELITVE - Mentorici na podelitvi nagrad v Varšavi pri poljskem ministru za šolstvo. Za nagrado so osnovnošolci dobili računalnik Fujitsu Siemens.

Uspešni črnomaljski šolarji

Na evropskem internetnem natečaju so osnovnošolci iz Črnomlja za svoj okoljevarstveni projekt dosegli tretje mesto

Na OŠ Mirana Jarca iz Črnomlja smo na letošnjem internetnem natečaju Europe @t School za svoj projekt Drevo življenja (The Tree of Life) dobili tretjo nagrado. Evropska žirija je izbirala med 112 projekti, ki jih je delalo 336 šol iz 29 držav. Prvi dve mesti so zasedli srednješolci, torej je naš uspeh še toliko večji. Europe @t School je mednarodna organizacija s sedežem v Bonnu, ki spodbuja evropsko dimenzijo v vzgoji in izobraževanju. Povezuje tako šole članice Evropske skupnosti kot šole drugih evropskih držav. Pod njenim okriljem potekajo razni projekti, s katerimi poskuša pri mladih vzpodbuditi zavest biti predvsem 'državljan Evrope'.

Partnerici naše šole pri tem projektu sta bili osnovni šoli iz Romunije in Poljske. Naš projekt govori o zaščiti gozdov in si ga je možno ogledati na šolski spletni strani (<http://www.2.arnes.si/~osnmmls/>). Učenci naše šole, ki so sodelovali pri projektu, so stari 13 do 15 let, to so torej učenci sedmega in osmega razreda, ki so vključeni v dodatni pouk angleškega jezika in krožek računalništva. Vodile so jih mentorice Nada Podrebarac, Irena Iglič in Sonja Malnarič. Namen tega projekta je seznaniti mlade s skupinskim delom, komuniciranje z vrstniki iz drugih držav, spoznavanje njihove kulture, vzpostavljanje mreže partnerjev, skupno odločanje o temi, praktična uporaba angleškega jezika, sposobnost komuniciranja preko sodobne

ga medija ter spoznavanje uporabe interneta.

Naš projekt je v celoti napisan v angleškem jeziku, čeprav so ga delali učenci iz neangleško govorečih dežel. Tema je varstvo gozdov, kajti vsi udeleženci živimo v majhnih mestih, obkroženih z gozdovi, ki predstavljajo pomemben del našega življenja. Ustanovili smo navidezno slovensko-poljsko-romunsko podjetje, ki se ukvarja z zaščito gozdov. Spregovorili smo o uničevalcih gozdov in napisali konkretne predloge, kaj lahko sami storimo, da zaustavimo propadanje gozdov v naši ožji in širši okolici. Rezultati 'poslovanja' so naslednji: odstranili smo bio-nerazgradljive odpadke z gozdnih tal, pogozdili 2 hektarja golega zemljišča, posadili mlada drevesa na vrtu šole, postavili ptičje hišice, zaščitili mravljišča, očistili okolico voda, zbirali star papir, posadili noveletne jelke v posode, organizirali pohod v mestu z namenom razviti pri someščanih globlji odnos do zaščite okolja, 15. marca praznovali 'Evropski dan gozdov' ter izdelali okrožnico, ki smo jo poslali po internetu.

Čeprav je naš projekt zahteval veliko dela in nam vzel ogromno časa, je bil trud poplačan. Projekt smo končali kot ena od dveh slovenskih šol in zanj dobili nagrado slovenskega odbora Europe @t School - enotedenska udeležba na mednarodnem taboru v Piranu za dve učenci.

Mentorice

Odpadna voda dražja od pitne?

Uredba vlade o taksi za obremenjevanje voda je neživljenjska

SODRAŽICA - Na dvajseti, zadnji predpočitniški seji občinskega sveta v Sodražici so svetniki med desetimi točkami dnevnega reda skoraj poldrugo uro namenili informaciji župana o novi taksi za obremenjevanje voda. Ta se določa na osnovi vladne uredbe in je za prebivalce hribovskih vasi občine zelo zasoljena. Zanje bi po novem znašala kar 82 tolarjev od kubičnega metra, za prebivalce v naselju Sodražica pa 35 tolarjev. Če primerjamo ceno pitne vode, ki je seveda za vsa gospodinjstva enaka in znaša 67 tolarjev za kubični meter, vidimo, da je predlagana taksa za odpadne vode v odročnih vaseh višja kot cena pitne vode. Svetniki so si bili enotni, da je uredba neživljenjska tudi zaradi tega, ker prizadeti uporabniki niso priključeni na čistilno napravo in kanalizacijo, za njeno gradnjo v

Sodražici pa so prispevali svoj delež in tako ceno znižali v mestnem jedru.

"Cena mora biti enaka za vse uporabnike in mnogo nižja, kot je določena z vladno uredbo in občinska uprava zelo obremenjenemu družinskemu proračunu napravila še eno breme. Zaradi tega smo uporabnikom na prvih položnicah ta mesec poslali enoten znesek, ki znaša nekaj več kot 35 tolarjev za kubični meter," pravi sodraški župan Andrej Pogorelec.

M. G.

Davek na prazne parcele

BREŽICE - Ponekod v občini na zemljiščih, ki so predvidena za pozidavo, lastniki ohranjajo nepozidane parcele. Zaradi takega varovanja zemljišč za hude čase ponekod ne morejo strnjeno graditi naselij. Za taka prazna zemljišča na zazidalnih območjih naj bi lastnike posebej obdavčili. Kot je na ponedeljkovi seji občinskega sveta predlagal Andrej Vizjak, naj bi take lastnike prisilili k drugačnemu obnašanju tudi z zaračunavanjem nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč.

Vrtec fotografira

BREŽICE - V vrtcu Mavrica v Brežicah deluje med drugim foto krožek, ki ga vodi Armando Istenič, sicer predsednik sveta vrtca in organizator prehrane in higienskega režima v vrtcu. Skupina malih šolarjev iz Mavrice je s fotokrožkom obiskala letališče v Cerkljah ob Krki, tam fotografirala in pozneje v vrtevi lastni fotografije naredila fotografije. Fotografije je krožek razstavil za starše, pozneje so jih otroci dobili za spomin.

ZAHVALA

Odpojaj zdaj trudne si oči,
zdaj še enkrat hvala ti.
Dobrota tvoje srca
ne bo nikdar pozabljena.

V 80. letu starosti je tiho odšla od nas draga mama, stara mama in prababica

MATILDA SINIKO

z Zg. Vodal 7

Iskreno se zahvaljujemo vsem za izraze sožalja, darovano cvetje, svete maše, sveče in spremstvo na zadnji poti. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

IZ PORODNIŠNIC

V času od 8. do 29. julija so v novomeški porodnišnici rodile: Murti Ayu Kapušin Krisna iz Metlike - Nikito Galuh, Katarina Domitrovič iz Črnomlja - Evo, Mojca Bukovec iz Birčne vasi - Tjaša, Katja Čeglar iz Krškega - Maša, Jožica Ravbar z Vel. Cerovca - Majo, Vesna Kunstek iz Dol. Suhorja - Erika, Ivanka Turk iz Dolenjskih Toplic - Tanjo, Tadeja Veršec iz Brežic - Gašperja, Anki-ica Jakša iz Vranovičev - Kristjana, Valentina Spec iz Gor. Selc - Luka, Nada Jarkovič iz Gor. Vrhpolja - Aleša, Nataša Saje s Štrekljevca - Urško, Irena Borovič iz Drožanj - Anjo, Mojca Hlade iz Trebnjega - Julijo, Janja Gorenc iz ŠentruPERTA - Nino, Helena Petric iz Dol. Leskovca - Nikito, Cvetka Rman iz Podboršta - Nino, Marjeta Brozovič iz Vinice - Jurija, Mateja Mihelič iz Česenc - Mašo, Helena Hrovat z Uršnih sel - Metko, Renata Pavlin iz Mačkovec - Andraža, Maša Sakara Sučević iz Stranske vasi - Ano, Sonja Kebeč iz Dol. Kamenja - Anžeta, Valentina Šenk iz Šmarjete - Valerijo, Mojca Avgustin iz Podturna - Kristino, Mojca Kalčič Brinovec s Puščave - Aleksa, Petra Brodarič Kralj iz Gribelj - Niko, Ksenija Latkovič z Radovice - Majo, Minka Lenart iz Smolenje vasi - Tinkaro, Marjanca Pristov iz Hrastulj - Petra in Pio, Robertina Košmerl iz Metlike - Mihaela, Suzana Urbanč z Vrha pri Šentjerneju - Ano, Albin Lamovšek iz Podboršta - Jerneja, Tatjana Blatnik iz Zloganja - Anžeta, Silvija Zorec iz Črnomlja - Leona, Petra Oklešen z Uršnih sel - Miho, Vesna Može z Dvora - Ano, Janja Dulc z Luže - Tjašo, Slavica Pucelj iz Drame - Saro, Jana Makovec iz Šentjerneja - Luka in Nina

ZAHVALA

Mama, rada delala si,
za družino, dom skrbela si,
sedaj odpojaj trudne si roke

in še enkrat hvala ti za vse.
Dobrota tvoje srca
ne bo nikdar pozabljena.

Po hudi bolezni nas je v 61. letu starosti zapustila draga žena, mama, hčerka in sestra

ANGELA PUCELJ

roj. Nahtigal
iz Ornuške vasi 1

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje, sveče in svete maše ter izraze sožalja. Posebna zahvala kolektivom Internega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto, CSND Novo mesto, Spara in Gostišča na vasi. Hvala sosedom, pevcem, župniku za lepo opravljen obred, pogrebni službi Blatnik ter vsem, ki ste pokojno pospremili na zadnji poti.

Žalujoci: vsi njeni

Na gimnazijski stavbi že streha

KOČEVJE - Dela pri obnovi gimnazije Kočevje potekajo po načrtu. Prejšnji teden so delavci Begrada namestili streho na novi stavbi, v starem delu so zliji prvo in pripravljajo drugo ploščo ter celotno ostreže. Če ne bo nepričakovanih zapletov (vreme, denar), naj bi do 15. decembra končali gradbena dela.

Ravnateljica gimnazije Meta Kamšek, ki si seveda najbolj prizadeva, da bi stavbo učenosti končali v predvidenem roku, je po večmesečnem usklajevanju že obiskala šolsko ministrstvo, kjer so se dogovorili o načrtu opremljanja nove gimnazije. Močno si želi, da bi že avgusta objavili javen razpis, najpozneje decembra pa zbrali izvajalca, ki bi se takoj lotil opremljanja obnovljenih prostorov. V tem primeru bi se lahko iz sedanje stavbe lahko preselili že v zimskih mesecih prihodnjega leta. Nikakor si ne želi, da bi šolsko leto 2002/2003 pričeli v starih učilnicah, saj bi bili prisiljeni z enim oddelkom več poučevati celo v izmenah. Istočasno se pripravljajo, da bi prihodnji mesec razpisali projekt za gradnjo dvorane, za katero tečejo priprave že dalj časa.

M. G.

ZAHVALA

Materina ljubezen je podobna zraku.
Je nekaj tako vsakdanjega,
da je niti ne znašaš,
dokler je ni konec.

Mnogo prezgodaj nas je v 74. letu starosti zapustila naša dobra žena, mami, mama in sestra

IVANKA SMOLIČ

iz Migolske Gore 5 pri Mirni

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje in sveče ter jo v tako velikem številu pospremili k preranemu počitku.

Vsi, ki smo te imeli radi

ZAHVALA

16. julija je za vedno prenehalo biti srce drage mame in tete

ROZALIJE JERAČ

iz Gor. Kamenc 25

Iskrena hvala sosedom, prijateljem, znancem za vso pomoč in izraze sožalja. Posebna hvala Domu starejših občanov, pogrebni službi Oklešen, Društvu upokojencev, gospodu župniku s pevci za lepo opravljen obred in Pošti PE Novo mesto za venec. Še enkrat hvala vsem!

Žalujoci: sin Božidar s sorodniki

ZAHVALA

V 72. letu starosti je prenehalo biti dobro srce naši mami, stari mami, sestri in teti

ANI MLAKAR

roj. Luzar

iz Stare Bučke 19

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, znancem za pomoč in izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, sveče in sv. maše. Posebno pa izrekamo zahvalo pogrebni službi Blatnik ter družinoma Kosec in Komljanec za vso pomoč, gospodu kaplanu za lepo opravljen obred, govornici in PZDU za zapete žalostinke. Vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala za tako številno spremstvo pokojne na zadnji poti.

Žalujoci: vsi njeni, ki smo jo imeli radi

Kako pišemo lastna imena?

Z veliko začetnico, čeprav je tudi nekaj posebnosti - Odpor do Slovenskega pravopisa

Ločimo tri vrste lastnih imen: imena bitij, zemljepisna imena in stvarna imena, vsa pa pišemo z veliko začetnico.

Pri zapisu imen bitij običajno ni težav in jih vsi brez razmišljanja pišemo z veliko začetnico (Janez, Novak, Muri, Novomeščan, Slovenec), morda se kdo ustavi le ob zapisu alegoričnih posebitev, ker si ne zna razložiti, zakaj je beseda sreča zapisana z veliko začetnico.

Težave se začnejo pri zemljepisnih imenih, ki jih Slovenski pravopis (1990, str. 19) deli na naselbinska in nenaselbinska, pri čemer pravi, da so vse sestavine naselbinskih imen pišemo z veliko začetnico, izjema so le samostalniki mesto, vas, trg, selo in nepravilni predlogi. Torej pišemo Novo mesto in Dol. Težka Voda in ne Novo Mesto in Dol. Težka voda.

Slovenski pravopis je v veljavi že dobro desetletje, pa vendar se mi vedno bolj zdi, da je marsikoga le še bolj zmedel, ker je nekaj slišal, v roke pa ga ni vzel, misleč, da je to, kar je slišal, dovolj in da je tako ali tako Slovenec, pa zato svojo materinščino že zna in se mu je ni treba učiti.

Menim, da največje težave predstavlja zapis stvarnih lastnih imen, za katera velja preprosto pravilo: enobesedna lastna imena pišemo z veliko začetnico (Poezije, Pevcu), v večbesednih stvarnih imenih pa pišemo prvo besedo z veliko začetnico, nepravice pa z malo, razen če niso same po sebi lastno ime. (Krst pri Savici, Slavistično društvo). Pri imenih ustanov, katerih nepravica sestavi na sta ime in priimek, ta zapisujemo v roditeljski: Kulturni center Janeza Trdine in ne Kulturni center Janez Trdina.

Do težav pri zapisovanju prihaja, ker si večina "pismenih" Slovencev

Slovenskega pravopisa znotraj platnic še ni ogledala. Če bi si prebrali samo enajst strani (od 15 do 26), bi ugotovili, da med stvarna imena ne spadajo poimenovanja nagrad in priznanj (oskar), zgodovinskih dogodkov (francoska revolucija), jezikov (slovenščina), slogovnih usmeritev in obdobj (renesansa), zdravil (aspirin) in poimenovanja dni, mesecev in praznikov (ponedeljek, februar, novo leto, silvestrovo, valentino) in se ne pišejo z veliko začetnico. Posebnost so svojilni pridevniki, izpeljani iz priimkov, ki jih pišemo z veliko začetnico: Prešernov dan.

Upam, da sem s prispevkom, ki preprosto prikaže rabo velike začetnice, nepoučenega poučila, v kom pa vzbudila zanimanje za priročnik, ki bi ga morali poznati vsi, pa v marsikom vzbuja odpor. Zakaj? Morda zato, ker je črn in siv?

prof. ŠPELA BREGAČ

Uživanje narave in družbe

KRŠKO - Danes se končuje projekt Uživanje narave in družbe, ki ga že sedmo leto organizira Društvo zaveznikov mehkega pristanka iz Krškega. Gre za projekt, ki je namenjen petindvajseterici otrok iz socialno šibkejših slojev, med njimi je tudi 13 beguncev. S taborom želijo udeležencem omogočiti teden dni brezplačnih počitnic v naravi ob reki Krki. Projekt izvajajo prostovoljci strokovnjaki in študenti različnih fakultet, denarno ga podpirajo sponzorji in donatorji.

tedenski koledar

Četrtek, 2. avgusta - Tea
Petek, 3. avgusta - Lidija
Sobota, 4. avgusta - Dominik
Nedelja, 5. avgusta - Nives
Ponedeljek, 6. avgusta - Ljubo
Torek, 7. avgusta - Kajetan
Sreda, 8. avgusta - Miran

Lunine mene
4. avgusta ob 7.57 - polna luna

kino

BREŽICE: Od 2. do 5.8. (ob 19. uri)
ter od 6. do 8.8. (ob 21. uri) Evolucija.
Od 2. do 5.8. (ob 21. uri) Podmornica.
KRŠKO: Od 2. do 5.8. (ob 20. uri)
Kdo je tu nor? 8.8. (ob 20. uri) Shrek.
NOVO MESTO - Dom kulture: Od 2.
do 5.8. (ob 19.30) ter od 6. do 8.8. (ob
21.30) Drakula. Od 2. do 5.8. (ob 21.30)
ter od 6. do 8.8. (ob 19.30) Rop stoletja.
NOVO MESTO - KC Janeza Trdine:
Od 2. do 8.8. (ob 20.30) Ameriški psiho.

PRODAJ

SALONITKE 125 x 100, nove, 76 komadov,
prodaj. ☎ (07)3499 315. 1626
KUHINJSKO POHIŠTVO, dolžine 2 x 210
cm z vgrajenim pomivalnim strojem in šte-
dilnikom, prodaj. ☎ (041)509 194. 1631
JEČMEN in 150 litrov cvička prodaj. ☎
(07)3082 292 ali (041)250 354, zvečer. 1637
KORUZO v zrnu prodaj. ☎ (07)3073 634.
AVTO priklopo prodaj za 50.000 SIT. ☎
(07)3050 402. 1652
GUMI voz, 13 col, več električnih motorjev,
plinsko peč 3000 kalorij, namizni pletilni stroj,
raznobarvni ultrapas, suhe hrastove plohe,
lesno kombinirko, trifazno poravnalko, de-
belinko, cirkular, hrastovo kad (740 litrov),
ladijsko črpalno, prodaj, bivše mizarstvo
Pungerčar, Rožna ulica 23, Mirna Peč, ☎
(07)3078 063. 1658
VINO CVICEK, malkovski, kvaliteten, do 300
l, ugodno prodaj. ☎ (07)3499 196. 1639
DRVA bukova, kalana, lahko tudi razzagana,
z dostavo na dom, prodaj. ☎ (041)693-219.
PRAŠICE, od 100 do 130 kg, prodaj. ☎
(07)3324 625. 1624
BALIRANO SLAMO, 400 komadov, prodaj.
☎ (041)961 524. 1642
BRIKETE ZA KURJAVO zelo ugodno
prodaj. ☎ (07)3847 506, ☎ (07)3847 507.
VINO cviček prodaj. ☎ (07)3071 028.
PRETOČNO ŽAGO Čelaski s šestimi agre-
gati prodaj. ☎ (07)34-34-350 ali (07)30-40-
099. 1666
VINO cviček, frankinja in belo vino, domači
sadjec ter balirano slamo, prodaj. ☎
(07)3073 119, ☎ (041)358 147. 1649

RAZNO

GRADITELJI! Po konkurenčnih cenah in
kakovostno izdelujemo strojne tlake, strojne
omete in termo fasade. ☎ (031)623 000.
HITRO IZPLAČILO gotovine z nizko provizi-
jo pri prodaji delnic, ki kotirajo na ljubljanski
borzi, nudimo. BPH Medvešek - Pušnik, d.d.,
Ljubljana, poslovna Mestna center Novo
mesto, ☎ (07)3930262. 1521
HLADILNIKE, zamrzovalne skrinje in omare
vseh znamk popravljamo na domu. Menjamo
tudi izolacije in skrinjah, če puščajo vodo.
☎ (041)414-078. 1577

• lesena okna in vrata po naročilu
• suhomontažna obnova oken in vrat
• panoramske stene
• vhodna vrata in vrata za zidanice
Telefon: 07/30-99-262
GSM: 041/682-512

07/30 80 210
040/202 868

DEŽURNE TRGOVINE

Mercator Dolenjska, d.d.
Livada 8, Novo mesto
ob sobotah: od 7. do 13. ure: vse živilske
prodajalne
• od 8. do 20. ure: Hipermarket Cikava
ob nedeljah: od 8. do 12. ure: Hipermarket
Cikava
• od 8. do 11. ure: PC Ločna, Market
Drška, Market Smrečnikova
Kmetijska zadruga Krka, z.o.o.
ob nedeljah: od 7. do 11. ure: Samopostrežba
Mirna Peč
• od 8. do 11. ure: samopostrežbe Brusnice,
Straža (vsako drugo nedeljo), Dol, Toplice,
Škocjan
• od 8. do 12. ure: samopostrežba Bršljin

PODARIMO črno - bele mlade mucke. ☎
(07)3066 704. 1636
ZA ČIŠČENJE poslovnih prostorov iščemo
zanesljivo osebo enkrat do dvakrat tedensko
po 5 ur. Trata, d.o.o., Brod 68, Novo mesto,
☎ (07)3382 320. 1638
UGODNO PRODAJ lokal v Brežicah, veli-
kost 76 m². ☎ (041)642-556. 1667

SLUŽBO DOBI

KITAJSKA restavracija Nanking, Mačkovec
6, Novo mesto zaposli natakarja-ico. ☎
(07)3370 630. 1622
MARKET PERKO zaposli za določen čas
trgovca, trgovko. ☎ (041)708 733. 1627
ZAPOSIM KV natakarico ali trgovko do 25
let, lahko je tudi pripravnica. ☎ (031)376 176,
☎ (07)3382 510. 1653
PRODAJALCO v trgovini s tekstilom zaposli-
mo. ☎ (07)3847 030, ☎ (041)628 422. 1654

TABAKUM export-import d.o.o.
Podbevškova ulica 5, Novo mesto
želi zaposliti

PRODAJALCA

za delo v trgovini za nedoločen čas
s trimesečnim poskusnim delom

Od kandidata pričakujemo:

- najmanj IV. stopnjo trgovske smeri,
- natančnost in zanesljivost pri delu,
- poznavanje dela z računalnikom,
- vozniški izpit B-kategorije,
- zaželeno pasivno znanje tujega jezika (angleščina ali nemščina).

Kandidati naj prijave s kratkim
živiljenepisom in dokazili o izpolnjevanju
pogojev pošljejo na gornji naslov v roku 8
dni po objavi.

LEKARNA VRŠČAJ

Zadruga 33, 8340 Črnomelj
nudi zaposlitev za nedoločen
čas:

1. magistru farmacije
2. farmacevtskemu tehniku

Pogoj pod 1. in 2. je opravljen
strokovni izpit.

Prijave posredujete pisno na
naslov: LEKARNA VRŠČAJ,
Zadruga 33, 8340 Črnomelj,
ali na telefon 07 35 67 652.

PRIKUPNO DEKLE ali FANTA iščemo za
delo v šanku v novomeški okrepčevalnici Caffé
de Paris. Omogočimo opravljanje pripravniš-
va. ☎ 07/33 22 765 ali 041/628 385.

ZAPOSILIMO dva voznika v mednarodnem
in domačem prometu. Obvezna C in E kate-
gorija. Pisne prošnje na naslov: Transporti
Peterle, s.p., Simončičeva ulica 2, 8210 Treb-
nje, ☎ (07)3041 330, (041)637 025. 1661

STANOVANJA

STANOVANJE v hiši na Pristavi pri Trebnjem
oddaj. ☎ (031)308 132. 1632

ŽENITNE PONUDBE

ŽENITNA POSREDOVALNICA JUPITER,
moški kličejo na (090)52 12, 185 SIT/min,
ženske kličejo na ☎ (01)28 110 37, Jupiter,
s.p., Ljubljana. 1382
STE OSAMLJENI, razočarani, stari od 45 do
55 let? Če želite ob sebi iskreno prijateljico,
napisite nekaj o sebi in pošljite pismo na
Dolenjski list pod šifro "ISKRENOST" 1633
IŠČETE partnerja ali partnerico za resno zve-
zo? Pokličite na telefon ☎ (07)3326033,
(031)570 403. Sreča, ženska posvetovalnica,
Novo mesto. 1648

ŽIVALI

NESNICE, mlade, hisex, rjave in grahaste,
pred nesnostjo, opravljena vsa cepljenja,
prodajamo po ugodnih cenah. Naročite jih
lahko pri Jožetu Zupančiču, Otovec, Črno-
melj. ☎ (07)3052806, v Gostilni Krule,
Mostec, Dobova, ☎ (07)4967587, in pri Du-
šanu Sajovcu, Vavta vas, ☎ (07)3084111.

PERUTNINARSTVO Gunjilac in valilnica s
Senovega obveša cenjene stranke, da spreje-
ma naročila za kilogramske bele piščance,
grahaste ter rjave nesnice, katere bodo lahko
prejeli 7. in 8. septembra. Vse informacije na
telefon ☎ (07)4973 190 ali ☎ (041)676 724.
(07)3073 793. 1628

DVA PRAŠICA, težka cca. 60 kg, prodaj. ☎
(07)3073 793. 1628
RJAVE JARKICE pred nesnostjo in težke bele
kokoši prodaj. Ramovs, Sentrupert. ☎
(07)3040 189, (041)542 756. 1641

RJAVE JARKICE pred nesnostjo bomo
prodajali od 25.8. dalje. ☎ (07)3380 360, Pe-
rutninarstvo Kuheji, Sentjerneje. 1656

Papilot

CENTER ZA POMOČ ŽRTVAM KAZNIVIH DEJANJ

VAM JE NA VOLJO VSAK DAN V TEDNU 24 UR NA DAN.

Če ste bili žrtev kateregakoli kaznivega dejanja (rop, tatvina, spolni napad, ogrožanje varnosti), če se nad vami izvaja nasilje (fizično, psihično, spolno), če ne vidite poti iz situacije, v kateri se počutite kot žrtev, ne glede na to, ali je storilec znana, neznana oseba ali institucija:

POIŠČITE POMOČ!

Prijazne svetovalke so vam na voljo po telefonu ali osebno. Vse kar morate storiti, je da pokličete telefonsko številko ali se oglasite osebno na centru.

☎ 07/33-74-030, Florjanov trg 2, Novo mesto
☎ 07/49-93-576, Černelčeva 3a, Brežice

ZVEDELI BOSTE VSE, KAR VAS ZANIMA.

POMOČ JE ZAUPNA IN BREZPLAČNA!

Neodplačna objava

SPREJEMAMO naročila za bele kilogramske
piščance. Ob delavnikih pa lahko dobite eno-
letne kokoši, mlade jarkice in purane. ☎
(07)8189 710, ☎ (07)8189 711, Metelko, Hu-
dobrezje 16, Studenec. 1650
GOSKE, stare 1-3 mesece, prodaj. ☎
(07)3052 711. 1651
BIKKA simentalca za nadaljnjo rejo, prodaj.
☎ (07)3043 033. 1657
KOKOŠI za zakol, cena 300 SIT, prodaj. ☎
(07)3344 328. 1640
DVELETNE TELICE prodaj. ☎ (07)3325
676. 1644
KRAVO, brejo 8 mesecev, prodaj. ☎ (07)30-
68-647. 1665
BIKKA simentalca, starega 5 mesecev, tež-
kega 300 kg, prodaj. ☎ (031)513 392 ali
(07)3085 684. 1662

DOLENJSKI LIST

Poleg kegljišča
na Germovi 6
v Novem mestu
posluje

Postregli vas bodo s:

- picami
- hamburgerjem
- giricami
- pomfritom
- sladoledom
- ledeno kavo
- sadnimi kupami

in raznovrstnimi pijačami.

☎ 07/ 33 21 878
Vabljeni!

LERAN

Novo mesto, Lebanova 24

http://www.leran.si

e-mail: leran@siol.net

telefon: 07/33 79 940

07/33 79 941

faks: 07/33 22 282

mobitel: 050/633 553

041/633 553

Prodamo:

- HIŠE: v Bojanji vasi, na Bučki, v Črnomlju, Dol, Ponikvah (pri Trebnjem), Jagodniku, Krškem, Metliki, Mokronogu, Novem mestu (in okolici), v Grobljah, Straži, Sentjerneju, Škocjanu, Žužemberku, Gabrijelah, Družinski vasi, Mokronogu, na Otočcu, Dvoru, Uršnih selih
- STANOVANJA: v Krškem, Novem mestu, Straži, Škocjanu, Sentjerneju, Črnomlju, Ljubljani (1-1/2 in 2-sobna)
- APARTMAJE: več novih enot v Šmarjeških Toplicah

- VIKENDE (zidanice): v Dol, Kotu pri Dvoru, Semiču, Straži, na Vinjem vrhu, Uršnih selih, Hrastu pri Jugorju, Ljubnu
- GRADBENE PARCELE: nad Tuševim Dolom, Stopičah, Sentrupertu (okolica), Sentjerneju (Gor. Vrhopolje), Straži, Novem mestu, na Vinjem vrhu, Ljubnu
- POSLOVNE OBJEKTE IN PROSTORE: v Črnomlju (picerija, diskoteka), Novem mestu (Glavni trg, Novi trg, Germova, Dilančeva, Bršljin - Rialto, Hedera)
- POSLOVNO-STANOVANJSKE OBJEKTE V OBRATOVANJU: v Sentjerneju, Dol, Vrhopolju (gostilna in stanovanje), Vavti vasi (pizzerija)
- KMETIJE: v Praprečah pri Sentjerneju, Sentrupertu (okolica), na Trebelnem (okolica), v Beli krajini (10 km od Črnomlja)

Oddamo:

- poslovne prostore in stanovanja v Novem mestu

Oglasite se na sedežu
podjetja ali nas pokličite.

DOLENJSKI LIST

Št. 31 (2710), leto LII • Novo mesto, četrtek, 2. avgusta 2001 • Naklada 16.009 izvodov

Izdajatelj: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.

Naslov: Dolenjski list, Germova ulica 4, 8000 Novo mesto, p.p. 212

Direktor: Drago Rustja

Uredništvo: Jožica Dornič (odgovorna urednica), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Breda Dušič Gornik, Tanja Jakše Gazvoda, Mojca Leskovšek-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj, Lidija Murn, Pavel Perc, Igor Vidmar in Mojca Žnidarsič

Izhaja ob četrtnih. Cena izvida v kolportaži 240 tolarjev; naročnina za 26 izvodov v 2. polletju 5.980 tolarjev, za upokojenca 5.382 tolarjev, za pravne osebe 11.960 tolarjev; za tujino letno 70 evrov oz. druga valuta v tej vrednosti. V ceni kolportážnega izvida oz. naročnini je upoštevan 8-odst. DDV.

Naročila in pisne odpovedi sprejemamo samo s prvo številko v mesecu.
Oglaš: Cena 1 cm v stolpcu za oglas (in mali oglas pravnih oseb) 3.100 tolarjev (v barvi 3.300 tolarjev), na prvi ali zadnji strani 6.200 tolarjev (v barvi 6.600 tolarjev); za razpis 3.700 tolarjev. V ceni oglasa oz. razpisa ni upoštevan 19-odst. DDV. Mali oglas do deset besed 2.000 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 200 tolarjev. V ceni malega oglasa je upoštevan 19-odst. DDV.

Poslovni račun pri Dolenjski banki, d.d., Novo mesto:
11970-0011425175 (tolarski); 970-7100-4405/9 (devizni)
Telefoni: tajnica 07/39 30 500, direktor 39 30 502, odgovorna urednica 39 30 528, propagandna služba 39 30 514, naročniška služba 39 30 508 in 39 30 510, mali oglaš in osmrtnice 39 30 512, računovodstvo 39 30 504 in 39 30 506
Telefaks: 07/39 30 540
Elektronska pošta: info@dol-list.si Internet: http://www.dol-list.si
Računalniški prelom in filmi: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.
Tisk: DELO-TCR, d.d., Ljubljana, Dunajska 5
Nenaročenih rokopisov, fotografij in disket ne vračamo.

Če želite vsak četrtek v letu prejeti vsebinsko bogat in oglasno odmeven časopis, ki ga bere blizu sto tisoč ljudi, izpolnite naročilnico in jo pošljite na naslov:

Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Germova ulica 4, p.p. 212.

Za vse drugo bomo poskrbeli mi, vi pa pazite, da si ne bo ob četrtnih sosed iz vašega poštnege nabiralnika pred vami "izposodil" vašega Dolenjskega lista.

Naročilnica za DOLENJSKI LIST

S to naročilnico naročam DOLENJSKI LIST za:

Ime in priimek: _____ Upokojenec: _____ da _____ ne _____

Naslov (kraj, ulica, hišna številka): _____

Pošta: _____

Naročnik izjavlja, da naročilo res velja zanj, dokler naročnine ne bo pisno odpovedal, sicer pa bo naročnino plačeval osebno ali s posebno položno, ki mu jo bo poslal Dolenjski list.
Naročnik bo časopis začel prejemati od prve številke dalje v mesecu: _____ 2001

Kraj: _____ Datum: _____ Podpis: _____

GOSTILNA - PRENOČIŠČA
☎ 07/30-85-603
RATEŽ
pri Novem mestu

Prodajni center podov
PCP PUREBER
PARKETARSTVO
Foersterjeva 10, Novo mesto

ROLETARSTVO

MEDLE

Šentjernejska cesta 13, 8000 Novo mesto
tel.: 07/39 30 930, fax: 07/39 30 947
PE Ljubljana, Čargova 4
tel./fax: 01/568 48 33

- ROLETE ALU IN PVC
- ŽALUZIJE
- VERTIKALNE ŽALUZIJE
- PLISEJI
- ROLOJI
- TENDE
- KOMARNIKI
- MONTAŽA IN SERVIS

TENDE - MARKIZE
ZA VAŠ DOM, POSLOVNI OBJEKT

OSMRTNICA

V Mariboru smo se 13.7.2001
poslovlili od dragega brata,
strica in svaka

**JOŽETA
GAZVODE**

(1930-2001)

Žalujoci: sestre Alenka in Marija ter bratje Miro,
Martin, Marjan in Tomaž z družinami

Omagal je in za vedno zaspal naš dragi sodelavec in prijatelj

DUŠAN ROŽANC

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

Sodelavke in sodelavci podjetja **GRANIT COMMERCE** Novo mesto

Sporočamo žalostno vest, da je umrl naš dolgoletni sodelavec

ANTON RAPUŠ

iz Gorenje vasi 31, Šmarješke Toplice

Od njega smo se poslovili v nedeljo, 29.7.2001,
na pokopališču v Šmarjeti. Ohranili ga bomo v lepem spominu.

Ljubljanske mlekarne, d.d.

Poslovna enota Novo mesto

ZAHVALA

Nad Kolpo nov dan se budi,
vse je tiho, le jez šumi.
Nemo sprašuje, kje, Tone, si ti.
A njega ni, njega ni.

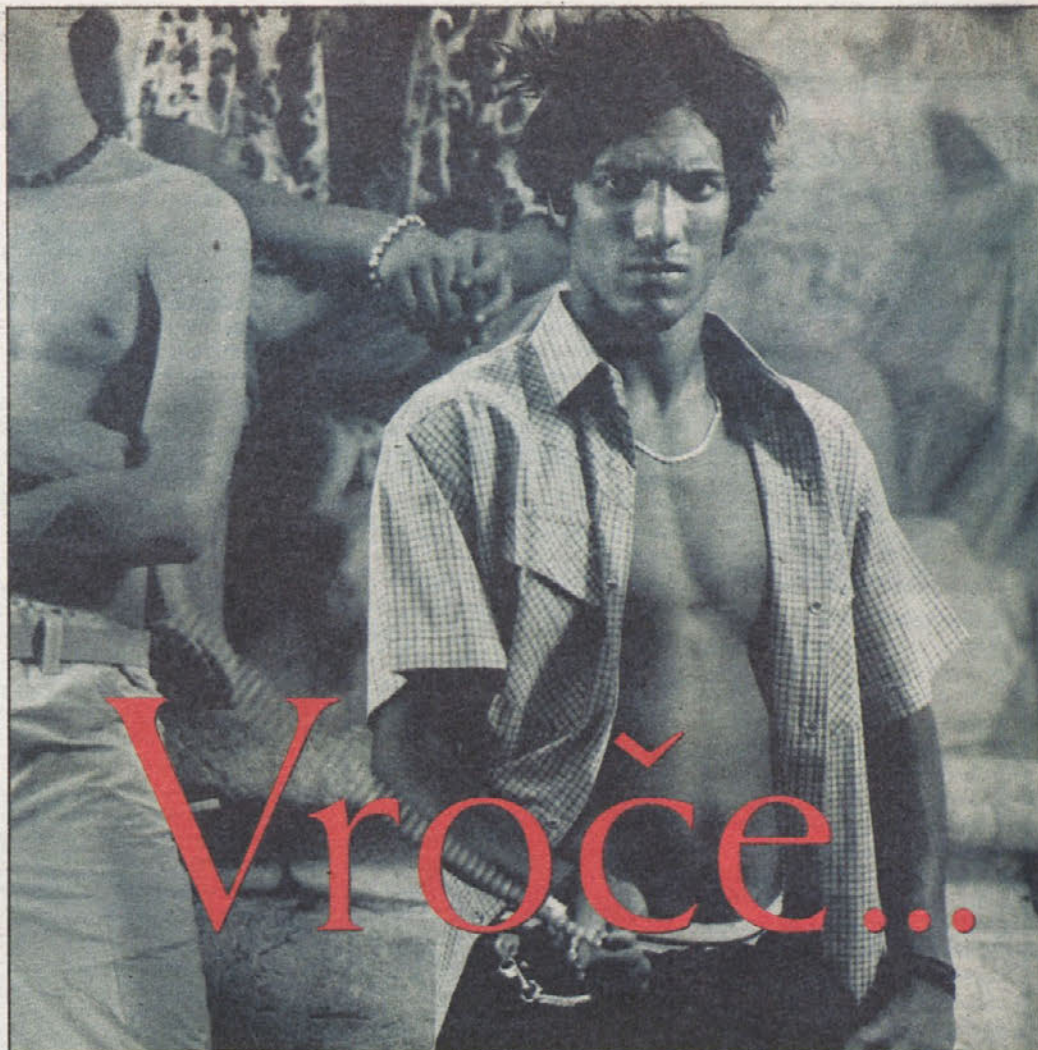
V 69. letu nas je nepričakovano zapustil naš dragi mož, oče in dedek

ANTON JANEŽIČ

iz Žlebov ob Kolpi

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, številnim prijateljem in znancem od blizu in daleč, ki ste mu v velikem številu izrazili spoštovanje in hvaležnost, poklonili cvetje in nam izrazili sožalje. Posebno se zahvaljujemo zdravnici dr. Jožici Boldan za skrb v zadnjih dnevih, Čebelarскому društvu, g. župniku, g. Pečniku in prijatelju Matiji Žagar za prijazne besede ob slovesu, pevcem za zapete pesmi in izvajalcu Tišine. Vsem priskrba hvala!

Žena Jožica in sinova z družinama

Ericsson T20e za 9.900 SIT

ob sklenitvi/podaljšanju naročniškega razmerja
Mobitel GSM za samo 14 mesecev.*

Nikdar ne zataji, zato je vaš stalen zaveznik. Z barvo in obliko pritegne prenekatero oko, z melodijo zvonjenja (15 prednastavljenih + 8 lastnih) pa marsikatero uho. Skrbi za ustvarjalno SMS komunikacijo, saj lahko ob besedilu vstavljate sličice in melodije. Omogoča vam tudi glasovno izbiro, oblikovanje ohranjevalnika zaslona, uporabo internetnega časa in SMS klepet, klice pa opremi z datumom in uro.

Ericsson T20e

9.900 SIT

Lastnosti:

- izredno zmogljiva baterija
- WAP
- aktivni pokrov
- pripravljenost: do 200 ur, pogovor: do 10 ur
- teža: 128 g, velikost: 101 x 54 x 28 mm
- modrozeleno osvetljen grafični zaslon
- ura, datum, vibraklic, kalkulator, alarm, igrice, ...
- območji delovanja: 900 in 1800

Podrobnejše informacije dobite v našem centru za pomoč naročnikom:
031/041 700 700 in pri svetovalcih v Mobitelovih centrih.

*GSM telefoni, ponujeni v akciji, ki bo trajala do odprodaje zaloga, so prirejeni za uporabo v sistemu Mobitel GSM, zato jih lahko uporabljate le s SIM kartico omrežja Mobitel GSM (031 in 041). Ponudba velja za naročniške pakete: Poslovni, Osnovni, Prosti čas, Vesna in Studentski ter za vse družinske bonuse.

SVOBODEN KOT PTICA
WWW.MOBITEL.SI

Zvone Košmerl

"Čista politika me ne zanima. Mislim, da imajo drugi več možnosti. Prej bi podprl ljudi, za katere bi menil, da so vredni zaupanja, da so iskreni in imajo še tiste glave adrenalina. Sam bi se zdaj težko kjerkoli umestil," odgovori 43-letni dr. vet. med. Zvone Košmerl, direktor sevniske občinske uprave, na vprašanje, ali bi se kandidiral za kakšno politično funkcijo kot pred leti, ko je bil na listi SKD kandidat za sevniskega župana. Košmerl v zadnjih letih kakšnih pozivov niti pritislov, da bi kje igral prvo violino, ni doživel. A se zaradi tega ne vznemirja. Ko je kandidiral za župana, je bila ocena, da pomladniki v teh krajih dobivajo dosti glasov in se je pač zdelo strankinemu vodstvu, da bi bilo prav, če bi se pojavil tudi kandidat s tega političnega pola. Pravi, da se je kandidature lotil odgovorno kot vsake zaupane mu naloge in da je bil zanj rezultat presenetljivo dober, saj so se v 10 odstotkih zvrstili vsi štirje kandidati. Da se tako uspešno kosaš z močnimi protikandidati, je zanj kar lepo priznanje. On pa kot popoln prišlek, bivši veterinar, tako rekoč brez pomoči, razen da mu je stranka plačala plakate, ni dobil niti prebita pare!

Košmerl pri svojem sedanjem delu ugotavlja, kako zelo pestro je

življenje, ko je treba preiti od besed k dejanjem, ko je treba načelno dogovorjeno ali celo le povedano spraviti v življenje, "operacionalizirati". Meni, da bi se tisti, ki le načelno razpravljajo, bodisi v strankah ali drugje, morali bolj odgovorno in konkretno opredeliti, da bi ljudje vedeli pri čem so, za kaj se kdo zavzema. "Vse skupaj se dogaja preveč na načelni ravni," poudarja Košmerl.

Tega je sicer sposoben tudi Košmerl sam, tega pa si gotovo ne more privoščiti kot predsednik Gasilske zveze Sevnica ali predsednik sevniskega kolesarskega društva, kjer je potrebna akcija, ne pa zgolj leporečje. No, če je glede na prislovično dobro organiziranost slovenskega gasilstva še mogoče bremena porazdeliti na številna pleča, je pri kolesarskem klubu, ki ga je oživil po dolgotrajnem spanju družno s Stanetom Kranjcem, Travnovimi in še nekaterimi, to skoraj nemogoče. Zvone in maloštevilni sodelavci morajo poprijeti za vsako delo. A kljub temu so se Sevnčanji uveljavili kot odlični organizatorji množičnih rekreativnih dirk, a tudi večina najboljših slovenskih kolesarjev ni imela pripomb na kriterijskih dirkah. Zvone za vrhunski šport, tudi v domačem Velikem Slatniku pri Novem mestu, kjer je bil tako rekoč njegov sosed Sandi Papež, ni imel pravih pogojev, zaradi slabih povezav z mestom. Postaven, krepak možak, kakršen je Zvone, je bil vedno zaželen v družbi košarkarskih navdušencev, tudi v novem življenjskem okolju, v Sevnici, kjer sta s soprogo Brigito leta 1988 udomila družino. Pristal je pri živnozdravniki, neposrednih, veselih ljudeh, kakršen je tudi Košmerl, in postal vodja sevniske veterinarske postaje. Rad je med ljudmi. Pred reorganizacijami se je umaknil v službo občinskega tajnika.

PAVEL PERC

NAŠA NARAVNA DEDIŠČINA

Gnezdišče čebelarjev na Bizeljskem

Čebelar *Merops apiaster* je ena naših najlepše obarvanih ptic. Je selivka, ki gnezdi v južni in srednji Evropi, prezimuje pa v ekvatorialni in južni Afriki. Prehranjuje se z večjimi žuželkami, ki jih lovi med letom in ne le s čebelami, kot bi sklepali po njegovem imenu. Gnezdi v gnezdilnih rovih, ki jih izkoplje v peščenih ali ilovnatih stenah. V Sloveniji je zelo redka poletna vrsta. Tu se zadržuje od sredine aprila do sredine avgusta. Občasna gnezdenja so bila zabeležena ob reki Muri, Dravi, Dravinji, notranjski Reki in Dragonji. V zadnjem času pa tudi ob spodnjem toku reke Save.

Največja gnezditvena kolonija je v peskokopu kremenčevega peska na Bizeljskem, kjer gnezdi v visokih v čelnih stenah vse od 1985. Kolonija šteje 20 do 30 parov ptic, ki se iz daljine Afrike praviloma vrnejo okoli 10. maja. Do konca meseca skupljejo večji del do 1,5 m dolgih gnezdilnih rogov, v juniju pa se začne valjenje, ki traja nakako do 20. junija. Za tem nastopi živahno krmljenje mladičev. Ti se začno postopno pojavljati na vhodu gnezdilnih rogov. Po 20. juliju že večina mladičev poleti, zadržujejo se v bližini gnezdišča, kamor

Čebelar na Bizeljskem (Foto: Hrvoje Oršanić)

jim starši še prinašajo hrano. V začetku avgusta je peskokop običajno prazen, čebelarji se občasno pojavljajo še ob reki Sotli, proti koncu meseca pa odletijo. Gnezdišče na Bizeljskem je v času gnezdenja pogosto obiskano. V sodelovanju s Turističnim društvom Bizeljsko smo na primerni razdalji od gnezdilne stene postavili zaprto talno opazovalnico. Do nje je urejen in markiran prikrit dostop, lokacija je opremljena s pojasnjevalno tablo.

ANDREJ HUDOKLIN
ZVNKD Novo mesto
Enota za varstvo narave

Naravi pomagal sam vrag?

Semiški osnovnošolci opozorili na zanimiv Vražji kamen pri Črešnjevcu, za katerega ni vedel celo marsikateri domačin

ČREŠNJEVEC - Člani turističnega krožka na osnovni šoli Semič so se v preteklem šolskem letu za tekmovalno "Turizmu pomaga lastna glava", kjer je bila tokrat tema turizem in dediščina, lotili naloge o tem, kako bi rešili Hluparjev mlin ob izviru reke Krupice. Pri raziskovalnem delu pa so našli na zanimivo zgodbo o vragu in kamnu, s katerim je hotel uničiti mlin.

Zgodba, ki jim jo je pripovedoval Tone Plut, po domače Rezmanov Tone, s Črešnjevca pri Semiču, jih je tako pritegnila, da so poiskali skalo, imenovano Vražji kamen, ki je ostala sredi gozda le pol ure hoda od Hluparjevega mlina. In imeli so kaj videti, kajti v kamnu so odtisi vrage, tako da bi človek skoraj verjel, da pri oblikovanju apnenčaste gmote ni imela prstov vmes le narava, ampak sam hudič.

Zgodba pripoveduje, da je Čača Hlupar, prvi lastnik mlina ob izviru Krupice, rad poslušal ropotanje mlinskih koles, še raje pa zvenek cekinov. Zato je postajal vse bolj skop, moka je bila vse slabša in merica vse manjša. Ljudje so mu v jezi zabrusili: "Pojdi k vragu!" In vrag z Gorjancev jih je slišal. Na hrbet si je optal in z verigo povezal velik kamen, s katerim je hotel porušiti mlin in spraviti mlinarja k pameti. A Čača Hlupar je zvedel za njegovo namero, zato mu je šel naproti, da bi ga prestrašil. Pri Črešnjevcu je mlinar splezal na visoko smreko, prav pod njo pa se je odločil odpočiti tudi vrag. Usedel se je na tla, kamen pa je imel še vedno privezan na hrbtu. Zadel je in v sanjah že videl podiračev, ki se Hluparjev mlin. Prav takrat mu je Hlupar vrget na glavo velike storže. Hudič je, še ves v omotici, mislil, da padajo nanj kamni in se je od strahu pogreznil v zemljo. Kamen je ostal pod drevesom, kjer je še danes, na njem pa so dobro vidni odtisi dveh hudičevih kopit, hrbta in zadnjice.

Semiški osnovnošolci so iz anket in pogovorov ugotovili, da le malo ljudi ve za Vražji kamen pri Črešnjevcu, še manj pa jih pozna pot do njega. Zato so v nalogi predlagali, da bi kraško učno pot od izvira Krupice podaljšali do znamenitega kamna. A ne zgolj zaradi kamna, temveč tudi zato, ker so ob poti do njega še številne zanimivosti. Nad njihovo idejo je bila navdušena tudi Anica Absec s Krupice, predsednica Eko društva, ki skrbi za urejenost kraške učne poti.

M. BEZEK-JAKŠE

Skušal ogoljufati TPV AVTO

SEVNICA - Osumljeni 27-letni J. B. iz okolice Sevnice je 19. julija s pomočjo pisalnega stroja ponaredil in izpolnil obrazec o potrdilu vplačila za nakup vozila, in sicer tako, da je na spodnji del obrazca vpisal isto vsebino kot obrazec, ki ga je istega dne zjutraj vplačal na pošti v Sevnici. Obrazec je po faksu poslal na naslov podjetja TPV AVTO, d.o.o., Novo mesto in s ponarejeno položnico o vplačilu vozila skušal ogoljufati podjetje. Namero so pravočasno odkrili in policisti so zoper njega podali kazensko ovadbo.

KRESNICKE - Glasbena skupina Kresničke nastopa že dve leti. To so tri dekleta, Tatjana, Bernardka in Tina, ki se poznajo že od malih nog, ko so skupaj obiskovale glasbeno šolo. Družijo jih ljubezen do petja, igranja in nastopanja. Tatjana igra bas kitaro in poje, Bernardka igra ritem kitaro in poje, Tina pa igra dlatonično harmoniko in električne klaviature ter se včasih pridruži vokalistkam. Nastopajo na raznih plesih, veseljah in obletnicah. Sedaj se ukvarjajo z lastnimi skladbami, ki bodo narodno - zabavnega in zabavnega žanra. Kresničke so nastopile tudi na Steverjanskem festivalu. Na Dolenjskem jih poznajo predvsem z veselji, saj so domačinke, doma iz Škocjana in Brestanice.

VRAŽJI KAMEN JE ŠE VROČ - Veliko bolj kot na fotografiji so v resnici opazni odtisi hudičevih kopit, hrbta in zadnjice na Vražjem kamnu, do katerega vodi od Črešnjevca proti mlinu ob izviru Krupice lepa sprehajalna pot. Pot do njega sta pokazala Anica Jakša, ki je bila z Vaneso Požek semiškim učencem tudi mentorica naloge o rešitvi Hluparjevega mlina pred propadom, ter njen sin Toni Jakša (na fotografiji). Vražji kamen je menda še vroč in bog ne daj, da bi se kdo usedel nanj, saj bi se mu lahko zgodilo kaj hudega. (Foto: M. B.-J.)

"ZELENEC" IMA OB KRSTU OB SEBI BOTRCI - Okrog 90 gozdarjev in ljubiteljev narave iz številnih slovenskih krajev se je na povabilo radeške krajevnice enote Zavoda za gozdove Slovenije udeležilo prijetnega druženja. Posebno doživetje za večino je bila vožnja s splavom po Savi. To popotovanje si bo dobro zapomnil zlasti "zelenec" (tako so nekdanji izkušeni splavarji klicali začetnike in dežurne krivce za vse ob splavarjenju), sam direktor brežiške območne enote zavoda za gozdove Boris Bogovič, ki ga je splavarski starešina Branko, preden ga je krstil s savsko vodo, preizkusil še z nekaj zvitiimi vprašanji in opravili. Boris je ob pomoči botre, Korošice Maričke in domačinke Darje, odlično prestal vse preizkušnje, družba pa se je lepo zabavala. (Foto: P. Perc)

DRŽAVA PARTNERICA: NIZOZEMSKA

ŠTUDENSKI FESTIVAL

Četrtek, 2.8. ob 21:00, Kapiteljska cerkev Novo mesto
Petek, 3.8. ob 20:00, Grad Pišce
Sobota, 4.8. ob 20:00, Grad Sevnica
Nedelja, 5.8. ob 20:00, Cerkev sv. Martina Trbovlje
Torek, 7.8. ob 20:30, Grad Bogenšperk
Sreda, 8.8. ob 20:00, Grad Rajhenburg
Četrtek, 9.8. ob 21:00, Kapiteljska cerkev Novo mesto
Petek, 10.8. ob 20:00, Grad Pišce
Sobota, 11.8. ob 20:00, Grad Sevnica
Torek, 14.8. ob 20:30, Grad Bogenšperk
Sreda, 15.8. ob 20:00, Grad Rajhenburg
Četrtek, 16.8. ob 21:00, Kapiteljska cerkev Novo mesto
Petek, 17.8. ob 20:00, Grad Pišce
Sobota, 18.8. ob 20:00, Grad Sevnica

PRODAJNA MESTA VSTOPNIC

Brežice: Lamek, Cesta prvih borcev 7, tel. 07 496 50 56.
Krško: Kavarna Rondo, Cesta 4. julija 44, tel. 07 490 11 11
Novo mesto: Infotočka DNS, Prešernov trg 6, tel. 07 337 43 74

Zavod Ars Ramovš, Slovenska 1, 1000 Ljubljana
Telefon: 01 426 06 73, e-pošta: info@k-ramovs.si

Neodplačna objava

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Zakaj pet istih pošilk? - Proslava ob slovenski osamosvojitvi mrtvaški ples - Slabo varovanje parkirišča na konjskih dirkah v Šentjernej - Pohvala novomeškim pediatrom in sestram

Čeprav so dopusti, ste mnogi pretekli četrtek vseeno našli čas in nas poklicali ter zaupali svojo pohvalo ali pa grajo. Telefon je kar pridno zvonil.

Najprej zato, ker je poklical I. B. iz Novega mesta, ki je te dni dobil domov kar pet pisemskih pošilk s položnico Rdečega križa Slovenije za akcijo Nikoli sami, da nakaže svoj denarni prispevek pomoči potrebnim. "Ni denarja, pa sem vseeno prejel toliko istih pošilk na moje ime. Tega ne razumem. Saj če bom nakazal denar, lahko vse na isto položnico. Naj še oni varčujejo," meni.

Zvesta naročnica Dolenjskega lista, kot se je imenovala bralka iz Posavja, ne more pozabiti krasne oddaje na slovenski televiziji v nedeljo dopoldne. "Ne vem, katera je, vem samo, da tako krasne glasbe še nisem poslušala. Igrala je neka godba, plesale so mažorete, pa bi se rada zahvalila glasbenikom za tako lep nastop. Upam, da ga bo televizija kdaj ponovila. Bi pa predlagala, da bi ta godba igrala na prireditvi ob 10-letnici osamosvojitve v Ljubljani, ko smo gledali proslavo, ki ji lahko rečemo

kar mrtvaški ples. Sramotno! Veliko bolje bi se izkazali pred tujimi gosti, če bi igrala ta godba," meni bralka.

Vilma iz Šentjerneja je bila pretekli konec tedna na konjskih dirkah in ima pripombo glede varovanja parkirišča. "Varnostnikov sploh ni bilo na parkirišču, samo blizu blagajne s kartami je stal eden. Pri parkiranih avtomobilih pa je mrgolelo romskih otrok, ki so stikali, kateri avto je zaklenjen in kateri ne. Obiskovalci prireditve bi pričakovali večjo angažiranost varnostnikov."

Pretekli konec tedna pa je bila večja prireditev tudi v Beli krajini. Na Vinici so izbirali miss Kolpe, s prireditvijo pa naj bi se širilo slovensko - hrvaško prijateljstvo. J. P. z Vinice pravi, da je bila organizacija slaba in nasploh se mu zdi ta zabava vsiljena. "Tudi ljudi je bilo pred leti, ko smo izbirali le slovensko miss, veliko več."

VESEL DOBREGA ULOVA - Ena izmed sprostitvev Jožeta Rajšlja iz Štange pri Mirni Peči je tudi ribolov. Čeprav se v 24 letih svojega ribištva pri novomeški ribiški družini lahko pohvali s kar nekaj dobrimi ulovi, pa je bil pred kratkim spet vesel, ko je v bližnji Temenici na njegov trnek prišla 5,60 kg težka in 86 cm velika ščuka. "Meso smo že pojedli, bilo je okusno, sicer pa bom ribo sam pripravil in jo tako imel za spomin," je povedal Jože, ki ima sedaj, ko je upokojen, več časa tudi za priljubljen hobi ribolov. (Foto: B. Rajšelj, tekst: L. Murn)

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev - pokličite nas! Pristuhnil vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki 07/ 39 30 522 vas čakamo vsak četrtek med 20. in 21. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno pristuhnil.